

Ts'iaaⁿ na l'a Apóstoles

Ñ'oomtyeⁿ na nndyo Espíritu Santo

1-2 'U ta Teófilo, tsom na seiljeijndyaa na seicwanoⁿ na m'aaⁿ seicandiiya 'u cantyja cha'tso na tyoch'ee Jesús ndo' na tyo'mooⁿ hasta xuee na tjawaaⁿ cañoom'luee. Cwii tjocheⁿ na nncjaawaaⁿ tjeii'ñê apóstoles. Ndo' cantyja 'naaⁿ Espíritu Santo t'mooⁿ ndaa naⁿñeeⁿ chiuu nl'ana.

3 Jnda na tueeⁿeⁿ, tando'nnaaⁿaⁿ, teitquioo'ñê ndaana ñequio jndye nnom na t'moⁿna' na wando'xcoom. Wen'aaⁿ xuee tyom'aaⁿ na nty'iaana jom. Ndo' seineiiⁿ ndaana cantyja 'naaⁿ na matsa'ntjom Ty'oots'om.

4 Yocheⁿ na tyom'aaⁿ ñ'eⁿndyena sa'ntjoom na ticalui'na tsjoom Jerusalén. Tsoom ndaana:

—Cwindo'yo' hasta xeⁿ jnda seicandaa'ñena' ñ'oom na tqeⁿtyeⁿ Tsotyaya na tsoom na nndyo Espíritu Santo cha'xjeⁿ jnda ñejndye'yo' na tsjoo ndaa'yo'.

5 Ee Juan tyotseits'oomñê nn'aⁿ ñequio ndaatioo, saa 'o tajndye xuee ndo' njñom Ty'oots'om Espíritu Santo naquii' n'om'yo'. Luaa' waa na nleits'oomndyo'.

Cantyja na tjawa Jesús cañoom'luee

6 Quia na tyom'aⁿ naⁿñeeⁿ ñ'eⁿ Jesús ta'x'eena nnoom, jluena:

—Ta, ¿aa je' na nntsa' na catsa'ntjomndyennda' nn'aⁿ Israel?

7 Tsoom ndaana:

—Tsotyaya waa najndeii na matseixmaaⁿ na matseijndaa'ñê cwaaⁿ xuee oo ljo' xjeⁿ ntyjeeⁿ na nluii cwii cwii nnom na matseijndaa'ñê.

⁸ Saꞗ quia na jnda jndyo Espíritu Santo naquii' n'om'yo', quia jo' ññequiaaⁿ na nlaxmaⁿ'yo' najndeii na cwiluiiñê. Ndo' nntjei'yuu'ndyo' cantyja 'naⁿ ja naquii' tsjoom Jerusalén, ñ'eⁿ cha'waa ts'ondaa Judea ñ'eⁿ ndyuaa Samaria, ndo' hasta cha'waa nnom tsjoomnancue.

⁹ Jnda na tsoom na luua' jndoo'cheⁿna tjawaaⁿ. Ndo' jndyo cwii nchquiu, mana seicu'na' na cwinty'iaana jom.

¹⁰ Nquiee cwinty'iaana jo nandye tsjo'luee xjeⁿ na mawjaaⁿ, ndo' mats'iaa jo' teitquioo'ndye we yonom nacañoomna na jeeⁿ canchii' liaa cwee'.

¹¹ Jlué naⁿñeeⁿ ndaꞗana:

—'O nn'aⁿ Galilea, ¿chiiuu na jeeⁿ cwinty'ia'yo' jo nandye tsjo'luee? Jesús'm'aaⁿ na jnaaⁿ jo ndaꞗ'yo' xjeⁿ cañoom'lueecheⁿ tjaaⁿ. Ndo' cha'xjeⁿ na tjawaaⁿ maluaa' ndyonnaaⁿ'aⁿ.

Matías nntseinoomñê cantyja na 'ndiina' Judas

¹² Quia jo' ty'elcwee'na Jerusalén na ñet'omna ta na jndyu Olivos. Juu ta'ñeeⁿ tquia m'aaⁿna' ññequio tsjoom Jerusalén cha'na tquia na wanaaⁿ na nntseicaañe ts'aⁿ judío xuee na cwita'jndyeena.

¹³ Jnda na ty'equie'na quii' tsjoom, tqiiena yuu waa w'aa. Ty'ewana cuarto nandye w'aa yuu cwic'eeⁿyana. Ndo' ñ'eⁿ Pedro ññequio Jacobo, Juan, Andrés, Felipe, Tomás, Bartolomé, Mateo, Jacobo jnda Alfeo, Simón ts'aⁿ na cwilue nn'aⁿ cananista ndo' ñ'eⁿ Judas tyjee Jacobo.

14 Cha'tsondyena ñecwii jla'jomndyena na 'io ndi 'io tyolanei^{na} nnom Ty'o^oots'om. Mati jla'jomndye nt'om yolcu, ndo' ñ'eeⁿ ti'ntyjee Jesús ñ'eⁿ tsoñeeⁿ María.

15 Cwii xuee'ñeeⁿ teicantyja Pedro quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na cwila'yu'. Joo naⁿ ñ'eeⁿ cha'na cwii siaⁿnto waljoo' ntquiuundyena.

16 Matsoom nda^aana:

—O nn'aⁿya na cwilayu'yo', jndei'na' na se-icanda^añena' ñ'oom na seiljeii David cantyja 'naaⁿ Judas cha'xjeⁿ tso Espíritu Santo nnoom cantyja 'naaⁿ Judas'ñeeⁿ tsaⁿ na tjaca'moⁿ Jesús nda^a nn'aⁿ na t'ue jom.

17 Judas'ñeeⁿ tyocañ'eeⁿ ñ'eⁿndyô já ndo' ñeseijomñê ts'iaaⁿ na cwilaxmaaⁿya.

18 Ñequio s'om na tantjoom cantyja natia na s'aaⁿ, tioml'uaaⁿ cwii taⁿ tyuaa. Jo' jo' tiooñê meintyjee' xqueeⁿ, t'ioo'ñexcweeⁿ. Jlui' cha'tso tsiaⁿaⁿ.

19 Ndo' cha'tso nn'aⁿ Jerusalén nquiuna na luaa' s'aaⁿ. Quia jo' ñequio ñ'oom na cwila'nei^{na} jla'cajndyuna tyuaa'ñeeⁿ Acéldama. Ñ'oomwaa' matsona' Tyuaa Niom'.

20 Ee waa ñ'oom nacjoo' libro Salmos na matsona':

Caljo waⁿaⁿ na ñeⁿnquiina'.

Tinc'om nn'aⁿ juuna'.

Mati matsona':

Cwiicheⁿ ts'aⁿ coñom ts'iaaⁿ na ñeseixmaaⁿ.

21 'Quia jo' cwii ts'aⁿ na maxjeⁿ ñ'eeⁿ ñ'eⁿndyô cha'waati xuee na tyocañ'aaⁿya ñ'eⁿ nquii Ta Jesús na tjawa tjacueeⁿ tyomanoom naquii' njoom,

22 ts'aⁿ na maxjeⁿ ñ'eeⁿ ñ'eⁿndyô cantyjati xuee na teits'oomñe Jesús s'aa Juan hasta xuee quia

na tjawaaⁿ. Macaⁿna' na nntseijomñê tsaⁿñeeⁿ ñ'eⁿndyô na nntjei'yuu'ndyô na jnda tando'xco Jesús.

²³ Quia jo' tyot'mooⁿna we ts'aⁿ, José ñequio Matías. José'ñeeⁿ mati cwila'cajndyuna jom Barsabás, ndo' xqueⁿ xueⁿeⁿ Justo.

²⁴⁻²⁵ Tyolaneiⁿna nnom Ty'ooots'om, tyoluena:

—U Ta na mawa'naⁿ naquii' n'om cha'tsondye nn'aⁿ, ca'moⁿ cwaaⁿ cwii na wendye naⁿm'aⁿ na nncwjii'ndyu' na nntseijomñe ñequio nn'aⁿ na ma'jñoom' ts'iaaⁿ 'naⁿ. Nntseinoomñe tsaⁿñeeⁿ ts'iaaⁿ na ñeseixmaⁿ Judas na jnda tjei'ñe, ndo' jnda tja yuu tseixmaⁿ na nncjaa cantyja 'naaⁿ jnaaⁿ.

²⁶ Quia jo' ty'ena x'iaa cha m'moⁿna' 'ñeeⁿ nleijnoom' ts'iaaⁿñeeⁿ. Ndo' teijnoom' Matías. Jo' chii ty'oomna' jom ts'iaaⁿ cha'xjeⁿ ts'iaaⁿ na m'aⁿ canchoo'cwii apóstoles.

2

Jndyo Espíritu Santo

¹ Quia na tuee' xuee Pentecostés, cha'tsondye nn'aⁿ na cwila'yu' ñe'cwii tmaaⁿ tjomndyena.

² Mats'ia jo' jnaⁿ na teic'uaa jo nandye cañoom'luee cha'cwijom quia na jndei mandyo jndye. Ndo' s'aana' na c'uaa cha'waa naquii' w'aa yuu na meindyuaandyena.

³ Teitquioo' nty'iaana nacjoo cha'tsondyena ntyjo cha'cwijom ntsaachom.

⁴ Ndo' cha'tsondyena t'omna na too' Espíritu Santo cha'waañ'eⁿ naquii' n'omna. Tquiaaⁿ na la'xmaⁿna cantyja najneiⁿ. Ndo' jnaⁿna' na

ɟla'neiⁿna nt'omcheⁿ nnom ñ'oom na nchii ñ'oom na maxjeⁿ cwila'neiⁿna.

⁵ Joo ncuee'ñeeⁿ m'aⁿya nn'aⁿ judíos naquii' tsjoom Jerusalén na jeeⁿ queeⁿ n'om ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oots'om. Naⁿñeeⁿ jnaⁿna cha'waa nnom tsjoomnancue.

⁶ Quia na teic'uaa na luaa', quia jo' ty'ecanty'iaana. Meiⁿ leicala'noⁿna ee cha'tsondyena tyondyena na tyola'neiⁿ naⁿñeeⁿ cwii cwii nnom ñ'oom na cwila'neiⁿ nquieena.

⁷ Jeeⁿ ndya' tyueneiiⁿna, ndo' tyom'aaⁿ n'omna. Tyoluena ndaa ntyjeena:

—Cha'tsondye na^maⁿ na cwila'neiⁿna ñequii'cheⁿ nn'aⁿ ts'ondaa Galilea joona,

⁸ quia jo' ¿chiiuu waayuu na cwindyaaya na ya cwila'neiⁿna cwii cwii nnom ñ'oom na cwilanaaⁿya xjeⁿ na tquiowijndaaya?

⁹ Ee jaa tiñe'cwii ndyuaa jnaaⁿya. Nt'omndyo jnaaⁿ ndyuaa Partia, nt'omndyo Media, Elam ñ'eⁿ Mesopotamia, ts'ondaa Judea ñ'eⁿ Capadocia, mati Ponto ñ'eⁿ ndyuaa Asia.

¹⁰ Ndo' nt'omndyo jaa jnaaⁿya ndyuaa Frigia ñ'eⁿ Panfilia, Egipto ñ'eⁿ nt'omcheⁿ l'ondaa África na manndyoo' Cirene. Ndo' nt'omndyo jnaaⁿya tsjoom Roma, na tuiindyō nn'aⁿ judíos ndo' mati ñ'eⁿ nn'aⁿ meiⁿ nchii tuiindyena nn'aⁿ tsjaaⁿ jaa, saa macwila't'maaⁿndyena Ty'oots'om cha'xjeⁿ na jaa nn'aⁿ judíos cwilat'maaⁿndyo jom.

¹¹ Ndo' nt'omndyo jaa jnaaⁿya Creta ñ'eⁿ Arabia. Saa cha'tsondyō cwindyaa na ya cwila'neiⁿ na^maⁿ ñ'oomya. Cwiluena cantyja na jeeⁿ t'maⁿ mach'ee Ty'oots'om.

12 Cha'tsondye naⁿñeeⁿ na jnaⁿ cwii cwii joo, jeeⁿ ndya' tyojaawee' n'omna ndo' seiñ'eeⁿna' joona. Tyoluena ndaa nc'iaana:

—¿Ljo' ñeca'moⁿna' na luaa' cwiluii?

13 Saa nt'omcheⁿ cwe' tyonco, tyolue:

—Naⁿm'aⁿ jnda jndyeena.

Ñ'oom na tso Pedro ndaa nn'aⁿ

14 Quia jo' Pedro teintyjeeⁿeⁿ ñequio canchoo'cwii apóstoles. Jndei seineiⁿ, tsoom ndaa nn'aⁿ:

—O nn'aⁿya ntyjañ^oya nn'aⁿ judíos ñequiondyo' 'o na tsjom'yo' ñjaaⁿ Jerusalén, queⁿyo' cwenta ndo' candye'yo' ñ'oom na nntsjo^o.

15 Ee naⁿm'aⁿ nchii na candyeena cha'xjeⁿ na cwila'tiuu'yo', ee je' quia tuee'cheⁿ na ñjeeⁿ na cwitsjoom.

16 Saa juu na cwinty'ia'yo' na cwiluii matse-icanda^añena' ñ'oom na tyoñequiaa profeta Joel, tsoom:

17 Ncuee na macanda, matso Ty'o^ots'om, njñ^oya Espíritu na cwiluiindy^o naquii' n'om jndye nn'aⁿ.

Nda'yo' na naⁿnom ñequio nda'yo' na naⁿlcu nla'neiⁿna ñ'oom na nntsjo^o ndaana.

Naⁿnom na titquiendye waa na nlco'na' ndaana na nnty'iaana.

Ndo' naⁿnom na tquiendye ndaa nntsoona.

18 Ncueeñeeⁿ njñ^oya Espíritu na cwiluiindy^o naquii' n'om nn'aⁿ na cwindye'ntjom no^o meiiⁿ naⁿnom ndo' meiiⁿ naⁿlcu.

Ñequia naⁿñeeⁿ ñ'oom na nntsjo^o ndaana.

19 Ndo' nnts'aaya na nleitquioo' jndye nnom 'naaⁿ jo nandye tsjo'luee na nla'catyuendye nn'aⁿ quia na nnty'iaana.

Ndo' nnts'aaya 'naaⁿ na nleitquioo' jo nacje nnom tsjoomnancue, cha'na niom' ñequio chom ñequio ndioom.

20 Ñe'quioom' nntseicwaqueⁿna' na jooⁿñe nnom, ndo' chi' nntseicwaqueⁿna' cha'cwijom niom'. Nmeiⁿ! nluii cwii tjo^ocheⁿ na nncuee' xuee cantyja 'naⁿ ja na cwiluiindy^o na matsaⁿntjoⁿ. Juu xuee'ñeeⁿ t'maⁿticheⁿ matseixmaⁿna' na nleitquioo' najndei na matseixmaⁿya.

21 Saa cwii cwii ts'aⁿ na nncwji' xueya na cwiluiindy^o na matsaⁿntjoⁿ, juu tsaⁿñeeⁿ nluin'maaⁿñe."

Luaa' ñ'oom na tso Ty'o^oots'om ñequio 'ndyoo Joel.

22 Tsoti Pedro:

—O nn'aⁿya Israel, candyeya'yo' na nntsjo^o cantyja 'naaⁿ Jesús tsaⁿ na jnaⁿ Nazaret. Tquioo' na nquii Ty'o^oots'om jñom jom ee jndye nnom ts'iaaⁿ t'maⁿ s'aaⁿ quii'ntaaⁿyo' na nchii na nnda^a nnluii na cwe' ts'aⁿ nnts'aa, meiⁿ xocjaantyjo^o' n'om nn'aⁿ chiuu tuiiyuu. Ndo' 'o manquiui'yo' na ljo' ee cantyja najndei na matseixmaⁿ nquii Ty'o^oots'om, jo' na tyoch'ee Jesús 'naaⁿ t'maⁿ quii'ntaaⁿyo'.

23 Maxjeⁿ teiyo ntyjii Ty'o^oots'om na nnc'oom Jesús luee'yo' ee seijndaa'ñê na tuii na ljo'. Jo' na tio'yo' Jesús luee nn'aⁿ romanos. 'O l'a'yo' na ty'ioomna jom ts'oom'naaⁿ na jlacuee'na jom.

24 Saa Ty'o^oots'om tquiaa na tando'xcoom na tueeⁿleⁿ. Seicandyaañe jom na ñet'omts'ooñê ee ti-joom jndaa caljoo'ñê nacje 'naaⁿ na cwiwje nn'aⁿ.

25 Seineiⁿ rey David na ndoo' matseineiⁿ nquii Jesús. Matsoom:

Manty'iaya Ty'oo^{ts}'om na ñequii'cheⁿ m'aaⁿñê jo noo^{ya}.

Nc'e na m'aaⁿñê ñ'eⁿndyo, jo' chii xocju'cjena' ja.

26 Jo' na jeeⁿ neiⁿnco ts'oo^{ya},

ndo' ñequio na neiⁿya mataya.

Ndo' cwe' nc'e meindo^o'nty'iaandyo,

jo' na mach'leena' na mawajndyaya.

27 Ee xonquiaa' na nljoo'ndyo tsei'tsuaa

meiⁿ xonquiaa' na nnto'ndyo ee cwiluiindy^o na lju' ts'ooⁿ na mandi'ntjoⁿya njom'.

28 'U t'moⁿ! nooⁿya nato cantyja na nncwando'xco ts'aⁿ.

Ndo' na nnc'ooⁿya ñ'eⁿndyu' nnts'aana' na neiⁿtyaya.

Luaa' ñ'oom na seineiⁿ David.

29 Tsoti Pedro:

—'O nn'aⁿya, ndyeyu nntsjo^o ndye'yo' na tue' welooya David na ñet'oom teiyo. Ty'ecat'iuuna jom, ndo' tsei'tsuaⁿ'aⁿ ndicwaⁿ waana' tsjoom ñjaaⁿ hasta xuee je'.

30 Jom tyoluiñê profeta, ndo' ntyjiiyaaⁿ na tso Ty'oo^{ts}'om ñ'oomtyeⁿ nnoom na nluiñê Cristo quii'ntaaⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ 'naaⁿ'aⁿ na nndyowicantyjoo' ndo' juu tsaⁿ'ñeeⁿ nncjaacjoo ntio na ñetacatyeeⁿ.

31 Ndo' cha'cwijom na nnty'iaa' nnoom najnda tuiina', jo' na tsoom na xocaljoo'ñe añmaaⁿ! yuu na cwiljoo'ndye añmaaⁿ nn'aⁿ na jnda tja ndo' meiⁿ seii' xocatoo'!

32 Ñ'oommei^{n'} seineiⁿ cantyja 'naa^{n'} Jesús. Ndo' cha'tsondyô cwitjei'yuu'ndyô na mayuu' na tquiaa Ty'o^oots'om na tando'xco juu.

33 Je' m'aaⁿ ntyjaa' ts'o Ty'o^oots'om ntyjaya yuu na matseit'maa^{n'}ñena' jom. Jo' na jnda jñom Tso-tyeeⁿ Espíritu Santo naquii' n'om nn'aⁿ cha'xjeⁿ ñ'oomtyeⁿ na tqueⁿ ndo' na cwiluii cha'tso na cwinty'ia'yo' je' ndo' na cwindye'yo'.

34 Ee nchii nquii David tja cañoom'luee. Jo' chii ma'moⁿ'na' cantyja 'naa^{n'} Jesús seneiⁿ. Ee tso David:

Seineiⁿ Ta Ty'o^oots'om nnom Ta na matsaⁿ'ntjom ja. Matsoom nnom:

“Cajma^{n'} jo ntyjaa' ts'o^oya ntyjaya

35 hasta xjeⁿ na jnda tsá'a nn'aⁿ na jndoo 'u cjee' nc'e'.”

36 Tsoti Pedro:

—Quia jo' cha'tsondyo' 'o nn'aⁿ Israel cala'nqⁿ'yo' na mayuu' na juu Jesús na ty'iom'yo' ts'oom'naaⁿ, tqueⁿ Ty'o^oots'om na Ta jom na matsaⁿ'ntjoom jaa ndo' na Cristo jom na macwji'n'maa^{n'}ñê jaa.

37 Ndo' quia jndye nn'aⁿ Israel na luaa', jeeⁿ sei'ndaa'na' nquiuna. Jluena nnom Pedro ñequio ndaa nt'omcheⁿ apóstoles:

—'O nn'aaⁿya, ¿chiiu macaⁿ'na' na cal'aayâ?

38 Quia jo' t'o Pedro ndaⁿana:

—Ticwiindy^o 'o calcwe' n'om'yo' ndo' cwits'oomndyo' ñequio xuee' Jesucristo, cha nntseit'maⁿ ts'om Ty'o^oots'om jnaⁿ'yo'. Quia jo' nnto'ñoom'yo' Espíritu Santo naquii' n'om'yo'.

39 Ee ñ'oomtyeⁿwaa' tseixmaⁿ'na' cwenta' 'o ñ'eⁿ nda'yo', ndo' cwentaa cha'tso nn'aⁿ na m'aⁿ na

tquia, ndo' mati ticwii cwii ts'aⁿ na ma'maⁿ Ta Ty'o^ots'om cwentaaya.

⁴⁰ Pedro jndye nt'omcheⁿ ñ'oom ty-ocwji'yuu'ñetyeeⁿ ndaana. Ndo' tyotseijndo'tyeeⁿ n'omna. Tsoom:

—Catjei'ndyo' cantya 'naaⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ je' na quie' n'om cha nnda^a nlui'n'maaⁿndyo'.

⁴¹ Quia jo' nn'aⁿ na jla'yu' ñ'oom na tsoom teits'oomndyena. Juu xuee'ñeeⁿ, cha'na ndyee meiⁿndyena jla'yu'na.

⁴² Tyoqueⁿndyena na tyondyena ñ'oom na tyot'mooⁿ apóstoles'ñeeⁿ. Tjoom' tyom'aⁿna ñequio naⁿñeeⁿ. Tyotjomndyena na tyotyjena tyoo' na tyocañjom n'omna Jesús. Ndo' tyola'neiⁿna nnom Ty'o^ots'om.

Luaa tyom'aⁿ nn'aⁿ na tyola'yu'jndyee

⁴³ Cha'tsondye nn'aⁿ tyotseitsaⁿna' jooⁿ ee na tyonty'iaana jndye ts'iaaⁿ t'maⁿ na tyol'a apóstoles na xocanda^a nluii na cwe' na jnda nquieena meiⁿ xocjaantyjo^o' n'om nn'aⁿ 'naaⁿ na tuii.

⁴⁴ Cha'tsondye nn'aⁿ na jnda jla'yu', ñe'cwii n'omna. Ndo' cha'tso 'naⁿ na tyowil'uee'ndyena tjom na 'naaⁿna jooⁿ'.

⁴⁵ Tyonda^ana ndyuaana ñequio nt'omcheⁿ 'naaⁿna na waa. Ndo' s'om na tyoto'ñoomna tyotoⁿ'na jooⁿ', tyoñequiana nda^a nn'aⁿ na tyotseitjo^ona' joo.

⁴⁶ 'Io ndi 'io tyotjomndyena wats'om t'maⁿ. Mati naquii' l'aana tyola'jomndyena na tyotyjena tyoo' na tyocañjom n'omna Jesús. Tyocwa'na ñequio na neiiⁿna ndo' na xcwee' n'omna.

⁴⁷ Tyola't'maaⁿndyena Ty'o^ots'om ndo' cha'tsondye nt'omcheⁿ nn'aⁿ tyotjeii'ya jooⁿ.

Ndo' 'io ndi 'io tyocwji'n'maaⁿñeticheⁿ Ty'o^oots'om nn'aⁿ. Jo' chii tjawit'maⁿti tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^oots'om cwentaaⁿaⁿ.

3

Tco'yana' cwii ts'aⁿ na ntjeiⁿ nc'ee

¹ Cwii xuee Pedro ñ'eⁿ Juan ljo'yu ty'ena wats'om t'maⁿ na ndyee na matmaaⁿ xjeⁿ na cwi'oola'neiⁿ nn'aⁿ nnom Ty'o^oots'om.

² Ndo' jo' jo' m'aaⁿ cwii tsaⁿs'a na tuiiñe na ntjeiⁿ nc'ee. Juu tsaⁿñeeⁿ 'io ndi 'io tyo'ooñ'om nn'aⁿ jom wats'om t'maⁿ, tyoqueⁿna jom 'ndyoots'a na jndyuna' Jeeⁿ Neiⁿncoo' cha ndaaⁿ ncaaⁿ ljo' na matseitjo^ona' jom ndaaⁿ nn'aⁿ na cwi'ooquie' jo' jo'.

³ Quia na nty'iaaⁿaⁿ Pedro ñ'eⁿ Juan na macwi'ooquie'na naquii' wats'om'ñeeⁿ tcaaⁿ s'om ndaaⁿna.

⁴ Ndo' nty'iaa' Pedro ñequio Juan jom. Tso Pedro nnoom:

—Aa re sa, canty'ia' ndaaⁿyâ.

⁵ Quia jo' nty'iaaⁿaⁿ ndaaⁿna ee seitioom waa na ññequiana na nnc'o'ñoom.

⁶ Saⁿ matso Pedro nnoom:

—Ja meiⁿ s'om xuee meiⁿ s'om cajaan' tjaa'naⁿ na maleiñ'oⁿya, saⁿ cantyja na maleiñ'oⁿtya ññequiaya na nnc'o'ñom'. Ñequio xuee' Jesucristo, tsaⁿ na jnaⁿ Nazaret, quicantyya' ndo' cja'ca'.

⁷ Jndaⁿ chii t'uui Pedro ts'o^on ntyjaya seiwe tsaⁿñeeⁿ jom. Mañoom' tco'yana' nda'nc'eeⁿ ñequio candyo'nc'eeⁿ.

⁸ Jo' na ñejomto teicantyyaaⁿ. Teintyyeeⁿeⁿ ndo' to^on'oⁿ na tjacaⁿ. Tjaqueⁿeⁿ naquii' wats'om t'maⁿ

ñ'eⁿndyena. Tyojaacaⁿ ndo' tyowantyjaaⁿ ndo' tyotseit'maaⁿñê Ty'o^ots'om.

⁹ Ndo' cha'tsondye nn'aⁿ na too'ndye naquii' wats'om tyonty'iaana na tyojaacaⁿ ndo' tyotseit'maaⁿñê Ty'o^ots'om.

¹⁰ Ee tajnaaⁿna na jom ts'aⁿ na ñetacatyeeⁿ 'ndyoots'a wats'om t'maⁿñeeⁿ na jndyuna' Jeeⁿ Neiⁿncoo'. Majom na tyocaaⁿ ljo' na matseitjooⁿa' jom ndaaⁿ nn'aⁿ. Jo' na jeeⁿ tyotseitsaⁿna' joona ndo' jeeⁿ tjawee' n'omna na jndaⁿ tco'yana' nc'eeⁿ.

Ñ'oom na seineiⁿ Pedro leiⁿroo' wats'om t'maⁿ

¹¹ Wats'om'ñeeⁿ waa cwii leiⁿroo'na' na jndyuna' Salomón. Jo' jo' tquiontyjaa' cha'tsondye nn'aⁿ na cwityueneiiⁿna. Ee ts'aⁿ na tco'yana' nc'ee jo' jo' tiñe'ca'ñeeⁿ Pedro ñequio Juan.

¹² Quia na nty'iaa' Pedro na cha'tsondye nn'aⁿ jndaⁿ jla'candyoo'ndyena, matsoom ndaⁿana:

—O re nn'aⁿya Israel, ¿chiiu na jeeⁿ matseitsaⁿna' 'o? ¿Chiiu na jeeⁿ cwinty'ia'yo' ndaⁿayâ na chacwijom cwila'tiuu'yo' na cwe' na jndaⁿ ncjooⁿyâ oo cwe' nc'e na jeeⁿ cwila't'maaⁿndyô Ty'o^ots'om jo' na majaacaa tsaⁿm'aaⁿ? Meiⁿchjoo nchiijo'.

¹³ Ee naquii Ty'o^ots'om na tyotseit'maaⁿñe welooya Abraham na ñet'oom teiyo, na tyotseit'maaⁿñe welooya Isaac, ndo' welooya Jacob, ndo' tyola't'maaⁿndye nt'omcheⁿ welooya na jndyowi'cantyjoo', jom seit'maaⁿñê Jnaaⁿ Jesús, na jla'quioo'yo' luee naⁿmaⁿn'iaaⁿ cha cue'. Ndo' meiiⁿ Pilato ñe'catseicandyaañe jom, saaⁿ tâtancue'yo'. Sa'yo' nacjoom'm meiiⁿ juu ñe'catseicandyaañe jom.

14 'O nchii taⁿ'yo' na nndyaañe nquii na cwiluiñe na lju' ts'om ndo' na tyoch'ee yuu na maty'iomyana'. 'O taⁿ'yo'yo' na nndyaañe ts'aⁿ na ñeseicwjee nn'aⁿ.

15 Jla'cue'yo' nqueⁿ na mañequiaaⁿ na cwitando' nn'aⁿ. Saā Ty'oots'om tquiaa na tando'xcoom na tueeⁿeⁿ ndo' jâ cwitjei'yuu'ndyô na ljo'.

16 Nc'e na cwilayu'ya cwii n'ooⁿyâ ñ'eⁿ xuee' Jesús, jo' na tquiaana' najnda nc'ee tsa^m'aaⁿ na cwinty'ia'yo' ndo' na cwita'jnaⁿ'yo'. Ee nc'e juu na cwilayuu'yâ n'ooⁿyâ ñequio Jesús, jo' na cha'tsondyo' cwinty'ia'yo' na candaā' tco'yana' tsa^m'aaⁿ'.

17 'Ndo' ntyjiiya, 'o nn'aⁿya, na tîcala'nôⁿ'yo' ljo' l'a'yo' ñequio na^mmaⁿn'iaaⁿ 'naⁿ'yo' jla'cue'yo' Jesús.

18 Saā laa'ti' waa na seicandaā'ñe Ty'oots'om ñ'oom na seineiiⁿ ñequio ndyuee profetas na maxjeⁿ nncue' Cristo tsaⁿ na jñoom.

19 Jo' chii calcwe' n'om'yo' ndo' cata'ndyo'xcwe'yo' nnom Ty'oots'om cha nntseicanoom'm jnaⁿ'yo' ndo' na nñequiaaⁿ na ntseixcona' cantyja na cwitsaam'aⁿ'yo' joo nnoom.

20 Ndo' na ljo' njñomnaaⁿ'aⁿ Jesucristo, tsaⁿ na nncwji'n'maaⁿñe 'o, ee teiyo seijndaa'ñe na luaa' nnts'aaⁿ.

21 Saā macaⁿna' na caljoo'ñe Jesucristo cañoom'luee hasta quia na jnda seicandaā'ñena' cha'tso ñ'oom na seineiiⁿ ñequio ndyuee profetas na tyoñequia ñ'oom'm tandyo xuee.

22 Ee tyotso Moisés ndaa welooya na ñet'om teiyo: “Nquii Ta Ty'oots'om njñoom cwii nn'aⁿ'yo'

na m'aⁿ'yo' na ññequiaa ñ'oom'm cha'xjeⁿ na jñoom ja. Queⁿ'yo' cwenta cha'tso ñ'oom na nntseineiⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ ndaa'yo'.

23 Ee meiⁿcwiñⁿñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na tiqueⁿ cwenta ñ'oom na nntso tsaⁿ'ñeeⁿ nncwji'ndyona' juu quii'ntaaⁿ nn'aⁿ Israel.”

24 Tsoti Pedro:

—Cha'tsondye profetas cha'na Samuel ñequio nn'aⁿ na cwiñet'om jnda na tue' tsaⁿ'ñeeⁿ, tyoluena na nluii cha'xjeⁿ na cwiluii je'.

25 Ñequio ndyuee profetas tquiaa Ty'o^oots'om ñ'oomtyeⁿ ndo' 'o laxmaⁿ'yo' na nnda'yo' naya na cwit'mo^ooⁿ joona' ndo' cha'xjeⁿ ñ'oom na seijndaa'ñetyeⁿ Ty'o^oots'om ndaaⁿ welooya na ñet'om teiyo quia tsoom nnom welooya Abraham: “Quii'ntaaⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ 'naⁿ na nncjaawi'cantyjo^o nluiiñe ts'aⁿ na njñoo^onya na m'aⁿ'yo'. Ndo' nc'e juu nntio'naaⁿndyo cha'tsondye nn'aⁿ tsjoomnancue.”

26 Jo' chii quia na s'aa Ty'o^oots'om na ta'ndo'xco Jnaaⁿ na tue', najndyee tio'naaⁿñê 'o na jñoom juu na m'aⁿ'yo' cha tincwiindy^o 'o nlcwe' n'om'yo' natia na cwil'a'yo'.

4

Pedro ñ'eⁿ Juan jo ndaaⁿ naⁿmaⁿ'naⁿiaaⁿ

1 Pedro ñ'eⁿ Juan xcwe na cwila'neiⁿna ndaaⁿ nn'aⁿ, ndo' tquie ntyee na m'aⁿna ñequio ts'aⁿ na matsa'ntjom nn'aⁿ na cwil'a cwenta wats'om t'maⁿ. Mati nt'om nn'aⁿ judíos na laxmaⁿna tmaaⁿ saduceos tquiena.

2 Jnda teilioo naⁿñeeⁿ ee Pedro ñ'eⁿ Juan cwit'moq̄ⁿna ndaa nn'aⁿ na jnda mawando'xco Jesús, jo' chii mati nn'aⁿ na jnda tja maxjeⁿ ntando'xcona.

3 Quia jo' t'ue naⁿñeeⁿ joona. Ndo' cwe' nc'e na jnda tmaaⁿ, jo' chii tiomya naⁿñeeⁿ joona w'aancjo hasta quia nneiⁿncoo cwiicheⁿ xuee.

4 Saa nn'aⁿ na tyondye ñ'oom' Ty'oq̄ts'om na tyoñe'quiana, jndyendye naⁿñeeⁿ jla'yu'na. Ndo' cha'tsoñ'eⁿ nn'aⁿ na cwila'yu' tue'ntyjo cha'na 'om meiⁿndyena na cwe' naⁿnom.

5 Teincoo cwiicheⁿ xuee naquii' Jerusalén tjomndye nn'aⁿ na m'aⁿ n'iaaⁿ cwentaa nn'aⁿ judíos ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye, ñequio nn'aⁿ na cwit'moq̄ⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés.

6 Ñ'eⁿ Anás, tyee na cwiluiitquieñe, ñequio Caifás, ñ'eⁿ Juan ñequio Alejandro, ndo' ñ'eeⁿ cha'tsondye nt'omcheⁿ nn'aⁿ na nn'aaⁿna ntyee na cwiluiitquiendye.

7 Tqueeⁿndyena Pedro ñ'eⁿ Juan ndo' tsá'na naⁿñeeⁿ quii'ntaaⁿna. Jluena:

—¿Ñeeⁿ tquiaa na jnda'yo', ndo' ñ'eeⁿ ts'aⁿ xuee' cwilei'ñ'om'yo' na luaa' cwil'a'yo'?

8 Ndo' Pedro too' quii' ts'oom m'aaⁿ Espiritu Santo, matsoom ndaana:

—'O re nn'aⁿ na m'aⁿyo' n'iaaⁿ ñequio 'o nn'aⁿ na cwiluiitquiendyo' joo ndaa jaa nn'aⁿ Israel,

9 na cwita'x'ee'yo' ndaayâ cantyja naya na tuii ñ'eⁿ ts'aⁿ na ñet'oom na ntjeiⁿ nc'ee, ¿aa ñe'candye'yo' chiuu tuiyuu na jnda tco'yana' jom?

10 Xeⁿ na ljo', quia jo' cha'tsondyo' 'o ñequio cha'tsondye nn'aⁿ Israel cala'nq̄ⁿyo' chiuu

waa. Nquii Jesucristo, ts'aⁿ na jnaⁿ Nazaret na ty'iom'yo' ts'oom'naaⁿ, tquiaa Ty'o^ots'om na tando'xcoom jnda na tueeⁿeⁿ. Ñequio xuee' jom jo' na jnda n'maⁿ tsa^{ns}'am'aaⁿ na cwinty'ia'yo' na meintyjeeⁿeⁿ jo ndaa'yo'.

11 Juu Jesús cwiluiine tsjo' na 'o na cwiluiitquiendyo' jo ndaaya jnda tquie'yo'. Saa jnda tacatyeeⁿtyeⁿ tsjo'ñeeⁿ nquii tsiaⁿtsjo' yuu na t'maⁿti matseixmaⁿna' na cha'tso ljo'.

12 Tjaa'naⁿ 'ñeeⁿ cwiicheⁿ na nnda^a nncwji'n'maaⁿñe nn'aⁿ macanda nquii Jesús. Ee cha'waa nnom tsjoomnancue tjaa'naⁿ xuee' cwiicheⁿ na tqueⁿ Ty'o^ots'om na juu nnda^a nncwji'n'maaⁿñe jaa.

13 Jnda na nty'iaa naⁿmaⁿn'iaaⁿ na tinquiaa' Pedro ñ'eⁿ Juan, ndo' jla'noⁿna na tyoola'naaⁿ naⁿñeeⁿ cha'xjeⁿ na nquiuna, ee cwe' nn'aⁿ meiⁿquiandye joona, quia jo' jeeⁿ tyotseitsaⁿna' joona, ndo' tjañjoom' n'omna na tyocañ'eeⁿ naⁿñeeⁿ ñ'eⁿ Jesús.

14 Ndo' majndeiti quia na nty'iaana nacañoom naⁿñeeⁿ meintyjee' ts'aⁿ na jnda tco'yana', jo' chii seicu'ñ'eⁿna' na nluena ñ'oom nacjoo naⁿñeeⁿ.

15 Quia jo' tjeii'yana naⁿñeeⁿ quii'ntaaⁿna. Jnda chii tyola'neiⁿ cheⁿnquieena.

16 Tyoluena:

—¿Chiuu nl'aayo^o ñequio ti'm'aⁿ? Ee cha'tsondye nn'aⁿ tsjoom ñjaaⁿ Jerusalén manquiuyana na jnda l'a naⁿm'aⁿ cwii ts'iaaⁿ t'maⁿ na xocanda^a nnts'aa na cwe' na jndeiⁿ nquii ts'aⁿ ndo' jaa xonda^a nl'uuya na tiyuu' na ljo'.

17 Jo' chii yati cal'uuya ndaa^a naⁿm'aⁿ ñequio na

jndei'na' meiⁿcwii nnom ts'aⁿ tala'neiⁿtina ñ'oom cantyja 'naaⁿ Jesús, cha tant'omti ñ'oommeiⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ.

18 Quia jo' t'maⁿna naⁿñeeⁿ. Saⁿtjomna na meiⁿcwii ñ'oom tala'neiⁿti naⁿñeeⁿ, tant'mooⁿna ñequio xuee' Jesús.

19 Saa Pedro ñequio Juan, jluena:

—Ncjo'yo' calatiuu'ya'yo' aa maty'iomna' jo nnom Ty'o^ots'om na calacanda^{ay}â ñ'oom na cwindu' 'o, nchii ñ'oom na matso jom.

20 Ee já tijoom jndaa ca'ndya^{ay}â na nlanaa^{ny}â ljo' na ñenty'iaayâ na tyoch'ee Jesús ndo' na tyondya^{ay}â na tyotseineiⁿ.

21 Saa joo naⁿmaⁿn'iaaⁿ jndeiⁿ'ti ñ'oom tyoluena ndaaⁿ naⁿñeeⁿ. Jndaⁿ chii jñoomna naⁿñeeⁿ, ee tileicaliuna chiuu ya nnta'wi'na naⁿñeeⁿ ee nquiaana nn'aⁿ quii' tsjoom, ee cha'tsondye nn'aⁿ tyolat'maaⁿndyena Ty'o^ots'om cantyja na nty'iaana na tco'yana' ts'aⁿ na ñet'oom na ntjeiⁿ nc'ee.

22 Ee tsaⁿs'a'ñeeⁿ, na jeeⁿ t'maⁿ ts'iaaⁿ s'aa Ty'o^ots'om na tco'yana' jom, jndaⁿ teinom wen'aaⁿ choom'm.

Nn'aⁿ na cwila'yu' ñe'cwii t'maⁿ jla'neiⁿna nnom Ty'o^ots'om

23 Pedro ñ'eⁿ Juan, jndaⁿ na jndyaandyena, ty'ena na m'aⁿ nc'iaana. Jla'candiina naⁿñeeⁿ cha'tso ñ'oom na tyolue ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye quii' tsjoom.

24 Ndo' joo naⁿñeeⁿ, quia na jndyena ñ'oom'ñeeⁿ, ñe'cwii t'maⁿ jla'neiⁿna nnom Ty'o^ots'om, jluena:

—'U Ta Ty'o^ots'om, macanda 'U na mayuu'cheⁿ na matsaⁿntjom'. 'U tqueⁿ cañoom'luee ñequio

tsjoomnancue, ñequio ndaaluee, ndo' ñequio cha'tso na niom.

²⁵ Ñequio Espíritu Santo seijndo' ts'om moso' David. Jo' na seiljeiⁿ ñ'oom na tsu'. Tsoom:

¿Chiuu na cwila'wjee nn'aⁿ na nchii judíos?

Ndo' ¿chiuu na cwila'tiuu nn'aⁿ judíos cwii na cwe' ts'iaaⁿndyo?

²⁶ Nn'aⁿ tsjoomnancue na cwitsaⁿntjom jla'wendyena.

Ndo' nn'aⁿ na m'aⁿ n'iaaⁿ jla'jomndyena.

Ñe'cwii ty'ena nacjoo' nquii Ty'o^ots'om,

ñequio Cristo tsaⁿ na jñoom.

²⁷ Jlueti naⁿñeeⁿ nnom Ty'o^ots'om:

—Mayuu' ñ'oom'ñeeⁿ na tso David ee Herodes ñequio Poncio Pilato jla'jomndyena naquii' tsjoomwaa ñequio nn'aⁿ judíos ñequio nn'aⁿ na nchii judíos. Ty'ena nacjoo' Jnda' na lju' tseixmaaⁿ ndo' na majndaa' ts'iaⁿaⁿ na tqueⁿ jom.

²⁸ Tandyo xuee seijndaa'ndyu' ljo' nl'ana. Ndo' majo' jnda' l'ana je'.

²⁹ Ndo' je' je' 'u Ta, queⁿ cwenta ñ'oom wi' na jndei'na' na cwiluena ndaayâ, ndo' cateijndei' já na cwindyaⁿntjoo^{nyâ} njom' na calanaa^{nyâ} ñ'oom naya 'naⁿ ñequio na t'maⁿ n'o^onyâ.

³⁰ Ndo' catseintyjo' ts'o' nacjoo nn'aⁿwii. Catsein'maⁿ joona. Catsa' 'naaⁿ t'maⁿ ñequio 'naaⁿ na xocjaantyjo^o n'om nn'aⁿ chiuu tuiiyuu. Nmeiⁿ catsa' ee cwilcwii'â xuee' Jnda' Jesús na lju' tseixmaⁿ.

³¹ Jnda' na jla'neiⁿna nnom Ty'o^ots'om tei'ncwii' w'aa yuu na cwitjomndyena. Ndo' joona too'

m'aaⁿ Espíritu Santo naquii' n'omna. Ndo' tyola'nei^{na} na ñ'oom' Ty'o_ots'om ñequio na t'maⁿ n'omna.

Cha'tso 'naⁿ tjom na 'naaⁿna joona'

³² Cha'tson^{dye} nn'aⁿ na cwila'yu' tyom'a^{na} na ñe'cwii n'omna, ndo' ñe'cwii tyola'tiuuna. Meiⁿcwiindye joona ticatso na joo 'naⁿ na maleiñ'oom macanda juu 'naaⁿ jo', ee cha'tso 'naⁿ na tyoleichona tyol'ana na tjom na 'naaⁿna joona'.

³³ Ndo' nquiee apóstoles tyotjeii'yuu'ndyena ñequio najndeii na matseixmaaⁿ na jnda mawando'xco Ta Jesús. Ndo' t'maⁿ tio'naaⁿñe Ty'o_ots'om joona.

³⁴ Ndo' quii'ntaaⁿ cha'tso nn'aⁿ na cwila'yu' tjaa'naⁿ 'ñeeⁿ c'oom na matseitjoona' juu ee nn'aⁿ na niom ndyuaa ndo' niom l'aa tyonda^{ana} joona' ndo' cantyjati s'om na to'ñoomna na nda^{ana} joona' tquioñ'omna.

³⁵ Tquiana s'om'ñeeⁿ ndaa apóstoles. Ndo' naⁿñeeⁿ tyoñequiana joona' nnom ticwii cwii ts'aⁿ na matseitjoona' 'naⁿ na maca^{na}na' juu.

³⁶ Quii'ntaaⁿna tyom'aaⁿ ts'aⁿ na jndyu José. Jom ts'aⁿ tsjaaⁿ Leví na jndyowicantyjoo', tuiiñe tyuaaxe^{ncwe} Chipre. Apóstoles tque^{na} xuee^{ne} Bernabé. Ñ'oomwaa' matsona' ts'aⁿ na mañequiaa na t'maⁿ ts'om x'iaa'.

³⁷ Jom waa tyuaa^{na}. Jnaaⁿ juuna', jnda chii jndyoñ'oom s'om na to'ñoom, tquiaaⁿ s'om'ñeeⁿ ndaa apóstoles.

5

Seitjooñe Ananías ñ'eⁿ Safira

¹ Saa cwii tsaⁿs'a na jndyu Ananías ñequio scoom'm Safira ndaana cwii tyuaana.

² Ananías'ñeeⁿ seitjooⁿ cantyja na jnaaⁿ juuna', ndo' mati ntyjii scoom'm na ljo'. Jndyochom meiⁿ ndyee s'om'ñeeⁿ tquiaaⁿ joona' ndaa apóstoles.

³ Quia jo' matso Pedro nnoom:

—'U re Ananías, ¿chiiu na tquiaandyu' na se-icatoo' Satanás naquii' ts'om' na tsu' cantu nnom Espíritu Santo na seitjoo' s'om cantyja na jnda^a tyua'?

⁴ Yocheⁿ na tyoojnda^a juuna' tseixmaⁿna' cwenta'. Ndo' mati meiiⁿ na jnda jnda^a juuna' wanaaⁿ na nntsa' yuu na l'ue ts'om' ñequio s'om'ñeeⁿ. 'U je' ¿chiiu na luaa' seitiuu' naquii' ts'om'? Ee nchii ndaa nn'aⁿ sa' cantu, nnom nquii Ty'oots'om waa jnaⁿ'.

⁵ Jnda na jndii Ananías ñ'oommeiⁿ cwe' tiooñetoom na ts'oo jom. Quia jo' cha'tsondye nn'aⁿ na nquiuna na luaa' tuii, jeeⁿ ndya' nioom tyuena.

⁶ Teicantyja naⁿnom na titquiendye. Jla'tyjoondyena liaa jom. Jnda chii tjeii'na jom, mana ty'ecat'iuuna jom.

⁷ Jnda teinom cha'na ndyee hora na tuii na ljo' ndo' tyjee' scuu' Ananías. Meiⁿchjoo ticaljeiiⁿ aa waa ljo' tuii.

⁸ Quia jo' Pedro matsoom nnom tsaⁿ'ñeeⁿ:

—Catsu' nooⁿ, ¿aa mayuu' na laa'ti'ndyo ndaa'yo' tyuaa'yo'?

Ndo' matso tsaⁿ'ñeeⁿ nnoom:

—Mayuu' na laa'ti'.

9 Matso Pedro nnoom:

—Chiuu na jla'tjom'yo' ñ'oom na tquio'nn'aⁿ'yo' Espíritu na cwiluiiñe Ty'o_oots'om. Aa ndi', je' cwiquie nn'aⁿ na ty'ecat'iuu sa'. Mati 'u maje'ndyo nnc'oocat'iuuna 'u.

10 Mantyjacheⁿ cwe' tiooñetoom jo nc'ee Pedro, mana tueeⁿeⁿ. Quia na ty'equie' naⁿnom na titquiendye jliuna na jnda tueeⁿeⁿ. Mati tjeii'na jom, ty'ecat'iuuna jom nacañoom' saaⁿaⁿ.

11 Quia jo', tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o_oots'om cwentaaⁿaⁿ, jeeⁿ t'maⁿ seicaty'uena' ndo' mati nt'omcheⁿ nn'aⁿ na tyondye na luaa' tuii.

Ts'iaaⁿ t'maⁿ na tyol'a apóstoles

12 Nn'aⁿ na cwiluiindyena apóstoles jndye nnom 'naaⁿ l'ana ñequio ts'iaaⁿ t'maⁿ na xonda_a nluii na cwe' najndei nquii ts'aⁿ. Ndo' cha'tsondye nn'aⁿ na jnda cwila'yu' tjoom' t'maⁿna na tyotjom-ndyena wats'om t'maⁿ na jndyu leiroo'na' Salomón.

13 Saa nt'omcheⁿ nn'aⁿ nquiaana na nla'jomndyena, meiiⁿ na ljo' tyotjeii'yana nn'aⁿ na cwila'yu'.

14 Ndo' tjawijndyendyeti nn'aⁿ na tyola'yu' ñequio Ta Jesús, naⁿnom ndo' naⁿlcu.

15 Tyotsa'na nn'aⁿwii ndyuee nantaa, cjoo' nduu ndo' cjoo' luee, cha quia na wjaawinom Pedro nnquioo ncwaaⁿaⁿ nacjoo cwantindye joona cha nn'maaⁿna.

16 Mati nn'aⁿ na m'aⁿ njoom na nndyoo' Jerusalén tquiochona nn'aⁿwii ñ'eⁿ nn'aⁿ na tyoleichuu jndyeta. Ndo' cha'tsondye naⁿñeeⁿ n'maaⁿna.

Naⁿmaⁿ'iaaⁿ tyota'wi'na Pedro ñ'eⁿ Juan

17 Quia jo' tyee na cwiluiitquieñe ñequio tmaaⁿ nn'aⁿ judíos na ñ'eeⁿ ñ'eⁿñê na jndyu saduceos, jlawendyena nacjoo apóstoles ee jeeⁿ lioona naⁿñeeⁿ.

18 Jo' chii t'uena naⁿñeeⁿ. Tioomna joo w'aancjo.

19 Saa teijaaⁿ tyjee' cwii ángel cwentaa' Ta Ty'oots'om. Seicanaaⁿñê ndyueel'a w'aancjo. Tjeiiⁿeⁿ naⁿñeeⁿ ch'eⁿ.

20 Matsoom ndaⁿna:

—Catsa'yo' wats'om t'maⁿ. Calaneiⁿ'yo' ndaa nn'aⁿ ñ'oomwaa' cantyja 'naaⁿ na nncwando' añmaaⁿ ts'aⁿ.

21 Jnda na jndyena ñ'oomwaa' ty'ena. Ndo' cwit-sjoom ty'equei'na wats'om t'maⁿ. Tyot'mooⁿna ndaⁿ nn'aⁿ.

Quia jo' tyee na cwiluiitquieñe ñequio nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿñê, jnda na tjomndyena ñequio cha'tsondye nn'aⁿ na cwiluiindyenaⁿmaⁿn'iaaⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ Israel, saⁿntjomna na cjaacandyoo'ndye apóstoles na tioomna w'aancjo.

22 Saa quia na jnda tquie sondaro 'ndyoots'a w'aancjo jliuna na tac'om naⁿñeeⁿ jo' jo'. Jo' chii ty'elcwee'na. Ty'ela'candiina na tac'om naⁿñeeⁿ.

23 Jluena:

—Quia na squiaayâ 'ndyoots'a w'aancjo tyeⁿ ta'na' ndo' m'aⁿ sondaro na cwil'a cwenta, saa quia na jla'canaaⁿndyô jo' jliuuyâ tjaa'ñeeⁿ c'oom.

24 Ndo' tyee na cwiluiitquieñe ñequio ts'aⁿ na matsaⁿntjom nn'aⁿ na cwil'a cwenta wats'om t'maⁿ ñequio nt'omcheⁿ ntyee na cwiluiitquiendye, quia na jndyena na luaa', tyom'aaⁿ n'omna chiuu ya nluii cha nleicheⁿ ñ'oomwaa'.

25 Ndo' mañejuu xjeⁿñeeⁿ tyjee'cañoom cwii ts'aⁿ, seicandii joona, matso:

—Nn'aⁿ na tiom'yo' w'aancjo, naquii' wats'om t'maⁿ meintyjee'na je'. Cwit'mooⁿna ndaaⁿ nn'aⁿ.

26 Quia jo' ts'aⁿ na matsa'ntjom tjaaⁿ ñ'eⁿ nn'aⁿ 'naaⁿaⁿ. Ty'ecachona naⁿñeeⁿ saaⁿ nchii ñequio na jndei'na' ee nquiaana xeⁿ nn'aⁿ na cwindye ñ'oom'ñeeⁿ njñom ljo' joona.

27 Ndo' quia na jndaⁿ tquienda'na yuu cwitjom-ndye naⁿman'iaaⁿ, tquiana cwenta praso ndaaⁿ naⁿñeeⁿ. Ndo' tyee na cwiluiitquieñe, seilcwii'ñê ndaaⁿ praso'ñeeⁿ.

28 Matsoom:

—Mandy'e'yo' na tyol'uuyâ ndaaⁿ'yo' ñequio ñ'oom na jndei'na' na tant'moⁿ'yo' ñ'oom cantyja 'naaⁿ Jesús. Saaⁿ 'o je' cha'waa naquii' Jerusalén jndaⁿ manquiu nn'aⁿ ñ'oom na cwit'moⁿ'yo' ndaana. Mati cwindu'yo' na já chooyâ jnaⁿ na tue' Jesús.

29 Quia jo' Pedro ñequio nt'omcheⁿ apóstoles, t'oona, jluena:

—Jndei'tina' na calacandaayâ ñ'oom na matso Ty'oots'om nchiiti ñ'oom na cwilue nn'aⁿ.

30 Manqueⁿ na tyola't'maaⁿndye welooya na ñet'om teiyo, tquiaaⁿ na wando'xco Jesús na jla'cue'yo' na ty'iom'yo' nacjoo' ts'oom'naaⁿ.

31 Seit'maaⁿñê juu. Tqueeⁿ juu ntyjaa' ts'oⁿ ntyjaya. Tqueeⁿ juu na cwiluiit'maaⁿñe ndo' na macwji'n'maaⁿñe nn'aⁿ cha calcwe' n'om nn'aⁿ Israel ndo' na nntseit'maⁿ ts'om jnaaⁿna.

32 Já cwitjei'yuu'ndyô cantyja 'naaⁿ ñ'oommeiiⁿ, ndo' majo'ti mach'ee Espíritu Santo, nquii na

mañequiaa Ty'oots'om naquii' n'om nn'aⁿ na cwila'canda ñ'oom na matsoom.

³³ Jnda na jndye naⁿmaⁿn'iaaⁿ ñ'oommeiⁿl jeeⁿ ndya' lioona hasta ñe'cala'cwjeena naⁿñeeⁿ.

³⁴ Saa teicantyja cwiindy e joona, ts'aⁿ na jndyu Gamaliel. Jom ts'aⁿ tmaaⁿl fariseos ndo' ma'mooⁿ chiuu matsa'ntjom ljeii na tqueⁿ Moisés, cha'tsondye nn'aⁿ ya ñ'oom nquiuna cantyja 'naaⁿaⁿ. Teintyjeeⁿeⁿ ndo' sa'ntjoom na calui'ya apóstoles ch'eⁿ chjoowi' taⁿndyo.

³⁵ Tsoom ndaa nc'iaaⁿaⁿ:

—'O ntyjañoⁿ nn'aⁿ Israel, cal'a'yo' cwenta ljo' na cwilatiuu'yo' na ñe'cal'a'yo' ñ'eⁿ naⁿnomm'aⁿl.

³⁶ Ee cjañjoom' n'om'yo' jaach'eeti xuee tyom'aaⁿ Teudas. Tyotsoom na jom ts'aⁿ na t'maⁿ cwiluiiñe, ndo' cha'na ñequiee siaⁿto naⁿnom jla'jomndyena ñ'eⁿñê. Saa jla'cuae' nn'aⁿ jom, ndo' cha'tsondye nn'aⁿ na jla'jomndye ñ'eⁿñê t'oom'ndyena. Mana ntycwii cantyja 'naaⁿaⁿ.

³⁷ Jnda teinom na ljo', xcwe na cwiwiljeiixco ncuae' nn'aⁿ, mati seis'añe Judas ts'aⁿ Galileo. Ndo' jndye nn'aⁿ jla'jomndyena ñ'eⁿñê. Saa mati jla'cuae' nn'aⁿ jom, ndo' cha'tsondye nn'aⁿ na tyola'jomndye ñ'eⁿñê majo'ti t'oom'ndyena.

³⁸ Jo' chii matseijndo'a n'om'yo', ca'ndye'yo' ti'm'aⁿl. Cajndoo' nquiéena, ee xeⁿ ñ'oommeiⁿl ñequio ts'iaaⁿmeiⁿl cwila'xmaⁿna' cwe' ts'iaaⁿ 'naaⁿ nn'aⁿ quia jo' nncjaandyue cheⁿnquiéena'.

³⁹ Saa xeⁿ cwila'xmaⁿna' ts'iaaⁿ 'naaⁿl Ty'oots'om, quia jo' tijoom candaa na nlatyui'yo' joona'. Nleitquioo'to na cwitsa'yo' nacjoo' Ty'oots'om.

40 Ndo' jla'jomndye nc'iaa' Gamaliel ñ'oom na tsoom ndaana. Jo' chii tqueeⁿnda'na apóstoles. Cwe' tyotjaa'na naⁿñeeⁿ. Ndo' ñequio na jndei'na' tyoluena na tant'mooⁿ naⁿñeeⁿ ñ'oom ñequio xuee' Jesús. Jnda' chii jñoomna naⁿñeeⁿ.

41 Ndo' naⁿñeeⁿ je', jlui'na quii'ntaaⁿ naⁿmaⁿ'iaaⁿ ñequio na neii'na na tquiaa Ty'oots'om na cwila'xmaⁿna na co'wi'na' jona nc'e na cwitjel'yuu'ndyena ñ'oom ñequio xuee' Jesús.

42 Ndo' 'io ndi 'io tîc'oomeintyjee'na na tyot'mooⁿna naquii' wats'om t'maⁿ ndo' mati l'aa nn'aⁿ. Tyot'mooⁿna ndo' tyola'nei'na ñ'oom cantyja 'naaⁿ Jesús na cwiluiiñe Cristo.

6

Tjeii'ndyena ntquiee' nn'aⁿ na ndyene'ntjom naquii'ntaaⁿna

1 Majoo ncuee'ñeeⁿ tjawijndyendye nn'aⁿ na cwila'yu'. Saa we ndi'ndyena. Nt'omndyena nn'aⁿ judíos na cwila'neiⁿ griego ndo' nt'om nc'iaana cwila'neiⁿ hebreo. Ndo' naⁿñeeⁿ na cwila'nei'na griego to'na na jla'ncjoo'ndyena nacjoo' nn'aⁿ na cwilayu' na cwila'neiⁿ hebreo. Ee cha'tso yolcu na cwila'yu' na jnda' tjā noom ticwii xuee cwito'ñoomna nantquie. Saa joo yolcu na cwila'neiⁿ griego tijndyetei cwito'ñoomna cha'xjeⁿ cwito'ñoom nc'iaana na cwila'neiⁿ hebreo. Jo' na to'na na jla'ncjoo'ndyena.

2 Jo' chii canchoo'we apóstoles jla'tjomna cha'tso nn'aⁿ na cwila'yu'. Jluena ndaa' naⁿñeeⁿ:

—Ticatsa'ntjomna' na n'ndyaayâ na cwiñe'quiaayâ ñ'oom' Ty'ooots'om na njndoo'â cantyja 'naaⁿ nantquie.

³ Jo' chii 'o nn'aaⁿya, catjeii'ndyo' ntquiee' tsaⁿs'a quii'ntaaⁿyo' na waa ñ'oom ya cantyja 'naaⁿna, na too' m'aaⁿ Espíritu Santo naquii' n'omna, ndo' na jndo' n'omna. Jooná nnt'iooⁿya ts'iaaⁿ na njndoo'na cantyja 'naaⁿ nantquie na nnto'ñoom yolcu na jnda tja noom.

⁴ Saá já ñecwitco nlanaaⁿyâ nnom Ty'ooots'om ndo' na ñnequiaayâ ñ'oom'm ndaa nn'aⁿ.

⁵ Ndo' cha'tso nn'aⁿ na cwila'yu' jla'jomndyena na ljo'. Jo' tjeii'ndyena Esteban, ts'aⁿ na matseyu'ya ts'om ndo' too' naquii' ts'oom m'aaⁿ Espíritu Santo. Ndo' mati Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón ñequio Parmenas. Mati tjeii'ndyena Nicolás, ts'aⁿ tsjoom Antioquía. Jom nchii ts'aⁿ judío saá jaach'ee xuee matseijomñê ñ'oom na cwila't'maaⁿndye nn'aⁿ judíos.

⁶ Jnda na tjeii'ndyena naⁿñeeⁿ chii tquiochona joo na m'aⁿ apóstoles. Ndo' joona jla'neiⁿna nnom Ty'ooots'om cantyja 'naaⁿ naⁿñeeⁿ. Jnda chii tioona lueena nacjoo naⁿñeeⁿ na cwito'ñoom ts'iaaⁿ.

⁷ Ndo' ñ'oom' Ty'ooots'om jndyetei tjanty'eena'. Ndo' ty'ewijndyendyetei nn'aⁿ na cwila'yu' naquii' Jerusalén hasta mati jndye ntyee cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ judíos tyola'yu'ya cwii n'om.

Cwita'wi'na Esteban

⁸ Esteban t'maⁿ najndeii Ty'ooots'om tyotseix-maaⁿ. Jndye 'naaⁿ s'aaⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ ñequio ts'iaaⁿ t'maⁿ na xocandaa nluii na cwe' najndeii nquii ts'aⁿ.

9 Tyowaa cwii wats'om cwentaa nn'aⁿ judíos na jndyu tmaaⁿ nn'aⁿ m'aⁿcandyaa'ndye. Naⁿñeeⁿ jnaⁿna tsjoom Cirene ñequio tsjoom Alejandría ndo' ndyuaa Cilicia ñequio ndyuaa Asia. Nt'omndye naⁿñeeⁿ to'na tjawa ñ'oom na tyola'neiⁿna ñ'eⁿ Esteban.

10 Saa tileicanaⁿndyena na nncwinom'na jom ñ'oom na matseineiⁿ ee jom matseineiⁿ ñequio na jndo'ya ts'oom nc'e matseixmaaⁿ Espíritu Santo.

11 Quia jo' cwe' nt'iu tyotsa'ntjomna nn'aⁿ na calue cantu nacjoo' Esteban, na jnda jndyena na tyotseineiⁿ ñ'oom tia nacjoo' Moisés ndo' nacjoo' Ty'oots'om.

12 Jnda na jlue naⁿñeeⁿ cantu jeeⁿ seijmeiⁿna' nn'aⁿ quii' tsjoom ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés. Ndo' ty'ena nacjoo' Esteban. T'uena jom. Ty'eñ'omna jom jo ndaa naⁿmaⁿn'iaaⁿ.

13 Ndo' tqueeⁿndyena nt'omcheⁿ nn'aⁿ na calue cantu nacjoom'm. Tyolue naⁿñeeⁿ:

—Tsaⁿs'am'aaⁿ ñequii'cheⁿ matseineiⁿ ñ'oom tia nacjoo' wats'om t'maⁿ na matseixmaⁿna' cwentaa' Ty'oots'om ndo' nacjoo' ljeii na tqueⁿ Moisés.

14 Ee jnda jndyaayâ na tyotsoom na Jesús na jnaⁿ Nazaret nntseityuii' wats'omwaañe ndo' nntseichuii' costumbre na tquiaa Moisés ndaaya.

15 Ndo' cha'tso naⁿmaⁿn'iaaⁿ na meindyuaandye nty'iaana Esteban. Jliuna seichuii'na' nnoom, s'aana' cha'cwijom nnom ángel.

7

Ñ'oom na seilcwe' Esteban ndaa nn'aⁿ na t'ue

jom

¹ Quia jo' tyee na cwiluiitquieñe tax'eeⁿ nnom Esteban, matsoom:

—¿Aa mayuu' na ljo' tsu'?

² T'o Esteban matsoom:

—'O ta na cwiluiitquiendyo' ñequio 'o nn'aⁿya, candye'yo' ñ'oom na nntsjōo. Nquii Taya Ty'ōots'om na jeeⁿ t'maⁿ cwiluiiñê, jom seica'moⁿñê nnom welooya Abraham quia na tyom'aaⁿ tsaⁿñeeⁿ ndyuaa Mesopotamia cwii tjōocheⁿ na nnc'oom tsjoom Harán.

³ Tsoom nnom: “Calui' ñjaaⁿñee ndyuaa tsjom'. Ca'ndii' nn'aⁿ, cja' ndyuaa yuu na m'mōoⁿya njom'.”

⁴ Quia jo' jlueeⁿeⁿ ndyuaa tsjom'm, ndyuaa Caldea. Tjaaⁿ ndyuaa Harán, tyom'aaⁿñê jo' jo'. Ndo' jnd̄a na tue' tsotyeeⁿ, jndyoñ'oom Ty'ōots'om jom ndyuaameiiⁿ yuu na m'aⁿ'yo' je'.

⁵ Saa t̄nquiaa Ty'ōots'om na nnaaⁿaⁿ ndyuaameiiⁿñee meiⁿ cwe' yuu na nncwintyjeeⁿeⁿ. Saa tyeⁿ 'ndii Ty'ōots'om ñ'oom nnoom na maxjeⁿ nnaaⁿaⁿ ndyuaameiiⁿ. Nncuaana' cwentaa nn'aⁿ na nluindyena tsjaaⁿ 'naaⁿ jom xeⁿ jnd̄a tueeⁿeⁿ meiiⁿ xjeⁿñeeⁿ tjaa'naⁿ ntseinaaⁿ.

⁶ Tso Ty'ōots'om na joo nn'aⁿ na nluindyena tsjaaⁿ 'naaⁿ Abraham cwiicheⁿ ndyuaa na nnc'omna na nchii ndyuaana. Tyeⁿ nndye'ntjomna ndaaⁿ nn'aⁿ ndyuaa'ñeeⁿ ndo' wi' nntjoomna nl'a naⁿñeeⁿ cwii ñequiee siaⁿnto ntyu.

⁷ Ndo' tso Ty'ōots'om nnoom: “Ja nncu'xaⁿ nn'aⁿ ndyuaa'ñeeⁿ yuu na nndye'ntjomtyeⁿ nn'aⁿ na nluindyena tsjaaⁿ 'naⁿ na wjaawicantyōo',

jndā chii nlui'na jo' jo'. Tyuaawaañe nnc'omna nlat'maaⁿndyena ja.”

8 Tqueⁿtyeⁿ Ty'o^ots'om ñ'oom nnom Abraham na cats'aaⁿ 'naaⁿ tjaaⁿ yu'ndaa na nluiñe na tsaⁿs'a. Jo' chii quia na tuiñe jnaaⁿ Isaac, s'aaⁿ na ljo' juu jndā na jndāa' ñeeⁿ xuee na tuiñe. Majo'ti s'aa Isaac ñequio jnaaⁿ Jacob. Ndo' Jacob ñecwii xjeⁿ s'aaⁿ ñequio canchoo'we ntseinaaⁿ na yonom, nn'aⁿ na cwiluiindyee weloo jaa na canchoo'we ntmaaⁿ nn'aⁿ Israel.

9 'Saa joo ntseinda Jacob, jo' welooya na ñet'om teiyo, jeeⁿ taa' n'omna tyjeena José. Ndaana jom ndāa nn'aⁿ na ty'eñ'om jom ndyuaa Egipto. Saa Ty'o^ots'om tyom'aaⁿ ñ'eⁿñê ndyuaa'ñeeⁿ.

10 Seicandyaañe jom naquii' cha'tso nawi' na tyotjoom. Tquiaa na jndo' ts'oom ndo' s'aa na neiiⁿ ts'om Faraón jom. Faraón'ñeeⁿ cwiluiñê tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ ndyuaa Egipto, ndo' jom ty'oom ts'iaaⁿ José na catsāⁿntjom tsaⁿñeeⁿ cha'waa ndyuaa Egipto hasta mati catsāⁿntjom naquii' wats'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ.

11 'Xjeⁿñeeⁿ jnaⁿna' na jndyo cwii jndo' t'maⁿ cha'waa ndyuaa Egipto ñequio ndyuaa Canaán. T'maⁿ nawi' tyotjoom nn'aⁿ. Ndo' welooya tatical-iuna ljo' na nlcwa'na.

12 Saa jndā na jndii Jacob na niom nantquie ndyuaa Egipto, jñoom ntseinaaⁿ welooya najndyee ty'ena jo' jo'.

13 Jndā chii ty'ennda'na na jndā we. Jo' na secañoⁿ José na tyjeena jom. Ndo' tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿñeeⁿ tajnaⁿaⁿ na nn'aaⁿ José naⁿñeeⁿ.

14 Ndanquia seijndaa'ñe José na quiona ñequio tsotyena Jacob ñequio cha'tso nn'aⁿ w'aana. Jona

jndaa' ndyeen'aaⁿ nchoo' qui nchoo' 'omndyena.

15 Quia jo' tja Jacob ndyuaa Egipto. Jo' jo' m'aaⁿ ndo' tueeⁿeⁿ ndo' mati jo' jo' tja ntseinaaⁿ, joo welooya na ñet'om teiyo.

16 Jndaⁿ chii ty'eñ'omlcwe' ntseinda Jacob sei'ts'lo 'naaⁿ'aⁿ tsjoom Siquem ndyuaa yuu na jnaⁿna. Jo' jo' tjacant'iuu'ñê naquii' tsei'tsuaa na seijnda Abraham ñequio s'om xuee ndaaⁿ ntseinda Hamor.

17 Tsoti Esteban:

—Welooya nn'aⁿ Israel na ñet'om teiyo, tyom'aⁿtina ndyuaa Egipto. Ndo' yocheⁿ na tjatseicandaa'ñena' ñ'oom na tso Ty'ooots'om nnom Abraham na nnts'aaⁿ, yacheⁿ tjawijndyendyena.

18 Jndye nn'aⁿ ñet'om ts'iaaⁿ t'maⁿ ndyuaa Egipto. Ndo' tuee'ntyjo na tjaquiee' cwii ts'aⁿ ts'iaaⁿ'ñeeⁿ na ticaljeii cantyja 'naaⁿ ts'oo José.

19 Cwajndii s'aaⁿ. Tco'weeⁿeⁿ welooya. Sa'ntjoom na ca'ndyeta na yo'ndaa ndana na cwjeto.

20 Joo ncuee'ñeeⁿ tuiiñe Moisés. Tjawee' ts'om Ty'ooots'om yu'ndaa. Tyom'aaⁿ'ñê waa' tsotyeeⁿ cha'na ndyee chi' na teix'eetina jom.

21 Jndaⁿ chii 'ndyena jom na cueeⁿeⁿ saa majuuto yuscu jnda tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ'ñeeⁿ ljeii jom. S'aa cha'na jnda jom.

22 Jo' chii tyotsei'naⁿ'aⁿ cha'tso na jndo' n'om nn'aⁿ ndyuaa Egipto. T'oom na jndo' ts'oom na tyotseineiⁿ ndo' na tyoch'eeⁿ.

23 'Ndo' Moisés, quia na tuee' cha'na wen'aaⁿ choom'm s'aana' ts'oom na ñe'cjaacanoom'm nn'aⁿ tsjaaⁿ na tuiiñê ntseindacantyjo Israel.

24 Tjaaⁿ ndo' nty'iaaⁿ'aⁿ na maco'wi' cwii ts'aⁿ Egipto cwii ts'aⁿ tsjaaⁿ na tuiiñê. Jo' chii

tjacwañom'm tsaⁿñeeⁿ. Tjeiiñê juu nawi' na matjom. Seicueⁿeⁿ ts'aⁿ Egipto.

²⁵ Ee seitoom na nla'noⁿ nn'aaⁿaⁿ nn'aⁿ Israel na Ty'oots'om nntseicandyaañe joona ñequio l'o jom, saā ticala'noⁿna.

²⁶ Ndo' cwiicheⁿ xuee ljeiiⁿ we nn'aⁿ Israel na cwilantja'ndye. Ndo' na l'ue ts'oom na caljoyaandyena, jo' chii tsoom ndaāna: “O re mann'aaⁿndyo'. ¿Chiuu na cwilantja'ndyo?”

²⁷ Quia jo' juu ts'aⁿ na mal'ue tia' ñ'eⁿ x'iaa', ntqueeⁿ Moisés. Matsoom nnom: “¿Ñeeⁿ juu tqueⁿ 'u na nntsa'ntjom' jâ, ndo' na nncu'xeⁿ jâ?

²⁸ ¿Aa ñe'catseicue' ja, cha'na seicue' ts'aⁿ Egipto wja?”

²⁹ Jnda na jndii Moisés ñ'oomwaa', jleinoom. Tjaaⁿ ndyuaa Madián. Mana ljoo'ñeyaaⁿ jo' jo'. Ndo' jo' jo' tocoom, tuiindywe we ntseinaaⁿ naⁿnom.

³⁰ Quia na jnda teinom wen'aaⁿ ntyu na m'aaⁿ jo' jo' seijomna' na m'aaⁿ cwii joo quii' jnda na nndyoo' sjo Sinaí ndo' teitquioo'ñe cwii ángel nnoom naquii' ntsaachom na cwico tsa' ts'o^o n'ioom.

³¹ T'maⁿ seitsaⁿna' jom na nty'iaaⁿaⁿ na ljo'. Ndo' seicandyoo'ñê na nnty'iaa'yaaⁿ ndo' jñeeⁿ na matseineiⁿ Ta Ty'oots'om.

³² Matso: “Ja cwiluiindy Ty'oots'om cwen-taa' welo' Abraham tsaⁿ na ñet'oom teiyoticheⁿ, ñ'eⁿ Isaac, ñ'eⁿ Jacob.” Quia na jndii Moisés na ljo', teiñê na macaty'ueeⁿ. Meiⁿ tíc'oomt'maaⁿñê ts'oom na nnty'iaaⁿaⁿ.

³³ Ndo' matso Ty'oots'om nnoom: “Cwji' lcom' na ñjom' ee yujo' yuu na meintyje' matseixmaⁿna' tyuaa na lju' ee ñjaaⁿ tyje'cañooⁿya.

34 Ja jnda nty'iaayaya na cwita'wi' nn'aⁿ ndyuaa Egipto nn'aⁿya nn'aⁿ Israel ndo' jnda jndiyya na cwitcweena. Ndo' jnda jndyocua^ya na nntseican-dyaandyo jona. Jo' chii majñooⁿya 'u na cja'lcwe' ndyuaa Egipto.”

35 Tsoticheⁿ Esteban:

—Moisés'ñeeⁿ, ñel'a nn'aⁿ Israel na ticuee' n'omna jom. Jluena nnoom: “¿'Ñeeⁿ tq^{ue}n 'u na nntsa'ntjom' já ndo' na nncu'xeⁿ já?” Saa majuutoom ty'iom Ty'o^ots'om ts'iaaⁿ jom na catsa'ntjoom jona ndo' cantyja 'naaⁿ na nndyaandyena nawi' na tyom'aⁿna. Luaa' s'aa Ty'o^ots'om xjeⁿ na teitquioo'ñe ángel nnoom naquii' tsa' ts'o^o nioom na cwico.

36 Majuu Moisés'ñeeⁿ tjeiiⁿeⁿ welooya nn'aⁿ Israel na ñet'om ndyuaa Egipto. Jndye 'naaⁿ t'maⁿ tyoch'eeⁿ ndyuaa'ñeeⁿ na tjaa 'ñeeⁿ juu ndaa nnts'aa na cwe' na jndei nquii. Mati tyoch'eeⁿ ts'iaaⁿ t'maⁿ quia na tei'nomna Ndaalúee Wee ndo' quia na tyom'aⁿna ndyuaa yuu tjaa nn'aⁿ c'oom wen'aaⁿ ntyu.

37 Manqueⁿ na tsoom ndaa nn'aⁿ Israel: “Ty'o^ots'om nlqueeⁿ cwii nn'aⁿyo' na ññequiaa ñ'oom'm ndaa'yo' cha'xjeⁿ na tq^{ue}eⁿ ja.”

38 Majom na tyocañ'eeⁿ ñ'eⁿndyena quia na tyotjomndyena ndyuaa yuu tjaa nn'aⁿ c'oom. Jo' jo' seineiⁿ ángel ñ'eⁿñê sjo Sinaí. Jnda chii jom seineiiⁿ ndaa welooya nn'aⁿ Israel. Jom to'ñoom ñ'oom na mañequiaana' na tseixmaⁿ ts'aⁿ na wando' añmaaⁿ na jndyoteincoo' ñ'oom'ñeeⁿ ndaa jaa.

39 'Saa welooya tiñe'calacandana ñ'oom na tsoom ndaana. Tiñe'calañ'oom'ndyena jom ndo' l'ana na ñe'c'oolcwee'na ndyuaa Egipto.

40 Yocheⁿ na tyom'aaⁿ xqueⁿ sjo Sinaí jluena nnom Aarón: “Catsa' 'naⁿ na nlat'maaⁿ'ndyo na nnc'oojndyeena' jo ndaaya na nntsaalcwaa'a Egipto ee ticaliuuya ljo' tjom Moisés ts'aⁿ na tjei' jaa jo' jo'.”

41 Ndo' l'ana cwii 'naⁿ cha'cwijom quioo'jndyo chjoo. Ndo' nnom juuna' tyola'cwjeena quioo' na tyola't'maaⁿ'ndyena na l'ana xuee. Jeeⁿ neiiⁿna ñequio juuna', ndo' cwe' 'naⁿ na l'a nqueena.

42 Jo' chii 'ndii Ty'o^ots'om joona. 'Ndiitoom na calat'maaⁿ'ndyetona meiiⁿ cwe' cancjuu na m'aⁿ tsjo'luee. Ee naquii' libro na teiljeii ñ'oom ndyuee profetas, matsona':

'O nn'aⁿ Israel, ¿aa no^oya tyoñequia'yo' quioo' na tyolacwje'yo'

wen'aaⁿ ntyu'ñeeⁿ na tyom'aⁿ'yo' ndyuaa yuu tjaa nn'aⁿ c'oom?

43 Nchii jo' l'a'yo' ee ñejleiñ'om'yo' w'aaliaa na ndii' juu na tyolat'maaⁿ'ndyo' na jndyu Moloc.

Ndo' ñejleiñ'om'yo' caxjuu cwentaa' juu na tyolat'maaⁿ'ndyo' na jndyu Renfán.

Ñequii'cheⁿ 'naⁿ na ñel'a' ncjo'yo' ñejlat'maaⁿ'ndyo'.

Jo' chii je' nncwjiia 'o ndyuaa tsjom'yo', nntsa'yo' hasta cwiicheⁿ na ntyjaa' tsjoom Babilonia.

44 Tsoti Esteban:

—Juu ndyuaa yuu tjaa nn'aⁿ c'oom, tyoleiñ'om welooya w'aaliaa yuu tyolawena ljo' lcaa' na chuu' ljeii na tqueⁿ Ty'o^ots'om na matsa'ntjomna'. W'aaliaa'ñeeⁿ tuiina' cha'xjeⁿ na sa'ntjom Ty'o^ots'om Moisés na cats'aaⁿ juuna' cha'xjeⁿ na jnda' t'mo^on nnom.

45 Juuna' tquioñ'om ndacantyjo welooya quia na jndyochuu Josué jona ndyuaameiiñe, ndyuaa na seijndaañe Ty'oōts'om na nndaana. Jo' chii tjeiiñe nn'a na ñet'om ndyuaameiiñe cha ljoo'ndye welooya juuna'. Ndo' ljooñe tyoleiñ'omtina w'aaliaa'ñee hasta quia na tyom'aa David.

46 Tjawee' ts'om Ty'oōts'om ñeñ David. Ñe'cats'aa w'aa yuu na nnc'oom Ty'oōts'om na tyotseit'maañe weloom'm Jacob tsa na ñet'oom teiyocheñ.

47 Saa jnaa Salomón juu s'aa w'aa'ñee cwentaa' Ty'oōts'om.

48 Saa nquii Ty'oōts'om na m'aa na ndyeticheñ, nchii cwe' naquii l'aa na cwil'a nn'a mac'eeñ. Ee luaa' tyotso profeta. Seineiñ tsaññee ñ'oom na seijnōñ'ōñ ts'om. Matsoom:

49 Cañoom'luee matseixmañ'na' ndio 'nañya yuu na mawacatyañ na matsañ'tjōñya. Ndo' tsjoomnancue matseixmañ'na' cwe' cha'na 'nañ yuu na cwiquie' nc'a.

Nc'e na ljo', ¿cwaañ w'aa na nl'a'yo' cwentaya?

Ndo' ¿yuu waa cwii joo na ya na nncwajndyaya?

50 ¿Aa nchii nncō s'aa cañoom'luee ñeñ tsjoomnancue?

51 Tsoti Esteban:

—'O maxjeñ quie' n'om'yo'. Matseijomna' 'o cha'na nn'a na tyoolat'maañ'ndye Ty'oōts'om ee tiñe'candyeyo' meiñ tiñe'calacanda'yo'. Ñequii' na cwitsa'yo' nacjoo' Espíritu Santo. Cha'na tyol'a welo'yo' na ñet'om teiyo majo'ti cwil'a' 'o.

52 Welo'yo' na ñet'om teiyo, ¿Aa tyom'aañ 'ñeeñ na tyoñequiaa ñ'oom' Ty'oōts'om na tícata'wi'na

juu? Maxjeⁿ tjaa'naⁿ. Jla'cwjee welo'yo' nn'aⁿ na tyola'candii na nndyo nquii Cristo na cwiluiiñe na maty'iomyana'. Ndo' 'o je' jndā tquia'yo' cwenta jom ndo' jndā jla'cue'yo' jom.

⁵³ Mancjo'to'yo' na to'ñoom'yo' ljeii na tqueⁿ Moisés na tquia ángeles. Saā ticalacanda'yo' juuna'.

Jla'cuee'na Esteban

⁵⁴ Jndā na jndye naⁿñeeⁿ ñ'oommeiⁿ jla'jmeiⁿndyena. Tyoteinquiena ndei'n'omna na jeeⁿ lioona Esteban.

⁵⁵ Saā jom na too' naquii' ts'oom m'aaⁿ Espíritu Santo, jlundaañê nty'iaaⁿ'aⁿ cañoom'luee. Nty'iaaⁿ'aⁿ na neiⁿcoo' caxuee yuu na m'aaⁿ nquii Ty'oots'om ndo' nty'iaaⁿ'aⁿ Jesús na meintyjee' jo ntyjaa' Ty'oots'om ntyjaya.

⁵⁶ Ndo' matsoom:

—Canty'ia'yo'. Manty'iaaya na jndā jnaaⁿ cañoom'luee, ndo' nquii Jesús na jnaⁿ jo' jo', meintyjee' ntyjaa' Ty'oots'om ntyjaya.

⁵⁷ Quia jo' jndei tyolaxuaana na jmeiⁿndyena. Jlacu'na lua'quina ndo' ñejom ty'enomna nacjoom'm.

⁵⁸ Ndo' jndei ty'entquieena jom nnom tsjoom. Jndā chii nn'aⁿ na tyolue na waa jnaaⁿ'aⁿ tjeii'na liaa na teincoo na cwee'na. Tsa'na joona', ndo' cwii ts'aⁿ na titquieñe na jndyu Saulo jom s'aaⁿ cwenta joona'. Jndā chii tyotmeiiⁿ'na ljo' Esteban.

⁵⁹ Ndo' yocheⁿ na cwitmeiiⁿ'na ljo' jom, seineiiⁿ nnom Ty'oots'om, matsoom:

—Ta Jesús, coñom' añmaⁿ 'naⁿya.

⁶⁰ Jndā chii tcoom'm xtyeeⁿ. Jndei seixuaⁿ, matsoom:

—Ta, tincwjaa'ndyu' cwenta jnaa^{na} na cwila'cuee'na ja.

Jnda_u tsoom na luaa' mana tueeⁿeⁿ.

8

¹ Ndo' tyom'aaⁿ Saulo jo' jo', seijomñê na jla'cuee' nn'aⁿ Esteban.

Tyoco'wi' Saulo nn'aⁿ na laxmaⁿ cwentaa' Ty'oots'om

Majuu xuee na jlacuee'na Esteban jna^{na} cwajndii tyontyjo nn'aⁿ Jerusalén tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ jo' jo'. Jo' chii cha'tsondyena tyot'oom'ndyena cha'waa ts'ondaa Judea ñequio ts'ondaa Samaria. Macanda nquiee apóstoles tîcat'oom'ndyena.

² Nt'om naⁿnom na jeeⁿ xcwee' n'om ñ'eⁿ Ty'oots'om ty'ecat'iuuna Esteban. Jeeⁿ tyotyueena na jnda nquiuna jom.

³ Ndo' Saulo cwajndii tyoco'weeⁿeⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ. Tyojaaqueⁿeⁿ meiⁿ quii'l'aa ndo' ñequio na jndei'na' tyocwjeeⁿeⁿ naⁿnom ndo' naⁿlcu. Tyocjaachom joona. Tyotioom joona w'aancjo.

Tyoñe'quia nn'aⁿ ñ'oom naya ndyuua Samaria

⁴ Saa naⁿñeeⁿ na t'oom'ndye tyoma'nomna. Meiⁿyuucheⁿ na tquiena tyola'neiⁿna ñ'oom' Ty'oots'om ndaa_u nn'aⁿ.

⁵ Cwii joona, ts'aⁿ na jndyu Felipe, tjacueeⁿ cwii tsjoom ts'ondaa Samaria. Tyotseineiⁿ cantyja 'naaⁿ Cristo ndaa_u nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ.

⁶ Cha'tsondye nn'aⁿ jeeⁿ ya tqueⁿna cwenta ñ'oom na tyotseineiⁿ ndo' nty'iaana 'naaⁿ t'maⁿ

na tyoch'eeⁿ na xocanda^a nnts'aa na cwe' najndeii nquii ts'aⁿ.

⁷ Jndye nn'aⁿ na tyoleichuu jndyeta n'maaⁿna s'aaⁿ. Quia na jlui' jndyeta'ñeeⁿ quii' n'omna jndeii jla'xuaana'. Ndo' jndye nn'aⁿ na ntjeiⁿ nc'ee' ndo' ntjeiⁿ luee tco'yana' jona s'aa Felipe.

⁸ Nc'e na ljo', jndye nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ tyom'aⁿna na jeeⁿ neiiⁿna.

⁹ Jnda jaach'ee xuee m'aaⁿ cwii ts'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ na calua'ñe na jndyu Simón. Tyonquiu'nn'aaⁿ nn'aⁿ ts'onda^a Samaria, na tyotsoom nda^ana na jom jeeⁿ t'maⁿ tseixmaaⁿ.

¹⁰ Cha'tsondye nn'aⁿ meiiⁿ nn'aⁿ na t'maⁿ cwilui-indye meiiⁿ nn'aⁿ na cje laxmaⁿ jeeⁿ tyoqueⁿna cwenta ñ'oom na tyotseineiⁿ. Tyoluena:

—Simónm'aaⁿ!, juu najndeii na matseixmaⁿ Ty'o^ots'om, t'maⁿ matseixmaaⁿ jo'.

¹¹ Nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ tyoqueⁿna cwenta ñ'oom na tyotseineiⁿ ee teiyo manquiu'nn'aaⁿ jona ñequio ts'iaaⁿ calua' na mach'eeⁿ.

¹² Sa^a quia na jnda jla'yu'na ñ'oom na tyotseineiⁿ Felipe cantyja na matsa'ntjom Ty'o^ots'om ndo' cantyja 'naaⁿ xuee' Jesucristo, quia jo' naⁿnom ndo' naⁿlcu teits'oomndyena.

¹³ Ndo' manquiti Simón seiyoom'm ndo' teits'oomñê. Ndo' ñequi'cheⁿ na ñ'eⁿñ'eeⁿ ñ'eⁿ Felipe. Jeeⁿ tyocjaawee' ts'oom 'naaⁿ t'maⁿ na tyoch'ee Felipe na xocanda^a nnts'aa na cwe' najndeii nquii ts'aⁿ meiⁿ xocjaantjjo^o ts'om ts'aⁿ chiuu tuiyuu.

¹⁴ Ndo' Jerusalén m'aⁿ apóstoles, jnda na jndyena na mati nn'aⁿ ts'onda^a Samaria macwila'yu'na ñ'oom' Ty'o^ots'om, jo' chii jñoomna we x'iaana,

Pedro ñ'eⁿ Juan, na c'oo naⁿñeeⁿ na m'aⁿ nn'aⁿ ndyuaa Samaria.

15 Ndo' jnda na tquie naⁿñeeⁿ jo' jo', tyola'neiⁿna nnom Ty'oots'om. Taⁿna nnoom na quiaaⁿ Espíritu Santo naquii' n'om naⁿñeeⁿ.

16 Ee meiⁿcwiindy e naⁿñeeⁿ tyooto'ñoomna Espíritu Santo, macanda na jnda teits'oomndyena ñequio xuee' Ta Jesús.

17 Quia jo' Pedro ñ'eⁿ Juan tioona lueena nacjoo naⁿñeeⁿ. Mana to'ñoomna Espíritu Santo naquii' n'omna.

18 Jnda na nty'iaa' Simón na joo nn'aⁿ na jñom Ty'oots'om tioona lueena nacjoo naⁿñeeⁿ, to'ñoomna Espíritu Santo naquii' n'omna, quia jo' seiqueeⁿna' ts'oom na mati jom ñe'cats'aaⁿ na ljo'. Jo' chii tsoom ndaana na s'om ñnequiaaⁿ.

19 Matsoom:

—Quia'yo' na ntseixmaⁿya najndei na cwilaxmaⁿ'yo' cha mati ja meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na nntioo l'oo nacjoo' maxjeⁿ nncol'ñom Espíritu Santo naquii' ts'om.

20 Saã matso Pedro nnoom:

—S'om 'naⁿ catsuuna' ñ'eⁿndyu', 'u matsei'tiuu' na cwe' ñequio s'om nncol'ñom' naya na mañequiaa Ty'oots'om na cwicandaa nn'aⁿ na cwe'yu.

21 'U ticatsona' na nntseijomndyu' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oots'om na cwil'aayâ ee tiyuu' na xcwee' ts'om' jo nnoom.

22 Calcwe' ts'om' jnaⁿ luaa', ndo' catse-ity'oondyu' nnom Ty'oots'om nts'aacheⁿndyo ndya' nntseit'maⁿ ts'oom 'u na luaa' m'aaⁿ ts'om'.

23 Ee manty'iaya juu jnaⁿ matseijomna' cha'cwijom 'naⁿ ja na nnc'uu ts'aⁿ ndo' cha'cwijom l'uaancjo na chu'tyeⁿndyu'.

24 Quia jo' tso Simón ndaana:

—Cataⁿ'yo' nnom Ty'oots'om na meiⁿcwii ticatjoⁿya cha'na cwindu'yo'.

25 Pedro ñ'eⁿ Juan jla'neiⁿna ñ'oom' Ty'oots'om ndo' tjei'yuu'ndyena cantyja 'naaⁿ Jesús. Jnda chii jnaⁿna tsjoom'ñeeⁿ ndyuua Samaria na nnc'oolcwee'na Jerusalén. Jndye njoom nch'u tyo'oowi'nomna ndyuua'ñeeⁿ. Tyoñequiana ñ'oom naya ndaa nn'aⁿ.

Felipe ñequio ts'aⁿ ndyuua Etiopía

26 Ndo' seineiⁿ ángel 'naaⁿ Ty'oots'om nnom Felipe. Tso: “Cja' nato Jerusalén na wjaana' tsjoom Gaza jo ntyja na macalui' caxjuu tsoom'naaⁿ.” Juu nato'ñeeⁿ mawinomna' ndyuua yuu tjaa nn'aⁿ c'oom.

27 Quia jo' teicantyjaaⁿ tjaaⁿ. Ndo' nato'ñeeⁿ teincwiñê ñ'eⁿ ts'aⁿ na jnaⁿ ndyuua Etiopía. Tsaⁿ'ñeeⁿ tsaⁿ's'a eunuco na mandi'ntjom nnom Candace tsaⁿ'scu na matsa'ntjom ndyuua Etiopía. Tyom'aaⁿ ts'iaaⁿ na tyotseiweeⁿ s'om naquii' wats'iaaⁿ 'naaⁿ tsaⁿ'scu'ñeeⁿ. Tjatseit'maaⁿ'ñê Ty'oots'om Jerusalén.

28 Ndo' je' majaalcweeⁿeⁿ. Ñjoom ts'om tornom 'naaⁿaⁿ. Matsei'naⁿaⁿ tsom na chuu' ñ'oom' Ty'oots'om na seiljeii Isaías.

29 Ndo' tso Espíritu nnom Felipe:

—Catseicandyoo'ndyu' nacañoom' tornomwaa'. Catseijomndyu' ñ'eⁿ ts'aⁿ na maleiñ'oom juuna'.

³⁰ Quia jo' tjantyjaa' Felipe tsaⁿñeeⁿ. Jñeeⁿ na matsei'naaⁿl tsaⁿñeeⁿ ñ'oom' Ty'o^ots'om na seiljeii Isaías. Tax'eeñê nnom, matsoom:

—¿Aa matsei'noⁿl ñ'oom na matsei'naⁿl?

³¹ Matso tsaⁿñeeⁿ nnoom:

—¿Chiuu nnts'aayo na nntsei'noⁿa ee tjaa 'ñeeⁿ juu m'moⁿ no^o?

Ndo' tcaⁿ tsaⁿñeeⁿ na cjawa Felipe tornom 'naaⁿaⁿ na nncwacatyeeⁿ na cañoom'm.

³² Luaa matso ñ'oom' Ty'o^ots'om na matsei'naaⁿl tsaⁿñeeⁿ:

Quia na wjaañ'oom ts'aⁿ catsmaⁿ na nntseicueⁿeⁿ juuyo' meiⁿchjoo ticatseixuaayo'.

Mati cha'na catsmaⁿ chjoo quia na matyjee ts'aⁿ som'm ñemaaⁿl 'ñom,

malaa'ti' tjaa ljo' tso ts'aⁿ na cwiluiiñe catsmaⁿ cwentaa' Ty'o^ots'om meiiⁿ na wi' tyotjoom.

³³ Jla'jnaaⁿl nn'aⁿ jom meiⁿ tîcatu'xeⁿyana ñ'oom cantyja 'naaⁿaⁿ.

Ndo' 'ñeeⁿ juu nnda^a nntseineiⁿ cantyja 'naaⁿ nn'aaⁿaⁿ na tjawicantyjoo',

maxjeⁿ tjaa'naⁿ ee tyuaa' jla'cuee'na jom.

³⁴ Quia jo' tax'ee ts'aⁿ Etiopía nnom Felipe, matsoom:

—Cwii naya'ñeeⁿ, catsu'ya' no^o, ts'aⁿ na tyoñequiaa ñ'oommeiiⁿñe ¿aa matseineiⁿ cantyja 'naaⁿl nqueⁿ oo aa cantyja 'naaⁿl cwiicheⁿ?

³⁵ Quia jo' Felipe to^on^o na tyotseineiⁿ cantyja 'naaⁿl juu ñ'oom'ñeeⁿ na teiljeii naquii' ñ'oom' Ty'o^ots'om na sei'naaⁿl tsaⁿñeeⁿ. Tyotseineiⁿ nnom tsaⁿñeeⁿ ñ'oom naya cantyja 'naaⁿl Jesús.

³⁶ Ndo' yocheⁿ na cwi'oona nato, tquiena cwii joo yuu waa ndaatioo. Quia jo' matso ts'aⁿ Etiopía nnoom:

—Canty'ia', ñjaaⁿ waa ndaatioo. ¿Aa waa na nntseicu'na' na ntleits'oomndyø?

³⁷ Quia jo' matso Felipe nnoom:

—Xeⁿ matsei'yu' ñequio na xcwee' ts'om' nndaā nleits'oomndyu'.

T'ø tsaⁿ ñeeⁿ matsoom:

—Matseyiu'a na Jesucristo cwiluiiñê Jnda Ty'øots'om.

³⁸ Quia jo' ts'aⁿ Etiopía sa'ntjoom na cjaameintyjee' tornom. Jnda chii wendyena tquiocuena, ty'ecuøna quii' ndaatioo, mana seits'oomñe Felipe jom.

³⁹ Jnda na jlui'na quii' ndaatioo, nquii Espíritu na cwiluiiñe Ty'øots'om tjañ'oom Felipe. Ndo' ts'aⁿ Etiopía'ñeeⁿ taticanty'iaa'tyeeⁿ Felipe, saa tjaaⁿ nato na mawjaⁿ ñequio na neiiⁿ ts'oom.

⁴⁰ Ndo' Felipe je', teitquioo'ñê tsjoom Azoto, ndo' jndye njoom tyomanoom tyoñequiaaⁿ ñ'oom naya hasta tuee'nnaaⁿ tsjoom Cesarea.

9

Lcwe' ts'om Saulo jnaa'aⁿ

(Hch. 22:6-16; 26:12-18)

¹ Ndo' Saulo ticando' nncjaameintyjeeⁿ na matseicaty'ueeⁿ nn'aⁿ na cwila'yu' ñequio Ta Jesús. Ndicwaⁿ macantyyjaa'ñê na nntseicwjeⁿ joona. Jo' chii tjaaⁿ na m'aaⁿ tyee na cwiluiitquieñe.

² Tcaaⁿ ljeii nnom juu na nncjaañ'oom tsjoom Damasco na m'aⁿ nn'aⁿ judíos lan'om 'naaⁿna. Ljeii'ñeeⁿ tquiaana' najneiⁿ na nncjaacwjaaⁿ naⁿnom ndo' naⁿlcu nn'aⁿ na m'aⁿ natoo' Jesús, na nncjaachom joona prašo Jerusalén.

³ Njoom nato na jnda jaawinoom'm tsjoom Damasco ndo' mats'ia jo' tiao cwii chom ndiocheⁿ nacañom'm na jnaⁿna' cañoom'luee.

⁴ Ndo' tiaoñê nomtyuaa ndo' jñeeⁿ na seineiⁿ ts'aⁿ. Matso nnoom:

—Aa ndi', Saulo, ¿chiiu na jeeⁿ mantyjō' ja?

⁵ Ndo' t'ōōⁿ:

—¿Ñeeⁿ 'u Ta?

Matso nnoom:

—Ja Jesús ts'aⁿ na mantyjō'.

⁶ Ndo' Saulo cwiteiñê na macaty'ueeⁿ. Matsoom:

—¿Chiiu l'ue ts'om' Ta na cats'aa?

Quia jo' matso Jesús nnoom:

—Quicantya', cja'quie' quii' tsjoom. Jo' jo' nntso ts'aⁿ njom' ljo' macaⁿna' na nntsa'.

⁷ Ndo' naⁿnom na cwi'oo ñ'eⁿ Saulo, s'aana' na jeeⁿ tyuena ee jndyena na seineiⁿ ts'aⁿ saā titquioo'ñe.

⁸ Quia jo' teicantya Saulo nomtyuaa. Sein'meiiⁿeⁿ lua'nnoom saā tileicantya'iaaⁿaⁿ. Jo' chii t'uena ts'ōōⁿ ty'eñ'omna jom tsjoom Damasco.

⁹ Jo' jo' tyom'aaⁿ cwii ndyee xuee na tileicantya'iaaⁿaⁿ, ndo' tîcwaaⁿaⁿ meiⁿ na nnc'om ndaa tjaa'naⁿ.

¹⁰ Tsjoom'ñeeⁿ tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ na matseyiu' na jndyu Ananías. Tsaⁿñeeⁿ tco'na' nty'iaaⁿaⁿ Ta Jesús. Seineiⁿ matso:

—Ananías.

T'ōōⁿ, matsoom:

—Luaa ja Ta.

¹¹ Quia jo' matso Ta Jesús nnoom:

—Quicantyja' cja' nataa na jndyuna' na Ndyeyu tja. Waa' Judas cal'ue' ts'aⁿ na jndyu Saulo, ts'aⁿ na jnaⁿ tsjoom Tarso. Tsaⁿ'ñeeⁿ mamatseineiⁿ nooⁿ.

¹² Ndo' jnda tco'na' nty'iaaⁿ'aⁿ na 'u Ananías jnda jndyo'quie' na m'aaⁿ ndo' jndyo'catioo' l'o' nacjoom'm cha ndaa nnty'iaa'nnaaⁿ'aⁿ.

¹³ Jnda na jndii Ananías na luaa', tsoom:

—Jndye ñ'oom jnda mandiiya, Ta, na cwila'neiⁿ nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ' tsaⁿm'aaⁿ' cwanti nawi' mach'eeⁿ nn'aⁿ cwenta' na m'aⁿ Jerusalén.

¹⁴ Ndo' je' ñjaaⁿ jnda tyjeeⁿ'eⁿ ñequio ljeii na tquia ntyee na cwiluiitquiendye na mañequiaana' najneiⁿ cha na cha'tso nn'aⁿ na cwilcwii' xue' nncjaachom joona na chu'tyeⁿndyena na nntioom joona w'aancjo.

¹⁵ Saa matso Jesús nnoom:

—Cja' ee jnda tjeii'ndyo jom na nntseineiⁿ cantyja 'naⁿya jo ndaa nn'aⁿ nt'omcheⁿ ndyuaa ñequio nn'aⁿ na cwitsaⁿ'ntjom joona, ndo' mati ndaa nn'aⁿ Israel.

¹⁶ Ndo' nnts'aa na nncjaaljeiiⁿ na maxjeⁿ jndye nawi' macaⁿ'na' na nncwinoom cantyja na matseyoom'm ñ'eⁿndyo.

¹⁷ Quia jo' tja Ananías w'aa na m'aaⁿ Saulo'ñeeⁿ. Jnda na tjaqueⁿ'eⁿ, tioom l'ooⁿ nacjoo' tsaⁿ'ñeeⁿ. Matsoom:

—'U re nn'aⁿya Saulo, nquii Ta Jesús na teitquioo'ñê njom' nato na jndyo', jñoom ja na m'aaⁿ'. L'ue ts'oom na nnty'ia'nnda' ndo' na too' nntseixmaⁿ' Espíritu Santo naquii' ts'om'.

¹⁸ Mañoom' tquiaa cha'cwijom lua'tsja n'om nnom Saulo. Jndaa na nty'iaa'nnaaⁿ'aⁿ. Quia jo' teicantyyaaⁿ, teits'oomñê.

19 Jnda chii tcwaaⁿaⁿ ndo' tquiaannⁿda'na' na-jneiⁿ. Ljoo'ñê cwantindyo xuee ñequio nn'aⁿ na cwilayu' tsjoom Damasco.

Saulo mañequiaaⁿ ñ'oom' Ty'o^ots'om Damasco

20 Mantya t^ooⁿoⁿ na tyoñequiaaⁿ ñ'oom quii' lan'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos na nguii Jesús cwiluiiñê Jnda Ty'o^ots'om.

21 Ndo' cha'tso nn'aⁿ na tyondye ñ'oom na tyoñequiaaⁿ seitsaⁿna' jooⁿa. Tyoluena:

—¿Aa nchii tsaⁿm'aaⁿ ts'aⁿ na tyoma'nom Jerusalén na tyoco'weeⁿeⁿ nn'aⁿ na cwilcwii' xuee' Jesús? Ndo' ¿aa nchii mati jnda jñoom ñjaaⁿ na nncjaachom nn'aⁿ na cwilayu' na chu'tyeⁿndye jo ndaa ntyee na cwiluiitquiendye?

22 Ndo' Saulo tjana'jndeiityeeⁿ na tyoñequiaaⁿ ñ'oom' Ty'o^ots'om. Tyo'm^ooⁿ na mayuu' na Jesús cwiluiiñê Cristo. Jo' na tjatseiñ'eeⁿñena' nn'aⁿ judíos na m'aⁿ Damasco.

Jlui'n'maañê Saulo luee nn'aⁿ judíos

23 Jnda jaach'ee xuee na ma'm^o Saulo ndo' jnda chii tjoom' ñ'oom t'maⁿ nn'aⁿ judíos na nlacuee'na jom.

24 Saa jñeeⁿ na ljo'. Ndo' naⁿñeeⁿ naxuee ndo' natsjom tyondoona jom ndyueel'a tatiom nnom tsjoomna na nlacuee'na jom.

25 Saa nn'aⁿ na cwilayu' teijndeiina jom natsjom. Tu^ooⁿ ts'om cwii tsquiee l'o^o. Jlac'oⁿna jom man-tana na waa na ndye 'ndyoo tatiom nnom tsjoom. Chii tjacueeⁿ cwiicheⁿ na ntyja, mana tjaaⁿ.

Saulo tyoñequiaaⁿ ñ'oom' Ty'o^ots'om tsjoom Jerusalén

26 Quia na jnda tueⁿeⁿ Jerusalén ñe'catseijomñê ñ'eⁿ nn'aⁿ na cwilayu', saa cha'tsondye naⁿñeeⁿ nquiaana jom ee tiñe'calayu'na na ts'aⁿ na matseiyu' jom.

27 Saa tjañ'oom Bernabé jom na m'aⁿ apóstoles. Tso tsaⁿñeeⁿ ndaa naⁿñeeⁿ chiuu waa na nty'iaa' Saulo Ta Jesús na njoom nato, ndo' na seineiⁿ Ta Jesús nnoom ndo' chiuu waa na mei'chjoo tinquiaⁿaⁿ na tyoñequiaaⁿ ñ'oom ñequio xuee' Jesús Damasco.

28 Ndo' ljoo'ñe Saulo Jerusalén na ñ'eeⁿ ñ'eⁿ naⁿñeeⁿ.

29 Mei'chjoo ti'maaⁿ ts'oom na tyoñequiaaⁿ ñ'oom cantyja 'naaⁿ Ta Jesús. Tyotseineiⁿ ñ'eⁿ nn'aⁿ judíos na cwila'neiⁿ ñ'oom griego, saa joona tyol'ueena chiuu ya nl'ana na nlacuee'na jom.

30 Saa jnda na jndye nn'aⁿ na cwilayu' na ljo', ty'eñ'omna jom Cesarea, ndo' jo' jo' jla'cwanomtina jom tsjoom Tarso.

31 Quia jo' ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿaⁿ na m'aⁿ cha'waa ts'on^ondaa Judea ñequio Galilea ñequio Samaria ya tyom'aⁿna. Tjaa na cwit'uiitina' joona l'a nn'aⁿ ndo' ty'enajndana. Tyom'aⁿna na nquiaana Ty'o^ots'om ndo' ñequio na tyoteijndeii Espíritu Santo tjawijndyendyetina.

Cantyja na n'maⁿ Eneas

32 Pedro tyomanoom tyojaacanoom'm nn'aⁿ na cwilayu'. Mati tsjoom Lida tjacanoom'm nn'aⁿ na laxmaⁿ cwentaa' Ty'o^ots'om.

33 Jo' jo' ljeiiⁿ cwii tsaⁿs'a na jndyu Eneas. Jnda ñeeⁿ chu na ljo tsaⁿñeeⁿ cjoo' jnduu na wii' na ntjeiⁿ nc'ee.

34 Matso Pedro nnom:

—'U re Eneas, Jesucristo matsein'maaⁿ 'u. Quicantyja'. Tseijndaa'ndyu'ya' jndu'.

Quia jo' mantya teicantyja tsaⁿ'ñeeⁿ. Jnda na tco'yana' jom.

³⁵ Ndo' cha'tso nn'aⁿ tsjoom Lida ñequio ndyuuaa su Sarón tyonty'iaana tsaⁿ'ñeeⁿ ndo' lcwe' n'omna, jlayu'na ñequio Ta Jesús.

Tando'nnda' Dorcas na tueeⁿ'eⁿ

³⁶ Tsjoom Jope tyom'aaⁿ cwii tsaⁿscu na matseiyu' na jndyu Tabita. Ñequio ñ'oom griego cwiluna jom Dorcas. Tsaⁿ'ñeeⁿ ñequii'cheⁿ na ya tyoch'eeⁿ ndo' tyoteijneiⁿ ndyeñeeⁿ'.

³⁷ Ncuae'ñeeⁿ teiweeⁿ'eⁿ ndo' tueeⁿ'eⁿ. Jnda tueeⁿ'eⁿ chii jlacandaa'na jom, ndo' tqueⁿna jom w'aa na nda we teicantyyoo'.

³⁸ Tsjoom Jope'ñeeⁿ manndyoo' m'aaⁿna' ñequio tsjoom Lida. Ndo' nn'aⁿ na cwilayu' na m'aⁿ tsjoom Jope'ñeeⁿ jndyena na tsjoom Lida m'aaⁿ Pedro. Jo' chii jñoomna we tsaⁿs'a na c'oocataⁿna nnom Pedro na ntyjantyja cjaⁿ na m'aⁿna.

³⁹ Ndo' tjañ'eⁿ Pedro ñ'eⁿndyena. Ndo' jnda na tueⁿ'eⁿ na m'aⁿ nn'aⁿ na meindoo' jom chii ty'eñ'omna jom w'aa na jnda we teicantyyoo'. Cha'tso yolcu na jnda ljondye na tja noom tjaa'ndyena tsei jom. Tyotyueena ndo' tyot'mooⁿna nchuee ñequio cotom na tyoch'ee Dorcas xjeⁿ na ñetanoom'm.

⁴⁰ Saa Pedro jñoom cha'tso naⁿ'ñeeⁿ ch'eⁿ. Jnda chii tcoom'm xtyeeⁿ, seineiiⁿ nnom Ty'oots'om. Jnda jo' taqueeⁿ jo ndo' yuu m'aaⁿ ts'oo, nty'iaaⁿ'aⁿ juu. Matsoom:

—Tabita, quicantyja'.

Quia jo' tsaⁿñeeⁿ sein'meiiⁿeⁿ lua'nnom. Nty'iaaⁿ'aⁿ Pedro, mana tacatyeeⁿ.

41 Ndo' Pedro t'ueeⁿ ts'o' tsaⁿñeeⁿ seiweeⁿ juu. Jnda' chii t'maaⁿ yolcu na jnda' ljondye ñequio nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwilayu'. T'moⁿ Pedro yuscu'ñeeⁿ ndaana na mawando'.

42 Cha'tso nn'aⁿ tsjoom Jope jndyena na luaa' tuii, ndo' jndyendyena tyolayu'na ñequio Ta Jesús.

43 Ndo' Pedro majndye xuee ljoo'ñê tsjoom'ñeeⁿ waa' ts'aⁿ na jndyu Simón ts'aⁿ na matseitoo'ñe ntjaⁿ.

10

Pedro ñequio Cornelio

1 Tsjoom Cesarea tyom'aaⁿ cwii tsaⁿs'a na jndyu Cornelio. Tsaⁿñeeⁿ ts'aⁿ na matsa'ntjom cwii tmaaⁿ' sondaro na jndyuna' Italiano.

2 Tsaⁿñeeⁿ jeeⁿ xcwee' ts'oom tyotseit'maaⁿ'ñê Ty'o^ots'om ñequio cha'tso nn'aⁿ waⁿ'aⁿ. M'aaⁿ na nquiaⁿ'aⁿ Ty'o^ots'om. Mati jndye waa na tyotei-jneiⁿ nn'aⁿ judíos na jñeeⁿ'ndye. Ndo' ñequii'cheⁿ tyotseineiⁿ nnom Ty'o^ots'om.

3 Cwii xuee cha'na na ndyee na matmaaⁿ tco'na' ángel cwentaa' Ty'o^ots'om nnoom. Ndo'yaaⁿ na jndyoquiee' ángel'ñeeⁿ na m'aaⁿ. Matso nnoom:

—Aa ndi', Cornelio.

4 Ndo' jom cwe' nty'iaa'toom ángel na jeeⁿ nioom ty'ueeⁿ hasta seiqueeⁿ'ñena' jom. Jnda' chii matsoom:

—¿Ljo' nntsa' Ta?

T'o' ángel nnoom matso:

—Mandii Ty'ooots'om na matsei'neiⁿ nnoom. Ndo' maqueeⁿ cwenta na mateijndei' ndyeñeeⁿ ndo' macañjom ts'oom 'u.

⁵ Jo'chii cajñom' nn'aⁿ na c'oona tsjoom Jope na c'ooqueeⁿ ndyena Simón tsaⁿ na mati jndyu Pedro.

⁶ Tsaⁿñeeⁿ nntsoom ljo' catsa'. Jom cwe' mac'eⁿyaaⁿ waa' tcayoom'm Simón ts'aⁿ na matseicatoo' ntjaⁿ. Nndyoo' 'ndyoo ndaaluee waa waa' tsaⁿñeeⁿ.

⁷ Ndo' Cornelio quia na jnda tja ángel na seineiⁿ ñ'eⁿñê tcwaaⁿ we mosoom'm ndo' cwii sondaro. Sondaro'ñeeⁿ matseit'maaⁿñê Ty'ooots'om ndo' mandi'ntjoom nnom Cornelio.

⁸ Cornelio tsoñ'eeⁿ ndaa naⁿñeeⁿ chiuu waa na tco'na na nty'iaaⁿaⁿ. Jnda chii jñoom naⁿñeeⁿ tsjoom Jope.

⁹ Ndo' cwiicheⁿ xuee manjomndye naⁿñeeⁿ nato. Cha'na manndyoo' quiajmeiⁿ 'oowindyona tsjoom Jope. Majuu xjeⁿñeeⁿ tjawa Pedro xqueⁿ w'aa yuu su na nntseineiⁿ nnom Ty'ooots'om.

¹⁰ M'aaⁿ jo' jo' ndo' tyjee' na ñe'jnoom'm, saa yocheⁿ na cwila'ñ'oom'ndyena na nlcwaaⁿaⁿ waa na tco'na' nty'iaaⁿaⁿ.

¹¹ Nty'iaaⁿaⁿ na jnaaⁿ cañoom'luee. Jndyocue cwii 'naⁿ cha'cwijom cwii liaa tsca'ndyu' tmeiⁿ na chu'tyeⁿ ñequiee nquina'. Tioona' xjeⁿ yuu na m'aaⁿcheⁿ.

¹² Liaa'ñeeⁿ ñjom cha'tso nnom quioo' na cwi'ooca' ñequio quioo' na cwi'oootscoo'ndye ñequio cantsaa.

¹³ Ndo' jndii Pedro na teic'uaa, seineiⁿ, matso:

—Quicantyja' Pedro. Catseicue' quioo' na nlqui'.

14 Ndo' t'ŋ Pedro, matsoom:

—Xoquia Ta. Ee meiⁿjom tyooquia cwii nnom na cwe' cwantindyo oo na tilju' tseixmaⁿna' jo njom' nncu'.

15 Teic'uaannda', matso nnoom:

—'Naⁿ na jnda tqueⁿ Ty'ŋots'om na lju' tseixmaⁿna', 'u tintsu' na cwe' na cwantindyo juuna'.

16 Ndyee ndii' teic'uaa seineiⁿ. Jnda chii juu 'naⁿñeeⁿ tjalcwe'nnda'na' cañoom'luee.

17 Ndo' xcwe na m'aaⁿl ts'om Pedro ljo' ñe'ca'moⁿ 'naaⁿ na tco'na' nty'iaaⁿaⁿ, ndo' nn'aⁿ na jñom Cornelio jnda tquiena tsjoom'ñeeⁿ, na tax'eendyena yuu waa waa' Simón na cwe' mac'eⁿya Pedro.

18 Jnda na tquiena 'ndyoots'a w'aa'ñeeⁿ, jluena:

—¿Aa ljo m'aaⁿ Simón ts'aⁿ na mati jndyu Pedro?

19 Xjeⁿñeeⁿ ndicwaⁿ m'aaⁿl ts'om Pedro cantyja na tco'na' nty'iaaⁿaⁿ ndo' matso Espíritu Santo nnoom:

—Ndyee naⁿnom cwil'uee 'u.

20 Jo' chii quicantya', cja'cue'. Cja' ñ'eⁿndyena. Tinc'oom' ñomtiuu' ee ja jñŋⁿya joona.

21 Quia jo' Pedro tjacueeⁿ na m'aⁿna. Matsoom ndaana:

—Ja ts'aⁿ na cwil'ue'yo'. ¿Aa waa na nl'a'yo' ja?

22 Jluena nnoom:

—Jâ tquiŋyâ ts'iaaⁿ 'naaⁿl ts'aⁿ na jndyu Cornelio, ts'aⁿ na matsaⁿntjom cwii tmaaⁿl sondaro. Jom ts'aⁿ na mach'ee yuu na maty'iomyana' ndo' na matseit'maaⁿñê Ty'ŋots'om. Cha'tsondye nn'aⁿ judíos ya ñ'oom cwilaneⁿna cantyja 'naaⁿaⁿ ndo' jnda nquiuna jom. Cwii ángel cwentaa' Ty'ŋots'om

tso nnoom na catseicañeeⁿ 'u na cja' waⁿaⁿ ndo' na nñeeⁿ ñ'oom na nntseineiⁿ.

23 Quia jo' seiñ'oom'ñe Pedro jona na caljoo'ndyena jo' jo'. Ndo' teincoo cwiicheⁿ xuee tjaaⁿ ñ'eⁿndyena. Ndo' nt'om nn'aⁿ tsjoom Jope na cwilayu' ty'ena ñ'eⁿñê.

24 Cwiicheⁿ xuee tquiena tsjoom Cesarea. Mameindoo' Cornelio jona. Jnda seitjoom nn'aaⁿaⁿ ñequio nn'aⁿ na ya ñ'oom jom ñ'eⁿndye.

25 Jom jlui'noom naquii' waⁿaⁿ quia na ljeiiⁿ na jnda tyjee'cañoom Pedro, tjacatjomñê juu. Tcoom'm xtyeeⁿ jo nnom na seit'maaⁿñê juu.

26 Saa seiwe tsaⁿñeeⁿ jom. Matso nnoom:

—Quicantyja' sa, ee mats'aⁿ ja cha'na 'u.

27 Ndo' yocheⁿ na cwila'neiⁿna 'ooquie'na naquii' w'aa. Jo' jo' ljeii Pedro cwa jndye nn'aⁿ jnda tjomndye.

28 Quia jo' matsoom ndaana:

—O nquiu'yo' juu ljeii na cwileiñ'ooⁿya matsona' na ticaty'iomyana' na cwii ts'aⁿ judío nncjaantyyaa' meiⁿnquia ts'aⁿ na nchii ts'aⁿ judío oo meiⁿ na nncjaaqueⁿeⁿ quii' waa'. Saa Ty'ooots'om jnda t'mooⁿ nooⁿ na meiⁿcwii ts'aⁿ tantsjooⁿ na cwe' cwantindyo juu oo na tilju' tseixmaⁿ.

29 Jo' chii quia na tqueⁿyo' ja tjaa na seit-saaⁿndyo, maxjeⁿ jndyoo. Saa je' ñecaljeiya chiuu na tqueⁿyo' ja.

30 Ndo' t'o Cornelio matsoom:

—Xuee je' jnda ñequiee xuee maxjeⁿmeiiⁿ tyom'aaⁿya naquii' w'aya. Matseicwejndo'ndyo ndo' matseinaⁿya nnom Ty'ooots'om cha'na quil'a' 'o nn'aⁿ judíos na ticwii xuee na ndyee

na matmaaⁿ. Juu xjeⁿñeeⁿ teitquioo'ñe cwii ts'aⁿ nooⁿ na jeeⁿ caxuee liaa'.

³¹ Matso tsaⁿñeeⁿ nooⁿ: “U re Cornelio, mandii Ty'ooots'om ñ'oom na matsei'neiⁿ nnoom ndo' macañjom ts'oom na mateijndei' nn'aⁿ ljo' na mat-seitjoona' joona.

³² Jo' chii cajñom' nn'aⁿ na c'oona tsjoom Jope na nnc'ooqueeⁿndyena Simón ts'aⁿ na mati jndyu Pedro. Jom cwe' mac'eⁿyaaⁿ waa' tcayoom'm Simón ts'aⁿ na matseicatoo'ñe ntjaⁿ, ts'aⁿ na waa waa' 'ndyoo ndaaluee.”

³³ Jo' chii mantya jñooⁿ nn'aⁿ na c'ooc'omna 'u. Ndo' 'u quian'ua' na jndyo'. Je' je' cha'tsondyô ljoo m'aaⁿyâ jo nnom Ty'ooots'om na ndyaayâ cha'tso na l'ue ts'oom na nntsu' ndaayâ.

Ñ'oom na seineiⁿ Pedro waa' Cornelio

³⁴ Quia jo' to' Pedro na matseineiⁿ, matsoom ndaana:

—Je' quia matsei'noⁿchaⁿya, na mayuu' Ty'ooots'om tiquich'eeⁿ na cwe' ñejndaa' nn'aⁿ na candya' ts'oom.

³⁵ Ee meiⁿquia ndyuaa na m'aⁿ nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndye jom ndo' na cwil'a yuu na maty'iomyana' maxjeⁿ macjaawee' ts'oom ñ'eⁿndyena.

³⁶ Tyoñequiaaⁿ ñ'oom'm ndaa jâ nn'aⁿ Israel. Tyotseicañeeⁿ jâ ñ'oom naya na mañequiaana' na meiⁿcwii ñ'omtiuu tic'oom naquii' n'ooⁿyâ nc'e Jesucristo tsaⁿ na cwiluiiñe na matsaⁿntjom cha'tsondye nn'aⁿ.

³⁷ 'O manquiuyo' ñ'oom cantya 'naaⁿ Jesús. Jndaⁿ teinom na tyotseineiⁿ Juan ñ'oom na

nleits'oomndye nn'aⁿ, to' Jesús tyoñequiaaⁿ ñ'oom ndaa nn'aⁿ ts'ondaa Galilea ndo' t'oom'na' cha'waa ts'ondaa Judea.

38 Cantyja 'naaⁿ Jesús'ñeeⁿ na jnaⁿ Nazaret, tquiaa Ty'oots'om na jom matseixmaaⁿ najndei Espíritu Santo. Tyomanoom, tyoch'eeⁿ naya ndo' tyotsein'maaⁿ cha'tso nn'aⁿ na ñenchje tsa'jndii ee maxjeⁿ ñ'eⁿñ'eⁿ Ty'oots'om ñ'eⁿñê.

39 Já cwitjei'yuundyô cantyja 'naaⁿ cha'tso na tyoch'eeⁿ ts'ondaa Judea, ndo' mati naquii' tsjoom Jerusalén. Jla'cuee' naⁿñeeⁿ jom na ty'ioomna jom cjoo' ts'oom'naaⁿ,

40 saa xuee jnda ndyee na tueeⁿeⁿ s'aa Ty'oots'om na tando'xcoom, ndo' na teitquioo'ñennaaⁿaⁿ ndaa já.

41 Ticwitquioo'ñê ndaa cha'tsondye nn'aⁿ, macanda ndaa já. Ee jnda tjeii'ñe Ty'oots'om já na cwilaxmaaⁿyâ na catjei'yuundyô cantyja 'naaⁿ Jesús ndaa nn'aⁿ. Já tyocwaa'â ndo' tyowaayâ ñ'eⁿñê jnda na tando'xcoom.

42 Sa'ntjom Ty'oots'om já na ñnequiaayâ ñ'oom ndaa nn'aⁿ ndo' na catjei'yuundyô na tqueeⁿ Jesús na cu'xeⁿ nn'aⁿ na ta'ndo' ñequio nn'aⁿ na jnda tja.

43 Mati profetas tyola'neiⁿna cantyja 'naaⁿ Jesús. Tyoluena na cha'tsondye nn'aⁿ na nlayu' ñ'eⁿñê maxjeⁿ nntseit'maⁿ ts'om Ty'oots'om jnaaⁿna n'e xuee' jom.

Nn'aⁿ na nchii judíos cwito'ñoomna Espíritu Santo

44 Ndicwaⁿ matseineiⁿ Pedro ndaana ndo' to'ñoom naⁿñeeⁿ Espíritu Santo naquii' n'om.

45 Ndo' nn'aⁿ judíos na cwilayu' na ñ'eeⁿ ñ'eⁿ Pedro jeeⁿ seiñ'eeⁿ ñ'ena' jooⁿ na mati nn'aⁿ na nchii judíos to'ñoomna Espíritu Santo naquii' n'om.

46 Ee nn'aⁿ judíos'ñeeⁿ jndyena na xuii' ñ'oom jla'neiⁿ naⁿ ñeeⁿ na lcwii'na Ty'oqts'om.

47 Jo' chii matso Pedro:

—Aa tiyuu' tjaa 'ñeeⁿ nntso na ticwits'oomndye na^m'aⁿ ee jnda to'ñoomna Espíritu Santo naquii' n'omna majo'ti cha'xjeⁿ to'ñooⁿ jaa jom naquii' n'oqⁿya.

48 Quia jo' seijndaa'ñê na cwits'oomndye naⁿñeeⁿ ñequio xuee' Jesucristo. Jnda chii taⁿ naⁿñeeⁿ nnoom na caljoo'ñê ñ'eⁿndyena cwantindy xuee.

11

Tso Pedro chiuu s'aaⁿ

1 Nquiee apóstoles ñequio nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwilayu' ts'ondaa Judea, jndyena na mati nn'aⁿ na nchii judíos jnda to'ñoomna ñ'oom' Ty'oqts'om.

2 Saā jnda na tjalcwe' Pedro Jerusalén, nt'om nn'aⁿ judíos na cwilayu' jla'tia'na jom.

3 Tyoluena nnoom:

—¿Chiuu na tja' na m'aⁿ nn'aⁿ na nchii judíos ndo' chiuu na tcwa' ñ'eⁿndyena?

4 Quia jo' Pedro toqⁿ'oⁿ na tcuu tcuu tsoom ndaana cha'tso na tuii.

5 Tsoom:

—Tyom'aaⁿya tsjoom Jope. Yocheⁿ na mat-seinaⁿya nnom Ty'oqts'om waa na tco'na' noqⁿya. Nty'iaaya cwii 'naⁿ cha'cwijom cwii liaa tsca'ndyu' tmeiⁿ na chu'tyeⁿ ñequiee nquina'. Cañoom'luee jnaⁿna', tioona' xjeⁿ yuu na m'aaⁿya.

6 Quia na nty'iaayaya ljo' njom, jo' na ndoo'a na njom quioo' xiom' ñequio quioo' jndāa ndo' quioo' na cwi'ootscoo'ndye ñequio cantsaa.

7 Ndo' jndii na seineiⁿ Ty'oots'om nooⁿ, matsoom: “Quicantyja' Pedro. Catseicue' quioo' nlqui'.”

8 Saa tsjoo: “Xoquiā Ta, ee ja tijoom ñetquiāa meiⁿnquia nnom na cwe' cwantindyo oo na tilju' tseixmaⁿna'.”

9 Na jndā we t'onnda' Ty'oots'om na m'aaⁿ cañoom'luee, matsoom nooⁿya: “Naⁿ na jndā tquaaⁿya na lju' tseixmaⁿna' 'u tintsu' na cwajndi-ina'.”

10 Cwii ndyee ndii' seineiⁿ Ty'oots'om. Jndā chii cha'waa juuna' tjalcwe'nnda'na' cañoom'luee.

11 Majuu xjeⁿñeeⁿ tyjee' ndyee ts'aⁿ w'aa yuu na tyom'aaⁿyaya. Jnaⁿ naⁿñeeⁿ tsjoom Cesarea na jñom ts'aⁿ joona na quiocal'ueena ja.

12 Ndo' tso Espíritu nooⁿ na cjō ñ'eⁿndyena na meiⁿcwii ñomtiuu tic'oⁿ. Mati yom nn'aaⁿya nmeiiⁿ na cwilayu' ty'eñ'eeⁿna ñ'eⁿndyo. Cha'tsondyô saquiāaâ naquii' waa' tsaⁿñeeⁿ.

13 Ndo' tso tsaⁿñeeⁿ ndāayâ na nty'iaaⁿaⁿ cwii ángel na meintyjee' quii' waⁿaⁿ. Matso nnoom: “Cajñom' nn'aⁿ na c'oona Jope na nnc'ooc'omna Simón tsaⁿ na mati jndyu Pedro.

14 Jom nntsoom njom' chiuu waa na nntsa' cha nlu'i'n'maaⁿndyu' nncu' ndo' mati cha'tso nn'aⁿ wa'.”

15 Ndo' quia jndā to'a na matseinaⁿya ndāana to'ñoomna Espíritu Santo naquii' n'omna cha'xjeⁿ na to'ñooⁿ jaa jom xuee'ñeeⁿcheⁿ.

16 Xjeⁿñeeⁿ tjañjoom' ts'oⁿ ñ'oom na seineiⁿ Ta

Jesús na matsoom: “Juan tyotseits'oomñê nn'aⁿ ñequio ndaatioo saa 'o xuii' na nleits'oomndyo'. Ee njñom Ty'ooots'om Espíritu Santo naquii' n'om'yo'. Luaa' waa na nleits'oomndyo'.”

17 Quia jo' mañecwii xjeⁿ tquiaa Ty'ooots'om na to'ñoomna Espíritu Santo naquii' n'omna cha'xjeⁿ tquiaaⁿ na to'ñooⁿ jaa jom quia na jlayuu'a ñequio Ta Jesucristo. Quia jo' ¿'ñeeⁿ cwiluiindyō ja na nntseitsaaⁿndyō Ty'ooots'om?

18 Nn'aⁿ na cwilayu' tsjoom Jerusalén quia na jndyena ñ'oommei^{n!} jla'cheⁿna. Tyolat'maaⁿndyena Ty'ooots'om. Tyoluena:

—Cwa mati nn'aⁿ na nchii judíos mañequiaa Ty'ooots'om na ticantycwii na cwitando' añmaaⁿna quia cwilcwe' n'omna.

Tmaa^{n!} nn'aⁿ na macwji' Ty'ooots'om cwentaa^{n!}aⁿ tsjoom Antioquía

19 Jnda na jla'cuee' nn'aⁿ Esteban jnaⁿna' na tyoco'wi'na' nn'aⁿ na cwilayu'. Jo' chii jndyendye na^{n!}ñeeⁿ t'oom'ndyena, jleinomna. Nt'om ty'e hasta ndyuaa Fenicia ñequio ndyuaaxeⁿncwe Chipre ñequio tsjoom Antioquía. Jo' jo' tyola'neiⁿna ñ'oom' Ty'ooots'om saa ñequii'cheⁿ ndaaⁿ nc'iaana nn'aⁿ judíos,

20 quii'ntaaⁿna ñ'ee^{n!}ndye nt'om nn'aⁿ na jnaⁿ ndyuaaxeⁿncwe Chipre ñequio nn'aⁿ na jnaⁿ tsjoom Cirene. Na^{n!}ñeeⁿ jnda na tquiena tsjoom Antioquía, mati tyola'neiⁿna ñ'oom naya cantyja 'naa^{n!} Ta Jesús ndaaⁿ nn'aⁿ na nchii judíos.

21 Tyoteijndei Ty'ooots'om joona. Jo' chii jndye nn'aⁿ lcwe' n'om, jlayu' ñequio Ta Jesús.

22 Ndo' tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿaⁿ na m'aⁿ Jerusalén, jnda na jndyena na ljo', jñoomna Bernabé tsjoom Antioquía.

23 Jnda na tueⁿeⁿ nty'iaaⁿaⁿ na t'maⁿ matio'naaⁿñe Ty'o^ots'om nn'aⁿ na jnda jlayu'. Quia jo' s'aana' na jeeⁿ neiiⁿeⁿ. Ndo' cha'tsondyena tyotseijno^on^o n'omna na ñe'cwii cala'tiuuna na caljoo'ndyetyeⁿna cantyja 'naaⁿ Ta Jesús.

24 Jeeⁿ ya ts'aⁿñe Bernabé, too' naquii ts'oom m'aaⁿ Espíritu Santo ndo' na matseyu'ya ts'oom. Jo' chii majndyendyetei nn'aⁿ tyolayu' ñequio Ta Jesús.

25 Jnda jo' tjaaⁿ tsjoom Tarso na tjacal'ueeⁿ Saulo.

26 Jnda na ljeiiⁿ tsaⁿñeeⁿ jndyoñ'oom juu Antioquía. Cha'waa cwii chu tyotjomndyena jo' jo' ñequio tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿaⁿ. Jndye nn'aⁿ tyot'mooⁿna ndaa. Ndo' nn'aⁿ tsjoom Antioquíaⁿñeeⁿ, joona najndyee jla'cajndyuuna cristianos joo nn'aⁿ na cwilayu' ñequio Cristo.

27 Ncueeⁿñeeⁿ nt'om nn'aⁿ na tyoñe'quia ñ'oom' Ty'o^ots'om jlui'na Jerusalén, ty'ena Antioquía.

28 Cwiindyee joona, ts'aⁿ na jndyu Agabo, teicantyjaaⁿ ndo' nc'e na seijndo' Espíritu ts'oom tsoom na cwajndii nleijndo' cha'waa ndyuuaaⁿñeeⁿ. Ndo' ñ'oom na tsoom seicandaaⁿñena' quia tyom'aaⁿ Claudio tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ tsjoom Roma.

29 Jo' chii nn'aⁿ na cwilayu' tsjoom Antioquía jla'jndaa'ndyena na nl'ana naya tsjo'ñjeeⁿ nn'aⁿ na cwilayu' na m'aⁿ ndyuuaa Judea nc'e na matseitjoona' naⁿñeeⁿ. Cwii cwii ts'aⁿ nnteijneiⁿ

cantyjati na nndaꞗ nnts'aaⁿ.

³⁰ Luaa' tyol'ana. Ndo' tsjo'ñjeeⁿ na tyola'tjomna tquiāna jōona' l'o Bernabé ñ'eⁿ Saulo. Ty'echo naⁿñeeⁿ s'om'ñeeⁿ na m'aⁿ nn'aⁿ na cwiluiitquiendye quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na cwilayu' ts'ōndaꞗ Judea.

12

Tue' Jacobo ndo' na tyocanjom Pedro w'aancjo

¹ Ncuee'ñeeⁿ nquii rey Herodes, cwajndii tyoco'weeⁿeⁿ nt'om nn'aⁿ na cwilaxmaⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'ōots'om cwentaaⁿaⁿ.

² Sa'ntjoom na cue' Jacobo xio Juan ñ'eⁿ xjo espada.

³ Ndo' quia na nty'iaaⁿaⁿ na tjawee' n'om nn'aⁿ judíos na tue' Jacobo mati t'ueeⁿ Pedro. Luaa' tuii xcwe ncuee na cwicwa' nn'aⁿ judíos tyoo' na tjaa'naⁿ ndaaljo' tjaquiee'.

⁴ Ndo' jnda' na t'ueeⁿ Pedro tjoom'm tsaⁿñeeⁿ w'aancjo. Tquiaaⁿ cwenta tsaⁿñeeⁿ luee quin'oom nchoo' cwii sondaro na jom jom ndii' ñequiee ñequieendye naⁿñeeⁿ na cal'ana cwenta tsaⁿñeeⁿ. Ee seitioom xeⁿ jnda' teinom ncuee pascua nncwjeeⁿeⁿ juu na nntu'xeⁿñe joo ndaa' nn'aⁿ.

⁵ Jo' chii tyol'ana cwenta tsaⁿñeeⁿ naquii' w'aancjo, saꞗ tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'ōots'om cwentaaⁿaⁿ tic'oomeintyjee'na na tyola'neiⁿna nnom Ty'ōots'om na cateijneiⁿ tsaⁿñeeⁿ.

Ty'ōots'om tjei'n'maaⁿñê Pedro

⁶ Ndo' Pedro, majuu tsjom'ñeeⁿ na nneiⁿncoo nncwji' Herodes jom jo ndaa' nn'aⁿ, watsom quii'ntaaⁿ we sondaro na chu'tyeⁿñê we l'uaancjo.

Ndo' nt'om sondaro m'aⁿ 'ndyoots'a na cwil'a cwenta.

⁷ Mats'ia jo' tyjee' cwii ángel cwentaa' Ta Ty'oots'om ndo' teixueeñe naquii' w'aancjo. Ángel'ñeeⁿ tii' l'ooⁿ tsei'ntsquiee' Pedro, seilcweeⁿ juu. Matsoom nnom:

—Maje' maje'ndyo quicantyja'.

Quia jo' mana tquiaa l'uaancjo na chu'tyeⁿ l'o Pedro.

⁸ Tso ángel'ñeeⁿ nnoom:

—Cwe' lia' ndo' cañjom' lcom'.

Jnda s'aaⁿ na ljo' tso ángel nnoom:

—Cwe' liaatco 'naⁿl' ndo' candyo'ntyjo' naxaⁿa.

⁹ Jlui' Pedro, tjantyjoⁿ naxeⁿl' ángel, saa ticaljeiiⁿ aa mayuu'cheⁿ na jndyaañê s'aa ángel. Ndo' s'aana' ntyjeeⁿ na cwe' tsoom'm ndaa.

¹⁰ Tei'nomna yuu m'aaⁿ sondaro najndyee. Jnda chii yuu m'aaⁿ sondaro na jnda we. Mana tquiena 'ndyoots'a xjo yuu na nlui' ts'aⁿ na nncuoⁿ nataa quii' tsjoom. 'Ndyoots'a'ñeeⁿ jnaaⁿ cheⁿnquiina'. Jo' chii tei'nomna. Ty'ena cwii nataa, mana 'ndii ángel jom na ñeⁿnqueⁿ.

¹¹ Quia jo' sei'nqⁿ'yaaⁿ, matsoom:

—Cwa mayuu'cheⁿ na Ty'oots'om jñoom ángel 'naaⁿaⁿ na catseicandyaañe ja l'o Herodes ñequio luee nn'aⁿ judíos cha'tso na cwiqueⁿ n'omna na nl'ana ñ'eⁿndyo.

¹² Jnda na ljeiiyaaⁿ na mayuu' na jndyaañê, tjaaⁿ waa' María tsondyee Juan ts'aⁿ na mati jndyu Marcos. Ee jo' jo' jndye nn'aⁿ jnda tjomndye na cwila'neiⁿ nnom Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ.

13 Tjo' Pedro 'ndyoots'a w'aa'ñeeⁿ. Cwii yuscu na mand'i'ntjom na jndyu Rode tjacanty'iaa' 'ñeeⁿ cacjo'.

14 Tajnaⁿ'aⁿ na jndyee' Pedro, jo' na tquiaana' na jeeⁿ neiiⁿ'eⁿ. Meiⁿ na nntseicanaaⁿñê 'ndyoots'a tîcatseicanaaⁿñê. Seityuaa'toom tjaaⁿ naquii' w'aa' tjatseicañeeⁿ nn'aⁿ cwa Pedro luaa' jndā tyjee', macjo' 'ndyoots'a.

15 Saa jluena nnoom:

—Jeeⁿcheⁿ ntjeiⁿ xqueⁿ!

Saa jom ñe'cwii ñ'oom matsoom na mayuu'cheⁿ na Pedro luaa'. Quia jo' jluena:

—Luaa' ángel na mach'ee cwenta jom. Cwe' na mach'eeyana' ntyji' na jom.

16 Yocheⁿ na luaa', tîcjaameiⁿntyjee' Pedro na macjoⁿ'oⁿ 'ndyoots'a hasta quia na jlacanaaⁿndyena. Ndo' quia nty'iaana jom jeeⁿ seicaty'ueneiiⁿ'na' jona.

17 Saa s'oⁿ l'oⁿ na calacheⁿna. Tsoom ndaana chiuu s'aa Ta Ty'oⁿots'om na tjei' jom naquii' w'aancjo. Ndo' matsoom:

—Ñ'oomwaa' calacandii'yo' Jacobo ñequio nt'omcheⁿ nn'aaⁿya na cwilayu'.

Jndā jo' jlueeⁿ'eⁿ, tjaaⁿ cwiicheⁿ joo.

18 Jndā teixuee jeeⁿ ndyaa' tyolañ'eeⁿ ndyuee sondaro ee tîleicaliuna ljo' tuii ñequio Pedro.

19 Herodes tcuu tcuu tyol'ueeⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ saa tîcaljeiiⁿ juu, Jndā jo' chii tyowajndooñê sondaro ndo' sa'ntjoom na cwje naⁿ'ñeeⁿ. Jndā jo' jlueeⁿ'eⁿ ndyuaa Judea. Tjaaⁿ Cesarea na nnc'oomñê jo' jo'.

Tue' Herodes

²⁰ Herodes jeeⁿ lioom'm nn'aⁿ tsjoom Tiro ñequio tsjoom Sidón. Jo' chii joona jlajndaa'ndyena na nnc'oona na m'aaⁿ. Saꞗ ty'ecal'ueendye jndy-eena ñ'oom nnom Blasto ts'aⁿ na wjaañoom'ñe nacañom'm. Tyol'ana ty'oo nnom tsaⁿñeeⁿ na cateijneiⁿ joona na cantycwii tia'ñeeⁿ na lioo' Herodes ñ'eⁿndyena ee nantquie na macaⁿna' joona cwinaⁿna' yuu na matsa'ntjom tsaⁿñeeⁿ.

²¹ Quia jo' tqueⁿ Herodes cwii xuee ndo' quia na tue'ntyjo xuee'ñeeⁿ tcweeⁿ liaa na ya cantyja na matsa'ntjoom ndo' tjawacatyeeⁿ sulꞗ yuu na maxjeⁿ mawacatyeeⁿ quia na matseijndaa'ñe ñ'oom. Jnda jo' tyoñequiaaⁿ ñ'oom ndaꞗ nn'aⁿ.

²² Quia jo' jlat'maaⁿndye nn'aⁿ jom. Jluxuaana, jluena:

—Luaa' cwii ty'oꞗts'om matseineiⁿ nchii cwe' ts'aⁿ.

²³ Ndo' ángel cwentaa' nquii Ty'oꞗts'om mañoom' s'aa na teiwii' Herodes ee tĩcatseit'maaⁿñê Ty'oꞗts'om. Tueeⁿeⁿ na tcwa' canti jom.

²⁴ Saꞗ ñ'oom' Ty'oꞗts'om tjanty'eetina', tjawi-jndyendyeti nn'aⁿ tyolayu'.

²⁵ Ndo' Bernabé ñ'eⁿ Saulo, jnda na jndaꞗ' ts'iaaⁿ na ty'ena Jerusalén, quia jo' ty'elcwee'na Antioquía. Ty'eñ'omna Juan ts'aⁿ na mati jndyu Marcos.

13

Bernabé ñ'eⁿ Saulo cwi'oonquiana ñ'oom' Ty'oꞗts'om

¹ Tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oꞗts'om cwen-taaⁿaⁿ tsjoom Antioquía, quii'ntaaⁿna tyom'aⁿ profetas ndo' ñ'eeⁿ nn'aⁿ na tyot'moꞗⁿ. Joo

naⁿñeeⁿ Bernabé ñ'eⁿ Simón, tsaⁿ na cwiluena negro juu, ndo' Lucio ts'aⁿ tsjoom Cirene ñ'eⁿ Manaén ndo' Saulo. Ndo' juu Manaén ñecwii ty'ewijndana ñ'eⁿ Herodes tsaⁿ na tyotsa'ntjom ts'ondaa Galilea.

² Cwii xuee na cwila't'maaⁿndye naⁿñeeⁿ Ty'oots'om, ndo' cwilacwe'jndo'ndyena, juu xjeⁿñeeⁿ tso Espíritu Santo ndaana:

—Catjeii'ndyo'yo' Bernabé ñ'eⁿ Saulo na nnc'oona ts'iaaⁿ na t'ioⁿya jooa.

³ Quia jo' jlacwejndo'ndyetina, ndo' tyola'neiⁿtina nnom Ty'oots'om. Jnda chii tioona lueena nacjoo naⁿñeeⁿ ndo' jñoomna joo na c'oo ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oots'om.

Bernabé ñ'eⁿ Saulo cwiñe'quiana ñ'oom Chipre

⁴ Jo' chii Bernabé ñ'eⁿ Saulo ty'ena yuu na jñom Espíritu Santo jooa. Ty'ecuena tsjoom Seleucia. Jo' jo' jnaⁿna ty'ena ñ'eⁿ w'aandaa na nlquiana ndyuaaxeⁿncwe Chipre.

⁵ Ndo' jnda na tquiena tsjoom Salamina, quia jo' tyoñe'quiana ñ'oom Ty'oots'om naquii' lan^lom 'naaⁿ nn'aⁿ judíos. Ndo' Juan, ts'aⁿ na mati jndyu Marcos, tyocañ'eeⁿ ñ'eⁿndyena na tyotei-jneiⁿ jooa.

⁶ Tei'nomna cha'waa ndyuaaxeⁿncwe'ñeeⁿ. Tquiena hasta tsjoom Pafos. Jo' jo' jliuna cwii tsaⁿcalua', ts'aⁿ judío na tyoch'ee na profeta juu saā tiyuu' ñ'oom tyoñequiaa. Jndyu tsaⁿñeeⁿ Barjesús.

⁷ Tyocañ'eⁿ tsaⁿñeeⁿ ñ'eⁿ tsaⁿ na tyotsa'ntjom na jndyu Sergio Paulo ts'aⁿ na jeeⁿ jndo' ts'om.

Ndo' Sergio'ñeeⁿ tqueeⁿñê Bernabé ñ'eⁿ Saulo ee ñe'cañeeⁿ ñ'oom' Ty'o^ots'om.

8 Tsaⁿcalua'ñeeⁿ waa cwiicheⁿ xueⁿeⁿ na jñoom Elimas. Jom ñe'catseitsaaⁿñê naⁿñeeⁿ na tacala'neiⁿna nnom ts'aⁿ na matsa'ntjom ndo' seijneiⁿ na tintseiñ'oom'ñe tsaⁿñeeⁿ ñ'oom na cwit'mo^o naⁿñeeⁿ, ee tical'ue ts'oom na nntseyu' juu.

9 Jo' chii Saulo na mati jndyu Pablo, cha'waañ'eⁿ naquii' ts'oom too' Espíritu Santo, nquiee nty'iaaⁿaⁿ tsaⁿcalua'ñeeⁿ.

10 Matsoom nnom tsaⁿñeeⁿ:

—'U ts'aⁿ na jeeⁿ t'maⁿ manquiu'nn'aⁿ ndo' na jeeⁿ tia ts'aⁿndyu', 'u jnda tsaⁿjndii. 'U na jndoo' cha'tso nnom na ya, ¿Aa tixocja'meintyje' na matsei'cu' na nnc'ooquie' nn'aⁿ nato na yuu cantyja 'naaⁿ Ty'o^ots'om?

11 Na nmeiiⁿ mache' m'aaⁿ Ty'o^ots'om nacjo'. Jo' chii nnc'oom' na nchjaⁿ. Ndo' cwantindyo xuee taxocanty'ia' naxueeñe ñe'quoom'.

Ndo' mañoom' s'aana' cha'cwijom tioo nchquiuts'o nacjoom'm ndo' s'aana' ntyjeeⁿ najaaⁿñe. Tyol'ueeⁿ ts'aⁿ na nnt'uii ts'o^o na wjaañ'oom jom ee na titquoom'm.

12 Ndo' ts'aⁿ na matsa'ntjom, quia na nty'iaaⁿaⁿ na luaa' tuii seiyoorm'm ee jeeⁿ tjawee' ts'oom ñ'oom na cwit'mo^ona cantyja 'naaⁿ Ta Ty'o^ots'om.

Pablo ñ'eⁿ Bernabé cwiñequiana ñ'oom' Ty'o^ots'om tsjoom Antioquía ndyuua Pisidia

13 Quia jo' Pablo ñequio nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿñê jlui'na tsjoom Pafos. Tuona w'aandaa. Ty'ena,

tquiena tsjoom Perge ndyuaa Panfilia. Jo' jo' 'ndii Juan joona, tjalcweeⁿeⁿ Jerusalén.

14 Jndā jo' jlui'na Perge, ty'ety'etina. Tquiena tsjoom Antioquía ndyuaa Pisidia. Ndo' xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ judíos ty'equie'na naquii' wats'om 'naaⁿ naⁿñeeⁿ ndo' ty'emeindyuaandyena.

15 Jndā jo' sei'naaⁿ ts'aⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés ñequio ñ'oom na tyola'ljeii profetas, jndā chii nn'aⁿ na cwiluiitquiendye cantyja 'naaⁿ wats'om'ñeeⁿ jluena nnom Pablo ñ'eⁿ Bernabé:

—O nn'aaⁿya xeⁿ waa na ñe'calajndo'yo' n'ooⁿyâ, candu'yo' ndyaayâ.

16 Jo' chii teicantya Pablo, seintyjaaⁿ ts'ooⁿ na cala'cheⁿna. Matsoom:

—O nn'aaⁿya tsjaaⁿ Israel ñ'eⁿ nt'omndyo' 'o na mati cwila't'maaⁿndyo' Ty'oots'om, candye'yo' ñ'oom na nntsjō:

17 Nquii Ty'oots'om cwentaa jaa nn'aⁿ Israel tjeii'ñê welooya na ñet'om teiyo cwentaaⁿaⁿ. S'aaⁿ na teit'maⁿ tmaaⁿ joona yocheⁿ na tyom'aⁿyana ndyuaa Egipto, ndo' jndānquiacheⁿ ñequio najneiⁿ tañom'm joona, tjeiiⁿeⁿ joona ndyuaa'ñeeⁿ.

18 Tyotseiquii ts'oom ñ'eⁿndyena cha'na wen'aaⁿ ntyu quia tyom'aⁿna ndyuaa yuu tjaa nn'aⁿ c'oom.

19 Jndā chii tquiaaⁿ na jndaana ndyuaa Canaán ee seityueeⁿeⁿ ntquiee' ntmaaⁿ nn'aⁿ na ñet'om ndyuaa'ñeeⁿ cha jo' jo' nnc'om joona.

20 Jndā jo' tqueeⁿ na tyotsa'ntjom jwe joona cha'na cwii ñequiee siaⁿnto waljoo' wen'aaⁿ nchoo' qui ntyu. Tyotsa'ntjom naⁿñeeⁿ joona hasta na macandā cwii t'oom profeta Samuel.

21 Xjeññeeⁿ tyotaⁿna nnom Ty'oots'om na ññequiaaⁿ cwii rey na nntsa'ntjom jona. Ndo' ty'oom ts'iaaⁿññeeⁿ Saúl jnda Cis, tsjaaⁿ 'naaⁿ Benjamín, na tsaⁿññeeⁿ sa'ntjom jona cwii wen'aaⁿ ntyu.

22 Jnda jo' tjeiiⁿeⁿ tsaⁿññeeⁿ ndo' ty'oom ts'iaaⁿññeeⁿ David. Tyotsoom cantyja 'naaⁿ juu: “Juu David jnda Isaí, nts'aaⁿ cha'xjeⁿ cjaawee' ts'ooⁿ. Cha'tso na l'ue ts'ooⁿ nntseicanaaⁿ.”

23 Nquii David'ñeeⁿ, matsjaaⁿ 'naaⁿaⁿ Jesús, tsaⁿ na macwji'n'maaⁿññeeⁿ nn'aⁿ Israel cha'xjeⁿ ñ'oom na tso Ty'oots'om na nnts'aaⁿ.

24 Cwii tjocheⁿ na nnto' Jesús ts'iaaⁿ na ty'iom Ty'oots'om jom tyom'aaⁿ Juan, tyoñequiaaⁿ ñ'oom ndaaⁿ cha'tso nn'aⁿ Israel. Tyotsoom ndaana na calcwe' n'omna ndo' cwits'oomndyena.

25 Quia na jnda majaatseicandaññeeⁿ Juan ts'iaaⁿ na tyotseixmaaⁿ, toom: “'O m'aaⁿ n'om'yo' na ja ts'aⁿ na nndyocwji'n'maaⁿññeeⁿ 'o saaⁿ nchii jom ja. Jom manncwjeeⁿeⁿ ndo' t'maⁿ tseixmaaⁿ. Ja meiⁿ cwe' l'oom'm ticatseixmaⁿya na nntseicanaⁿa.”

26 Tsoti Pablo ndaana:

—'O nn'aaⁿya, nt'omndyoⁿ jaa cwiluiindyō tsjaaⁿ 'naaⁿ Abraham ndo' nt'omndyo' 'o nchii jo' saaⁿ mati cwila't'maaⁿndyo' Ty'oots'om. Ndaaⁿ jaa na cha'tsondyō seicwanom Ty'oots'om ñ'oomwaa na ma'moⁿna' ndaaya chiuu cal'aaya cha nlui'n'maaⁿndyo.

27 Nn'aⁿ na m'aⁿ Jerusalén ñequio nn'aⁿ na cwilui-itquiendye jo ndaana ticala'nōⁿna 'ñeeⁿ cwiluiiññeeⁿ Jesús. Ee meiiⁿ ticwii cwii xuee na cwita'jndyena cwila'naaⁿna ñ'oom na tyola'ljeii profetas saaⁿ ticala'nōⁿna na matseineiⁿ ñ'oom'ññeeⁿ cantyja

'naaⁿl Jesús. Jo' na manquieetona tquiana jnaaⁿl'aⁿ cha'xjeⁿ tso ñ'oom'ñeeⁿ na nntjoom.

28 Meiⁿ tîcatseixmaaⁿ na nncueeⁿl'eⁿ ee meiⁿcwii jnaaⁿl'aⁿ tjaa'naⁿ, saꞗ tyotaⁿna nnom Pilato na cueeⁿl'eⁿ.

29 Jnda na jlacandaa'ndyeñ'eⁿna cha'tso ñ'oom cha'xjeⁿ na matso ljeii 'naaⁿl Ty'oꞗts'om na nntjom Jesús, tyjeendye nn'aⁿ jom ts'oom'naaⁿ. Chii ty'ecat'iuuna jom quii' tsei'tsuaa.

30 Saꞗ s'aa Ty'oꞗts'om na tando'xcoom. Je' tac'oomñê quii'ntaaⁿ l'oo.

31 Ndo' nn'aⁿ na tyocañ'eeⁿ ñ'eⁿñê na jnaⁿna Galilea na ty'ewana Jerusalén jndye xuee ty-onty'iaatina jom jnda na wando'xcoom. Je' ma-joona cwitjei'yuu'ndyena cantyja 'naaⁿl'aⁿ ndaa nn'aⁿ.

32 'Jo' chii cwiñequiaayâ ñ'oom naya ndaa'yo' cantyja 'naaⁿl ñ'oom na tso Ty'oꞗts'om ndaa welooya na ñet'om teiyo na nnts'aaⁿ.

33 Ndo' je' ndaa jaa nn'aⁿ tsjaaⁿ joona jnda se-icandaa'ñê ñ'oom'ñeeⁿ ee wando'xco Jesús jnda na tue'. Teiyo teiljeii ñ'oom naquii' salmo jnda we na matsona': "U cwiluiindy^o ti'jndaaya ndo' xuee je' ma'moꞗ^oya ndaa nn'aⁿ na cwiluiindy^o tsotye'."

34 Jnda t'moⁿ Ty'oꞗts'om na nnts'aaⁿ na nncwando'xco Jesús jnda na tueeⁿl'eⁿ, meiⁿ xocatoo' sei'ts'o 'naaⁿl'aⁿ cha'xjeⁿ matso salmo jnda we. Matsona': "Nntio'naaⁿndy^o 'o cha'xjeⁿ ñ'om na tsjoꞗ nnom David na nnts'aaⁿ."

35 Mati teiljeii ñ'oom naquii' cwiicheⁿ salmo na ndoo' matseineiⁿ nquii Jesús. Matsona': "U xon-quiaa' na nnto'ndy^o ee na cwiluiindy^o ti'jnda' na lju' ts'oꞗ^oya jo njom'."

36 David, tsaⁿ na seiljeii ñ'oom'ñeeⁿ ñejndi'ntjoom ndaa nn'aⁿ cha'xjeⁿ na l'ue ts'om Ty'ooots'om. Jndaⁿ chii tueeⁿeⁿ. Ty'ecat'iuu nn'aⁿ jom yuu tjacant'iuu'ndye weloom'm na ñet'om teiyocheⁿ ndo' to'ñê.

37 Saa Jesús tícatoo'ñê. S'aa Ty'ooots'om na tando'xcoom.

38 Jo' chii 'o nn'aaⁿya, cala'noⁿ'yo' ñ'oom na cwiñequiaayâ ndaa'yo', ee cantyja 'naaⁿ jom jo' na matseit'maⁿ ts'om Ty'ooots'om jnaⁿ'yo'.

39 Cantyja 'naaⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés xocalui'n'maaⁿñe ts'aⁿ. Saa cantyja 'naaⁿ Jesús meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na nntseyu' ñ'eⁿñê nlui'n'maaⁿñe.

40 Jo' chii queⁿl queⁿ'yo' cwenta cha tintjom'yo' cha'xjeⁿ matso ñ'oom na tyola'ljeii profetas.

41 Tyoluena:

Queⁿ'yo' cwenta 'o nn'aⁿ na ticuee' n'om'yo' ñ'oom na mayuu'.

Catseicaty'uena' 'o. Ndo' na nntsuundyoy'.

Ee ncuee na cwitando'yo' ja Ty'ooots'om nnts'aa ts'iaaⁿ t'maⁿ na nntseicaty'uena' 'o, na xocala'yuyoy' ñ'eⁿndyoy' meiiⁿ na nntso ts'aⁿ ndaa'yo' na cal'a'yo' na ljo'.

42 Jndaⁿ na seineiⁿ Pablo jlueeⁿeⁿ naquii' wats'om'ñeeⁿ ñequio nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿñê. Ndo' nn'aⁿ na nchii judíos tyol'ana ty'oo ndaaⁿ naⁿ'ñeeⁿ na cala'nei'tina ñ'oom'ñeeⁿ ndaana cwiicheⁿ xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ judíos.

43 Quia na jndaⁿ t'oom'ndye nn'aⁿ na tyotjom-ndye wats'om'ñeeⁿ jndye nn'aⁿ ty'elajomndyena ñ'eⁿ Pablo ñ'eⁿ Bernabé. Ñ'eeⁿ nn'aⁿ judíos ndo' ñ'eeⁿ nn'aⁿ na nchii judíos saa ñequio na xcwee'

n'omna cwila't'maaⁿndyena Ty'oots'om cha'xjeⁿ nn'aⁿ judíos. Pablo ñ'eⁿ Bernabé tyolajndo'na n'om naⁿñeeⁿ na tyeⁿ c'omna na quit'maⁿ n'omna Ty'oots'om ee jom matseixmaaⁿ naya.

⁴⁴ Quia na tue'ntyjonnda' xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ judíos manndyo ndyuendye nn'aⁿ quii' tsjoom tjomndyena na nndyena ñ'oom' Ty'oots'om.

⁴⁵ Saa nn'aⁿ judíos, quia na nty'iaana na jndyendye nn'aⁿ jnda' tjomndye, tyola'taa' n'omna. Tyoluena na tiyuu' ñ'oom na tyotseineiⁿ Pablo ndo' tyoluena ñ'oom ntjeiⁿ nacjoom'm.

⁴⁶ Jo' chii Pablo ñ'eⁿ Bernabé tyolaneiⁿna ñequio na t'maⁿya n'omna. Jluena:

—Matsa'ntjomna' na nleinei'jndyee ñ'oom' Ty'oots'om ndaa' 'o nn'aⁿ judíos, saa tiñe'cato'ñoom'yo' juuna'. Cwil'a'yo' cha'cwijom ticalaxmaⁿ'yo' na nnto'ñoom'yo' na ticantycwii na nntando'yo'. Jo' chii je' ññequiaayâ ñ'oom nayawaa ndaa' nn'aⁿ na nchii judíos.

⁴⁷ Ee luaa sa'ntjom Ta Ty'oots'om jâ, tsoom: Ja jnda' tquaaⁿya 'o na nlaxmaⁿ'yo' cha'cwijom chom na nntseixueeña' ndaa' nn'aⁿ na nchii judíos.

Hasta cha'waa nnom tsjoomnancue ññequia'yo' ñ'oom ndaa' nn'aⁿ cantyja na nlui'n'maaⁿndyena.

⁴⁸ Quia na jndye nn'aⁿ na nchii judíos ñ'oomwaa' tquiaana' na jeeⁿ neiiⁿ n'omna. Tyolat'maaⁿndyena ñ'oom' Ty'oots'om. Ndo' jlayu' cha'tsondye nn'aⁿ na maxjeⁿ ntyjii Ty'oots'om na nnto'ñoomna na ticantycwii na nntando'na.

49 Ndo' t'oom' ñ'oom' Ta Ty'oòts'om cha'waa ndyuua'ñeeⁿ.

50 Saa nn'aⁿ judíos tyolajndo'na n'om naⁿlcu na t'maⁿ cwilaxmaⁿ ndo' na cwilacandā cantyja na cwi'oo wats'om 'naaⁿna. Mati tyolajndo'na n'om naⁿnom na cwiluiitquiendye tsjoom Antioquí'a'ñeeⁿ. Jo' na jla'jomndye nn'aⁿ na tyota'wi'na Pablo ñ'eⁿ Bernabé hasta tjeii'na naⁿñeeⁿ ndyuuaana.

51 Jo' chii Pablo ñ'eⁿ Bernabé jla'teincwii'na nc'ee'na chii tquiaa ts'ojndāa na chuu' na t'moⁿna' na tis'a l'a nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ. Jnda chii ty'ena tsjoom Iconio.

52 Saa nn'aⁿ na cwilayu' na m'aⁿ tsjoom Antioquí'a'ñeeⁿ neiiⁿna ndo' too' naquii' n'omna m'aaⁿ Espíritu Santo.

14

Cwiñequiana ñ'oom' Ty'oòts'om tsjoom Iconio

1 Ndo' Pablo ñ'eⁿ Bernabé majo'ti l'ana tsjoom Iconio. Ty'equie'na naquii' wats'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos. Tyoñequiana ñ'oom' Ty'oòts'om. Jeeⁿ ya tyola'neiⁿna. Jo' chii jndyendye nn'aⁿ judíos jlayu' ndo' mati nt'omcheⁿ nn'aⁿ na nchii judíos.

2 Saa nn'aⁿ judíos na tyoolayu' tyola'ndaa'na n'om nn'aⁿ na nchii judíos. Tyol'ana na calancjoo'ndye naⁿñeeⁿ nacjoo nn'aⁿ na cwilayu'.

3 Jo' chii Pablo ñ'eⁿ Bernabé majndye xuee ljoo'ndyena tsjoom'ñeeⁿ. Ndo' ñequio na t'maⁿya n'omna tyoñequiana ñ'oom cantyja 'naaⁿ naya na matseixmaⁿ Ty'oòts'om ee nquiuna na ñ'eⁿñ'eeⁿ ñ'eⁿndyena. Ndo' jom t'moⁿ na mayuu' ñ'oom

na tyoñequiana ee s'aaⁿ na tyol'ana 'naaⁿ t'maⁿ na xocandaꞗ nnts'aa na cwe' najndeii nquii ts'aⁿ meiⁿ xocatsei'noⁿl ts'aⁿ chiuu tuiiyuu.

⁴ Saa nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ toⁿna' jona. Ee nt'omndyena tyola'jomndyena ñequio nn'aⁿ judíos ndo' nt'omcheⁿ tyola'jomndye ñequio apóstoles.

⁵ Quia jo' nn'aⁿ judíos ñequio nn'aⁿ na nchii jo' jla'jomndyena ñequio naⁿmaⁿn'iaaⁿ tsjoomna na tyol'ueendyena chiuu nnta'wi'na naⁿñeeⁿ ndo' na njñomna ljo'.

⁶ Saa Pablo ñ'eⁿ Bernabé jndyena na ljo'. Jo' chii jleinomna. Ty'ena tsjoom Listra ñequio tsjoom Derbe, jo' jo' ndyuaa Licaonia. Ndo' ty'ena ndyuaa na mat'uiina' ñ'eⁿ ndyuaa'ñeeⁿ.

⁷ Jo' jo' tyoñequiana ñ'oom naya 'naaⁿl Ty'oots'om.

Nn'aⁿ tsjoom Listra cwijñomna ljo' Pablo

⁸ Tsjoom Listra tyowacatyeeⁿ cwii tsaⁿs'a na tile-icjaaca ee maxjeⁿ ntjeiⁿ nc'eeⁿ tuiiñê. Meiⁿjom ndii' tyoojaacaⁿ.

⁹ Jndii tsaⁿñeeⁿ na seineiⁿ Pablo. Ndo' nquiee nty'iaaⁿaⁿ juu, ee sei'nooⁿlⁿ na tseixmaⁿ tsaⁿñeeⁿ na matseyu'ya ts'om na nlco'yana' juu.

¹⁰ Quia jo' jndeiⁿ seineiⁿ, matsoom:

—Quintya', cwintye'.

Quia jo' mañoom' teintyjee', to' tjaca.

¹¹ Ndo' nn'aⁿ ndyuaa Licaonia, quia na nty'iaana na luaa' s'aa Pablo, to'na tyola'xuaana ñequio ñ'oomna. Tyoluena:

—Cwa we nty'o^o cha'na nn'aⁿ jnda tquiecañomna jaa.

12 Jo' chii jluena na Bernabé ty'oo Júpiter jom, ndo' Pablo je' jluena na jom ty'oo Mercurio ee jom mañequiaaⁿ ñ'oom ndaana.

13 Nnom tsjoom meintyjee' wats'om cwentaa' ty'oo Júpiter. Ndo' tyee cwentaa' Júpiter'ñeeⁿ jndyochom quioo'ndyo na ta'njoom' l'uaaljaa' cantyo'yo' hasta 'ndyoots'atoom' tsjoom ee jom ñequio nn'aⁿ quii' tsjoom ñ'cala'cwjeena quioo'ñeeⁿ na nla't'maaⁿndyena Bernabé ñ'eⁿ Pablo.

14 Saã apóstoles, quia na nty'iaana na luaa' nl'a nn'aⁿ, to'na tyojndii'ndyena liaana na mat-sei'ndaa'na' nquiuna na luaa' cwil'a naⁿñeeⁿ. Jndei ty'equie'na quii'ntaaⁿ nn'aⁿ.

15 Tyolaxuaana tyoluena:

—Chiuu sa 'o nn'aⁿ na luaa' ñ'cal'a'yo'. Mann'aⁿ já cha'na 'o. Tquioñ'ooⁿyâ ñ'oom naya na nndye'yo' cha ca'ndye'yo' nmeiⁿ na cwe' ts'iaaⁿndyo. Calat'maaⁿndyo' nquii Ty'ooots'om na wando' ee jom tqueeⁿ cañoom'luee ñequio tsjoomnancue ñequio ndaaluee ndo' cha'tso nnom na cwilaxmaⁿna'.

16 Ncuee na ñejndyowaana' ñ'e'ndiitoom na cal'a cha'tso nn'aⁿ meiⁿljo'cheⁿ na l'ue n'omna.

17 Saã tîca'ñeeⁿ na ticwji'yuu'ñê cantyja 'naaⁿ nqueⁿ, ee mach'eeⁿ naya cha'tsondye nn'aⁿ. Mañequiaaⁿ ndaaluaa' na cwinaⁿna' tsjo'luee. Ndo' mach'eeⁿ na cwiquie ntjom. Mach'eeⁿ na cwijaacjooya ñ'eⁿ nantquie na mañequiaaⁿ ndo' mach'eena' na neiiⁿya.

18 Saã meiiⁿ na jluena ñ'oommeiⁿ jeeⁿ nc'uaa' tjawitsaaⁿ na ñ'e'calacwjee nn'aⁿ quioo' jo ndaana na nlat'maaⁿndye naⁿñeeⁿ joona.

19 Juu xjeⁿñeeⁿ tqwiecañom nn'aⁿ judíos na jnaⁿ tsjoom Antioquía ñequio Iconio. L'ana na ñe'cwii ñ'oom t'maⁿna ñequio nn'aⁿ tsjoom Listra. Jo' chii tyojñomna ljo' Pablo. Jndaⁿ chii ty'eñ'omtscooⁿndyena jom nnom tsjoom ee jla'tiuuna na jndaⁿ tueeⁿeⁿ.

20 Saa nn'aⁿ na cwilayu' ty'ecwintyjee'na ndiocheⁿ nacañom'm. Quia jo' teicantyyaaⁿ, tjaquie'nnaaⁿaⁿ quii' tsjoom. Ndo' teincoo cwiiⁿcheⁿ xuee jlueeⁿeⁿ tjaaⁿ ñ'eⁿ Bernabé tsjoom Derbe.

21 Tyoñequiana ñ'oom naya ndaa nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ, ndo' jndye nn'aⁿ jlayu'. Jndaⁿ chii ty'elcwee'nnda'na Listra ñequio Iconio ñequio Antioquía.

22 Njoom'ñeeⁿ tyoteijndeitina nn'aⁿ na cwilayu' na c'omt'maaⁿndyetei naⁿñeeⁿ n'omna. Tyola'jndoⁿna n'om naⁿñeeⁿ na cwintyjee'tyeⁿna na cwilayu'na. Ndo' tyoluena:

—Maxjeⁿ cwilaxmaaⁿya na jndye nawi' nntjooⁿya na cwitsaaquiaa'a cantyja 'naaⁿ na matsa'ntjom Ty'ooots'om.

23 Mati tjeii'ndyena nn'aⁿ na nntioona ts'iaaⁿ na nluitquiendye cwentaa' cwii cwii tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'ooots'om cwentaaⁿaⁿ. Tyola'neiⁿna nnoom Ty'ooots'om ndo' tyola'cwejndo'ndyena. Ndo' tioona naⁿñeeⁿ l'ooⁿ ee na ñ'eⁿ jom jndaⁿ jlayu'na.

Cwi'oolcwee'nnda'na tsjoom Antioquía ndyuaa Siria

24 Jndaⁿ jo' tei'nomna ndyuaa Pisidia, tqiiena ndyuaa Panfilia.

25 Jo' jo' tyoñequiana ñ'oom tsjoom Perge. Jnda chii ty'ena tsjoom Atalia.

26 Tsjoom'ñeeⁿ tuona w'aandaa. Ty'elcwee'nnda'na tsjoom Antioquía yuu na jnaⁿna jnda na tioo nn'aⁿ joona l'o Ty'oots'om ndo' je' jnda jlacandana ts'iaaⁿ'ñeeⁿ.

27 Ndo' jnda na tquiena Antioquía jla'tjomna nn'aⁿ tmaaⁿ! nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿ!aⁿ. Tyoluena ndaa naⁿ'ñeeⁿ cha'tso na tyotei-jndei Ty'oots'om na tyol'ana ndo' na mati s'aaⁿ na cwilayu' nn'aⁿ na nchii judíos.

28 Jndye xuee ljoon'dyena ñequio nn'aⁿ na cwilayu' jo' jo'.

15

Tjomndye nn'aⁿ na cwilayu' tsjoom Jerusalén

1 Xjeⁿ'ñeeⁿ nt'om nn'aⁿ jnaⁿna ts'ondaa Judea, tquiocuena Antioquía. Tyot'mooⁿna ndaa nn'aⁿ na cwilayu' jo' jo'. Tyoluena na jndei'na' na cal'a naⁿ'ñeeⁿ costumbre cha'xjeⁿ ñ'oom na sa'ntjom Moisés na cal'a nn'aⁿ judíos ñequio yo'ndaa na naⁿnom. Ee xeⁿ ticalacandanaⁿ'ñeeⁿ jo', jluena na xocalui'n'maaⁿndye naⁿ'ñeeⁿ.

2 Ndo' Pablo ñ'eⁿ Bernabé tyolañ'eeⁿ ndyueena ñ'eⁿ naⁿ'ñeeⁿ na tqui Antioquía. Tyoluena na tiyuu' na macaⁿna' na cal'a naⁿ'ñeeⁿ costumbre'ñeeⁿ. Jnda chii teijndaa' na wendye joona ñequio nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwilayu' nnc'oona Jerusalén. Nnc'oontyjaa'na nquie apóstoles ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye quii'ntaaⁿ tmaaⁿ! nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿ!aⁿ tsjoom'ñeeⁿ. Jo ndaa naⁿ'ñeeⁿ nleijndaa' ñ'oomwaa'.

3 Quia jo' tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿaⁿ tsjoom Antioquía ty'ioomna ts'iaaⁿ naⁿñeeⁿ. Jo' chii ty'ena. Teinomna ndyuua Fenicia ñequio Samaria. Tyolacandiina nn'aⁿ na cwilayu' jo' jo' na mati nn'aⁿ na nchii judíos macwilcwe' n'om, macwilayu'na. Ndo' quia na jndye naⁿñeeⁿ na ljo', cha'tsondyena tquiaana' na jeeⁿ neiiⁿna.

4 Quia tuee' Pablo ñ'eⁿ Bernabé Jerusalén, cha'waa tmaaⁿ nn'aⁿ na cwilayu' jo' jo' ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye quii'ntaaⁿna ñequio apóstoles to'ñoomna naⁿñeeⁿ ñequio na neiiⁿna. Quia jo' naⁿñeeⁿ tyoluena cha'tso na jnda' s'aa Ty'o^ots'om ñ'eⁿndyena.

5 Saḡ nt'om nn'aⁿ na cwilayu' na cwilaxmaⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ judíos na jndyu fariseos teicantytjana. Tyoluena:

—Jndeina' na cal'a naⁿñeeⁿ costumbre na cwil'aa jaa nn'aⁿ judíos ñequio yo'ndaa na naⁿnom ndo' cal'uuya ndaḡana na calacandaḡ'ndyena cha'tso ljeii na tqueⁿ Moisés.

6 Ndo' apóstoles ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye tjomndyena na m'maⁿna ñ'oomwaa'.

7 Mayo tyol'uee'ndyena chiuu nl'ayoona na nla-jndaa'ndyena ñ'oom'ñeeⁿ. Jnda' chii teicantytja Pedro. Tsoom ndaḡana:

—O re nn'aⁿya na cwilayu'yo' manquiu'yo' na jaach'ee xuee tjeii'ñe Ty'o^ots'om ja quii'ntaaⁿyo' na nñequiaya ñ'oom naya chiuu na nlui'n'maa'ndye nn'aⁿ na nchii judíos cha nlayu'na.

8 Ee nqueⁿ mantytjeeⁿ chiuu cwila'xmaⁿ nn'aⁿ naquii' n'om. Ndo' jnda' t'mooⁿna mati maco'ñoom nn'aⁿ na nchii judíos laxmaⁿ ee tquiaaⁿ Espíritu

Santo na nnc'oomñe naquii' n'omna cha'xjeⁿ tquiaaⁿ juu na nnc'oomñe naquii' n'ooⁿ jaa.

⁹ Meiⁿ tiquich'eeⁿ na we waa ñ'eⁿndye joona ndo' ñ'eⁿndyo jaa ee seiljoom'm n'omna nc'e na cwilayu'ya n'omna ñ'eⁿñê.

¹⁰ Quia jo' je' je' ¿chiiu na ñe'cal'a'yo' xjeⁿ Ty'o^ots'om? 'O cwil'a'yo' na jndei'na' na joo nn'aⁿ na cwilayu' na nchii judíos calacandana ñ'oom na matsaⁿntjomna' jaa nn'aⁿ judíos na juuna' matseijomna' cwii xuu, ndo' xuu'ñeeⁿ meiⁿ welooya na ñet'om teiyo tîcanaⁿndyena meiⁿ jaa.

¹¹ Saã tiyuu' na ljo' macaⁿna' ee cwilayuu'a na macandã juu naya na matseixmaⁿ Ta Jesús na cwe' yu jo' na cwilui'n'maaⁿndyo jaa ndo' mati joona.

¹² Quia jo' cha'tsondye nn'aⁿ na tjomndye jla'cheⁿna. Tyoqueⁿna cwenta ñ'oom na tyotseineiⁿ Bernabé ñequio Pablo cantyja 'naaⁿ ts'iaaⁿ t'maⁿ ñequio 'naaⁿ na tyol'ana quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na nchii judíos na xocandã nluina' na cwe' najndeiⁿ nquii ts'aⁿ.

¹³ Jnda na jla'neiⁿ naⁿñeeⁿ quia jo' t'o Jacobo, matsoom:

—'O re nn'aⁿya na cwilayu'yo' candye'yo' ñ'oom na nntsjo^o.

¹⁴ Juu Simón Pedro jnda tsoom ndaaya chiiu waa na jnaⁿjndyena' na tio'naaⁿñe Ty'o^ots'om nn'aⁿ na nchii judíos na macwjii'ñê nn'aⁿ quii'ntaaⁿ naⁿñeeⁿ na nlaxmaⁿ tmaaⁿ cwentaaⁿaⁿ.

¹⁵ Juu ñ'oomwaa' ljo'yu tseixmaⁿna' ñequio ñ'oom na tyola'ljeii profetas.

¹⁶ Luaa matsona':

Quia na jnda tuii cha'tso nmeiⁿ,

nnc'oṓⁿnda'a na wi' ts'oṓⁿya tsjaaⁿ 'naaⁿ David
na jndyowicantjoo'.

Matseijndaa'ndyo na cwii joona nntsa'ntjom.

¹⁷ Luaa' matseijndaa'ndyo cha mati nn'aⁿ na
nchii judíos nl'ueena ja na cwiluiindyṓ na
matsa'ntjoⁿya.

Cha'tsondye naⁿñeeⁿ na quia nlxmaⁿ cwentaya
nl'ueena ja.

¹⁸ Ñ'oom'ñeeⁿ tsotina':

Luaa' ñ'oom na teiyo t'moⁿ Ty'oṓts'om ndaaya
ñequio ts'iaaⁿmeiiⁿ na mach'eeⁿ.

¹⁹ Tsoti Jacobo:

—Nc'e ñ'oom'ñeeⁿ, jo' chii matseitiuuya cantyja
'naaⁿ nn'aⁿ na nchii judíos na cwilcwe' n'om na
cwilayu', meiⁿ ticatsona' na nlacachuuya xuu
joona joo ñ'oom na matsa'ntjomna' jaa.

²⁰ Malei'tyeⁿ xeⁿ cwe' nlaljeiia ñ'oom na
nlacwanooⁿya na m'aⁿna na tacwa'na nantquie na
jndaⁿ tsa' nn'aⁿ jo ndaa' naⁿ na cwila't'maaⁿndyena
na nchii Ty'oṓts'om. Ndo' tanc'omna na cwe'
nnc'omyana ñ'eⁿ nc'iaana. Tantquiina seii quioo'
na cwe' cwi'uṓṓ cantyo'. Ndo' tantquiina niom'.

²¹ Ee teiyo maxjeⁿ cwit'mooⁿ nn'aⁿ ljeii na tqeⁿ
Moisés. Ndo' cha'tso njoom cwila'naaⁿ nn'aⁿ
judíos ñ'oom'ñeeⁿ naquii' lan'om 'naaⁿna ticwii
cwii xuee na cwita'jndyeena.

Carta na tja na m'aⁿ nn'aⁿ na nchii judíos

²² Quia jo' apóstoles ñequio nn'aⁿ na
cwiluiitquiendye ñequio cha'waa tmaaⁿ nn'aⁿ
na macwji' Ty'oṓts'om cwentaaⁿaⁿ tsjoom
Jerusalén t'maⁿna na ya na nntjeii'ndyena nn'aⁿ
quii'ntaaⁿna na nnc'oo tsjoom Antioquía ñequio

Pablo ñ'eⁿ Bernabé. Ty'ioomna ts'iaaⁿñeeⁿ Judas ts'aⁿ na jnda we xuee' Barsabás, ñequio Silas. Naⁿnomm'aⁿl cwiluiitquiendye quii'ntaaⁿna.

²³ Ndo' jla'cwanomna cwii carta ñequio naⁿñeeⁿ. Carta'ñeeⁿ matsona':

“Jâ apóstoles ñequiondyo já nn'aⁿ na cwiluiitquiendyô quii'ntaaⁿ tmaaⁿl nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ tsjoom Jerusalén, cwilacwanooⁿnyâ cartawaa na m'aⁿl 'o nn'aⁿ na nchii judíos na m'aⁿyo' tsjoom Antioquía ñequio ndyuua Siria ñ'eⁿ Cilicia. Cwil'uuyâ na xmaⁿndyo' 'o nn'aaⁿya na cwilayu'yo'.

²⁴ Já jnda jndyaayâ na ljo jnaⁿ nt'om nn'aⁿ na tye na m'aⁿyo' ndo' tyolañ'eeⁿndyena 'o ñ'eⁿ ñ'oom na tyoluena. Tyola'ndaa'na n'om'yo' ñequio ñ'oom'ñeeⁿ. Saq nchii já l'uuyâ na caluena na ljo'.

²⁵ Jo' chii já tjomndyô ndo' ñe'cwii jnda t'maaⁿya na ya na nntjeii'ndyô nt'om nn'aⁿ quii'ntaaⁿya na nnc'oona na m'aⁿyo' ñequio Bernabé ñ'eⁿ Pablo, nquiee nn'aaⁿya na jeeⁿ jnda nquiuyu.

²⁶ Ee naⁿm'aⁿl ti'maaⁿl n'omna meiⁿ cwjena na m'aⁿna cantyja 'naaⁿl Taya Jesucristo.

²⁷ Jo' chii cwijñooⁿnyâ Judas ñequio Silas na m'aⁿyo'. Joonal nluenda'ndyena ndaa'yo' ñ'oom na cwil'uuyâ.

²⁸ Ee nquii Espíritu Santo jnda t'mooⁿ ndaayâ na tilacachuutyaayâ xuu 'o, macanda nmeiiⁿ laxmaⁿyo' na calacanda'yo':

²⁹ Tacwa'yo' nantquie na jnda tsa' nn'aⁿ jo ndaa' 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ l'a. Tantquie'yo' niom' meiiⁿ seii quioo' na cwe' cwi'uoo cantyo'. Ndo' meiⁿ tanc'om'yo' na cwe' nnc'om'ya'yo' ñ'eⁿ nn'aⁿ. Xeⁿ cwilacanda'yo' nmeiⁿl quia jo' malei'tyeⁿ,

ya cwil'a'yo'. Macanda ñ'oommeiiⁿ cwil'uuyâ ndaa'yo'. Xmaⁿndyo' na cha'tsondyo'."

³⁰ Quia jo' jlui' Judas ñ'eⁿ Silas. Ty'ena tsjoom Antioquía ñ'eⁿ Pablo ñ'eⁿ Bernabé. Quia na tquiena jo' jo' jla'tjomna nn'aⁿ na cwilayu' ndo' tquiana carta na cwileiñ'omna ndaa naⁿñeeⁿ.

³¹ Ndo' jnda na jla'naaⁿ naⁿñeeⁿ juuna' tquiana' na neiiⁿna, ty'omt'maaⁿndyena n'omna.

³² Ndo' Judas ñequio Silas, mati cwiluiindyena profetas. Jo' chii jndye ñ'oom tyola'neiⁿna ndaa naⁿñeeⁿ, tquiana na t'maⁿ n'om naⁿñeeⁿ ndo' ty'enajndana na cwilayu'na.

³³ Judas ñ'eⁿ Silas tyom'aⁿna jo' jo' cwantindyo xuee. Xjeⁿ na macwi'oolcwee'na Jerusalén yuu m'aⁿ nn'aⁿ na jñoom joona, nn'aⁿ na cwilayu' tsjoom Antioquía tío joona l'ō Ty'ōots'om na c'oonna na tjaa ñomtiuu c'omna.

³⁴ Saa Silas seitiom na nljoo'ñetyeeⁿ jo' jo'.

³⁵ Mati Pablo ñ'eⁿ Bernabé ljoo'ndyena. Joona ñequio jndye nt'omcheⁿ nn'aⁿ tyot'mooⁿna ndo' tyoñequiana ñ'oom naya 'naaⁿ Ty'ōots'om ndaa nn'aⁿ.

Pablo na nda we ndii' wjaanquiaaⁿ ñ'oom' Ty'ōots'om

³⁶ Jnda na teinom cwanti xuee na ñet'omna jo' jo', tso Pablo nnom Bernabé:

—Cwa nntsaalcwaaⁿndaa'a nntsacanty'iaaya chiuu cwi'oom'aⁿ nn'aaⁿya na cwilayu' cwii cwii tsjoom yuu na tyoñequiaaya ñ'oom 'naaⁿ Ta Ty'ōots'om.

³⁷ Ndo' Bernabé l'ue ts'oom na nncjaañ'eⁿ Juan ñ'eⁿndyena, ts'aⁿ na nda we xuee' Marcos.

38 Saa Pablo tiljoya ts'oom na nncjaa tsaⁿñeeⁿ ee ñeeⁿ joona ndyuaa Panfilia ts'iaaⁿ na ty'ena.

39 Jo' chii Pablo ñequio Bernabé ticjaañjoom' t'maⁿna hasta toⁿndyena. Bernabé tjañ'oom Marcos. Tuona ts'om w'aandaa. Ty'ena ndyuaaxeⁿncwe Chipre.

40 Saa Pablo, tjeiiñê Silas. Cwii tjocheⁿ na nnc'oona tiao nn'aⁿ na cwilayu' joona l'o Ty'oots'om na catio'naaⁿñê joona. Jndaⁿ chii ty'ena.

41 Tyowi'nomna ndyuaa Siria ñequio Cilicia. Tyotei'jndeina na ty'enajndaⁿ ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ.

16

Pablo ñequio Silas ty'eñ'omna Timoteo

1 Quia jo' Pablo ñ'eⁿ Silas tquiena tsjoom Derbe. Jndaⁿ chii ty'ena tsjoom Listra. Jo' jo' tajnaaⁿna cwii ts'aⁿ na matseyu' na jndyu Timoteo. Jom jnda yuscu ts'aⁿ judía na matseyu' saa tsotyeeⁿ nchii ts'aⁿ judío juu.

2 Nn'aⁿ na cwilayu' na m'aⁿ tsjoom Listra ñ'eⁿ tsjoom Iconio tyotjeii'yana Timoteo.

3 L'ue ts'om Pablo na nncjaañ'eⁿ Timoteo ñ'eⁿñê. Jo' chii seijndaa'ñê na tuii ñ'eⁿ tsaⁿñeeⁿ cha'xjeⁿ costumbre na cwil'a nn'aⁿ judíos ñequio yo'ndaa na naⁿnom. S'aaⁿ na ljo' cha nn'aⁿ judíos na m'aⁿ ndyuaa na cwi'oona til'ana na tila'ñoom'ndyena ñ'oom na cwiñequiana ee nquiui naⁿñeeⁿ na Timoteo nchii ts'aⁿ judío tsotyeeⁿ.

4 Pablo ñequio Silas ñ'eⁿ Timoteo tyoma'nomna. Ndo' ticwii cwii tsjoom yuu na tyoquiena

tyola'candiina nn'aⁿ na cwila'yuu' ñ'oom na jla'jndaa'ndye apóstoles ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye quii'ntaaⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'ooots'om cwentaaⁿaⁿ tsjoom Jerusalén.

⁵ Jo' chii cwii cwii tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'ooots'om cwentaaⁿaⁿ tyo'oonajndana na cwila'yuu'ya n'omna ndo' 'io ndii 'io ty'ewijindyendyetina.

Tco'na' nnom Pablo cwii ts'aⁿ ndyuaa Macedonia

⁶ Pablo ñequio nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿñê, seicu' Espíritu Santo na nnc'oola'neiⁿna ñ'oom' Ty'ooots'om ndyuaa Asia. Jo' chii tei'nomna ndyuaa Frigia ñequio ndyuaa Galacia.

⁷ Quia na tquiena tyeⁿncoo ndyuaa Misia jla'tiuuna na nnc'ooquie'na ndyuaa Bitinia saa tinquiaa Espíritu Santo na nnc'oona jo'.

⁸ Jo' chii cwe' tei'nomna ndyuaa Misia. Ty'ecuena hasta tquiena tsjoom Troas, ndyoo' 'ndyoo ndaaluee.

⁹ Jo' jo' waa na tco'na' nty'iaa' Pablo natsjom. Nty'iaaⁿaⁿ meintyjee' cwii tsaⁿs'a ts'aⁿ ndyuaa Macedonia. S'aa tsaⁿñeeⁿ ty'oo nnoom, tso: “Cwinoom' ntyjawaa ndyuaa Macedonia. Cando' tei'jnde' jâ.”

¹⁰ Jnda na nty'iaa' Pablo na tco'na' nnoom, mantyja jla'jndaa'ndyô na nncwit'iooⁿâ ndaaluee nntsaayâ ndyuaa Macedonia. Ee jla'nooⁿâ na majñom Ty'ooots'om jâ na nntsaanquiaayâ ñ'oom naya ndaaⁿ nn'aⁿ ndyuaa'ñeeⁿ.

Tyjee' Pablo ñ'eⁿ Silas tsjoom Filipos

11 Jo' chii tuooyâ ts'om w'aandaa tsjoom Troas. Saandyeyuuyâ squiaayâ ndyuaaxeⁿncwe Samotracia. Teincoo cwiicheⁿ xuee saayâ squiaayâ tsjoom Neápolis.

12 Jo' jluii'â ñ'eⁿ w'aandaa, saayâ squiaayâ tsjoom Filipos. Tsjoom'ñeeⁿ m'aaⁿna' nacje 'naaⁿ nn'aⁿ romanos ndo' t'maⁿti matseixmaⁿna' na cha'tso njoom cha'waa ndyuaa Macedonia. Tsjoom Filipos'ñeeⁿ ljoo'ndyoyaayâ cwantindyoxuee.

13 Xuee na cwita'jndyee nn'aⁿjudíos jluii'â nnom tsjoom 'ndyoo jndaa. Ee jla'tiuuyâ aa nchii nliuuyâ yuu cwila'neiⁿ nn'aⁿ nnom Ty'ooots'om, nla-jomndyô ñ'eⁿndyena. Jo' jo' jliuuyâ nt'om yolcu. Saacwindyuaandyô jlanaaⁿya ñ'oom' Ty'ooots'om ndaa naⁿñeeⁿ.

14 Quii'ntaaⁿ yolcu'ñeeⁿ ñ'eⁿ ts'aⁿ na jndyu Lidia. Jom ts'aⁿ na jnaⁿ tsjoom Tiatira na majndaa liaa ya, liaa colo catsioo'. Jom ts'aⁿ na matseit'maaⁿñê Ty'ooots'om. S'aa Ta Ty'ooots'om naquii' ts'oom na ya tqueeⁿ cwenta ñ'oom na tyoñeeⁿ na seineiⁿ Pablo.

15 Ndo' teits'oomñê ñ'eⁿ nn'aⁿ waⁿaⁿ. Jnda chii seity'ooñê ndaayâ, tsoom:

—Xeⁿ cwinty'ia'yo' na matseicandaya na matseyu'a ñequio Ta Jesús cwa caljoo'ndyo' w'aya.

Ndo' s'aaⁿ na caljoo'ndyô waⁿaⁿ.

Pablo ñ'eⁿ Silas ñjomndyena w'aancjo tsjoom Filipos

16 Cwii xuee'ñeeⁿ saayâ yuu cwila'neiⁿ nn'aⁿ nnom Ty'ooots'om ndo' tjomndyô cwii yuscuchjoo na macjawee' 'ndyoo nc'e na m'aaⁿ jndyetia naquii' ts'om. Tsaⁿñeeⁿ m'aaⁿtyeeⁿ luee nn'aⁿ

na cwita'ntjom cantyja 'naaⁿaⁿ. T'maaⁿ s'om cwiquioo luee naⁿñeeⁿ nc'e na macjawee' ñom.

17 Toⁿoⁿ na tyojaantyjoⁿ nanquaaⁿâ ñ'eⁿ Pablo. Tacwaxua ñom, tyotsoom:

—Naⁿnomm'aⁿ cwindye'ntjomna nnom Ty'ooots'om na m'aaⁿ nandyeticheⁿ. Cwila'candiina 'o cantyja nato na cwicalui'n'maaⁿndye nn'aⁿ.

18 Jndye xuee tyoch'ee yuscuchjoo'ñeeⁿ na ljo'. Jo' chii seilioo'ñe Pablo, taqueeⁿ seineiⁿ nnom jndyeta na m'aaⁿ naquii' ts'om yuscuchjoo'ñeeⁿ. Tsoom:

—'U jndyeta, ñequio xuee' Jesucristo matsa'ntjoⁿya, calui' naquii' ts'om yuscuchjoom'aaⁿ.

Ndo' mantyjacheⁿ jlui' jndyeta'ñeeⁿ.

19 Ndo' nn'aⁿ na cwita'ntjom cantyja 'naaⁿ juu, quia na nty'iaana na jndaⁿ jlui' jndyeta'ñeeⁿ naquii' ts'oom jla'noⁿna na jndaⁿ tsuundyena s'om na cwiquioo lueena cantyja na macjawee' ñom. Jo' chii t'uena Pablo ñ'eⁿ Silas. Ty'echona naⁿñeeⁿ jo ndaaⁿ naⁿmaⁿn'iaaⁿ naquii' ts'ua t'maⁿ.

20 Quia na tquiena ndaaⁿ naⁿmaⁿn'iaaⁿ jluena:

—Nn'aⁿ judíos m'aⁿ, cwitjaa'ndyena tia' nn'aⁿ tsjoomya.

21 Ee cwit'mooⁿna ñ'oom na jaa na cwilaxmaaⁿya nn'aⁿ romanos, ticaty'iomna' na nnto'ñoⁿya meiⁿ na nl'aaya chiuu na cwiluena.

22 Quia jo' jla'wendye nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ nacjoo' Pablo ñ'eⁿ Silas ndo' naⁿmaⁿn'iaaⁿ sa'ntjomna na calui' liaa naⁿñeeⁿ ndo' cacho'na n'oomjneiⁿ.

23 Jndye tjaa'na naⁿ¹ñeeⁿ. Jndā chii tioomna joo w'aancjo. Jluena nnom ts'aⁿ na mach'ee cwenta w'aancjo na ya ya cats'aaⁿ cwenta joona.

24 Ndo' tsaⁿ¹ñeeⁿ, jndā na jñeeⁿ ñ'oomwaa' tjaa'ñê naⁿ¹ñeeⁿ w'aancjo naquii'cheⁿ ndo' seityeeⁿ joona na tyeⁿ ñjoom' nc'ee'na ts'oom tscaa'.

25 Ndo' Pablo ñ'eⁿ Silas, cha'na xcwe tsjom to'na tyola'neiⁿna nnom Ty'ooots'om, tyotana luantsa, ndo' prašo na too'ndye ñ'eⁿndyena naquii' w'aancjo, tyondyeendye naⁿ¹ñeeⁿ.

26 Ndo' mats'ia jo' jndei s'eii, teincwii' tsiaⁿtsjo' w'aancjo. Xjeⁿ¹ñeeⁿ cha'tso ndyueel'a w'aancjo'ñeeⁿ jnaaⁿ cheⁿnquieena' ndo' mati l'uaancjo na ñjoom cha'tso prašo jnaⁿ¹na'.

27 Ndo' juu ts'aⁿ na mach'ee cwenta w'aancjo lcweeⁿ, nty'iaaⁿ¹aⁿ na meiⁿnaaⁿ ndyueel'a w'aancjo. Jo' chii tjeii'ñê espada 'naaⁿ¹aⁿ na nntseicuee'ñe cheⁿnqueⁿ ee seitioom na jndā jleinom prašo.

28 Saā Pablo jndei seixuaⁿ nnom tsaⁿ¹ñeeⁿ tsoom:

—Aa ndi' re, tintseicuee'ndyu' ee cha'tsondyô ndi m'aaⁿyâ.

29 Quia jo' tcaⁿ tsaⁿ¹ñeeⁿ chom. Jndei tjaqueⁿ¹eⁿ naquii' w'aancjo. Cwiteiñê na ty'ueeⁿ. Cwe' seiquiooñetoom jo nnom Pablo ñ'eⁿ Silas.

30 Jndā chii tjeiiⁿ¹eⁿ joona ch'eⁿ. Matsoom ndāana:

—'O ta, ¿jo' macaⁿna' na cats'aaya cha nlui'n'maaⁿndyo?

31 Jluena nnoom:

—Catseyu' ñequio Ta Jesucristo, quia jo' nlui'n'maaⁿndyu' 'u ndo' mati nn'aⁿ wa'.

32 Quia jo' tyola'neiⁿna ñ'oom' Ty'oots'om nnom tsaⁿñeeⁿ ñequio cha'tso nn'aⁿ waⁿaⁿ.

33 Juu xjeⁿñeeⁿ na ndicwaⁿ jaaⁿcheⁿ tjachom joona ndo' tmaaⁿ yuu na tquiee'ndyena na cho'na. Jndaⁿ chii teits'oomñê ndo' mati cha'tso nn'aⁿ waⁿaⁿ.

34 Jndaⁿ jo' tjañ'oom Pablo ñequio Silas waⁿaⁿ, tquiaaⁿ na tcwa'na. Jom ndo' ñequio cha'tso nn'aⁿ waⁿaⁿ neiiⁿna na jndaⁿ macwilayu'na ñequio Ty'oots'om.

35 Quia na jndaⁿ teixuee, naⁿmaⁿn'iaaⁿ jñoomna policia na m'aaⁿ tsaⁿ na mach'ee cwenta w'aancjo na candyaañe Pablo ñ'eⁿ Silas.

36 Jo' chii ts'aⁿ na mach'ee cwenta w'aancjo seicañeeⁿ Pablo, matsoom nnom:

—Naⁿmaⁿn'iaaⁿ jndaⁿ jla'cwanomna ñ'oom na nndyaandyo'. Wanaaⁿ na nlui'yo'. Catsa'yo', meiⁿcwii ñomtiuu tac'om'yo'.

37 Saã Pablo matsoom ndaã policia:

—Jâ cwilaxmaa^{nyâ} cantyja 'naaⁿ tsjoom Roma. Saã meiiⁿ na ljo' tjaa'na jâ na jndoo' cha'tso nn'aⁿ meiiⁿ na tyoowijndaa' aa waa na jla'tjoondyô. Jndaⁿ chii tiomna jâ w'aancjo. Nmeiiⁿ l'ana jâ meiiⁿ na meiⁿchjoo ticatsona' na nl'ana na ljo' nn'aⁿ romanos. Ndo' je' ¿aa cwe' nt'iu nntjeii'na jâ? Xoya na ljo'. Nquieena quiocatjeii'na jâ.

38 Quia jo' policia'ñeeⁿ ty'elacandiina naⁿmaⁿn'iaaⁿñeeⁿ ñ'oommeiⁿ. Ndo' naⁿñeeⁿ quia jndyena na Pablo ñequio Silas cwilaxmaⁿna nn'aⁿ romanos, jeeⁿ tyuena.

39 Jo' chii naⁿmaⁿn'iaaⁿ ty'ecataⁿna ñ'oom t'maⁿ ts'om ndaã naⁿñeeⁿ. Jndaⁿ chii tjeii'na

joo w'aancjo. Jla'ty'oondyena na calui' naⁿñeeⁿ tsjoomna.

⁴⁰ Quia jo' jlui'na w'aancjo, ty'ena waa' Lidia. Jo' jo' tyola'neiⁿna ñequio nn'aⁿ na cwila'yu'. Tyoñe'quiana na t'maⁿ n'om naⁿñeeⁿ. Jnda jo' jlui'na tsjoom Filipos'ñeeⁿ.

17

Jlajmeiⁿndye nn'aⁿ tsjoom Tesalónica

¹ Pablo ñ'eⁿ Silas ty'ena tei'nomna tsjoom Anfípolis ñ'eⁿ tsjoom Apolonia. Jnda chii tquiena tsjoom Tesalónica yuu waa cwii wats'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos.

² Ndyee smaⁿna tyom'aⁿna tsjoom'ñeeⁿ. Ñequii' quia xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ judíos, Pablo s'aaⁿ cha'xeⁿ quich'eeⁿ. Tjatseijomñê ñ'eⁿ naⁿñeeⁿ na cwitjomndyena wats'om 'naaⁿna. Tyotseineiⁿndaana.

³ T'mooⁿ na juu ñ'oom' Ty'oots'om na teiyo teiljeii matsona' na maxjeⁿ jndei'na' na cwajndii nntjom Cristo. Nnty'ioom nn'aⁿ jom ts'oom'naaⁿ, maxjeⁿ nncueeⁿeⁿ jnda chii nncwando'xcoom. Tsoti Pablo:

—Jndyocwji'yuu'ndyo cantyja 'naaⁿ Jesús ndaa'yo', jom cwiluiiñê Cristo.

⁴ Quia jo' nt'om nn'aⁿ judíos'ñeeⁿ jla'yu'na, jla'jomndyena ñequio Pablo ñ'eⁿ Silas. Mati nn'aⁿ na nchii judíos na cwila't'maaⁿndye Ty'oots'om jndyendyena jla'yu'na. Mati jndye yolcu na cwiluiitquiendye jla'yu'na.

⁵ Saa joo nn'aⁿ judíos na tyoola'yu' jeeⁿ ndya' taa' n'omna nn'aⁿ na cwila'yu' ñ'oom na mañequiaa Pablo. Jo' chii jla'tjomna cwii tmaaⁿ nn'aⁿ na

wi'ndye. Jndā chii jla'jmeiⁿ'na nn'aⁿ tsjoomna. Ndo' ty'ena waa' ts'aⁿ na jndyu Jasón. Ty'equei'na w'aa'ñeeⁿ ñequio na jndei'na' na cwil'ueena Pablo ñequio Silas ee ñe'catsa'na naⁿ'ñeeⁿ jo ndaā nn'aⁿ tsjoomna.

⁶ Saā tîcaliuna naⁿ'ñeeⁿ, jo' chii ty'eñ'omna Jasón ñequio nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwila'yu'. Ñequio na jndei'na' ty'echona naⁿ'ñeeⁿ jo ndaā naⁿmaⁿ'iaaⁿ tsjoomna. Jndei tyolaxuaana, jluena:

—Joo naⁿnom na cwila'ñ'eeⁿ'ndyena nn'aⁿ na cha'waa tsjoomnancue, mati ñjaaⁿ jndā tquiena.

⁷ Ndo' Jasónm'aaⁿ jndā seiljoom joona waⁿ'aⁿ. Ndo' cha'tso naⁿm'aⁿ' cwil'ana na tjaa yuu l'ue ñ'oom na maqueⁿ tsaⁿmaⁿ'ts'iaaⁿ t'maⁿ tsjoom Roma, ee cwiluena cwiicheⁿ ts'aⁿ m'aaⁿ na matsa'ntjom na jndyu Jesús.

⁸ Ndo' naⁿmaⁿ'iaaⁿ ñequio nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ, quia jndyena ñ'oommeiⁿ' jla'jmeiⁿ'ndyena.

⁹ Saā Jasón ñequio nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwila'yu', jndā na tiomna s'om, quia jo' jla'candyaandye naⁿ'ñeeⁿ joona.

Pablo ñ'eⁿ Silas cwiñequiana ñ'oom' Ty'ōots'om tsjoom Berea

¹⁰ Jndā na teijaaⁿ xuee'ñeeⁿ nn'aⁿ na cwila'yu' mañoom' jñoomna Pablo ñ'eⁿ Silas na c'oo naⁿ'ñeeⁿ tsjoom Berea. Quia na jndā tquiena tsjoom'ñeeⁿ ty'ena wats'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos.

¹¹ Nn'aⁿ judíos tsjoom Berea'ñeeⁿ ya nn'aⁿndyetina nchiiti nc'iaana na m'aⁿ tsjoom Tesalónica. Ñequio na xcwee' n'omna tyoqueⁿna cwenta ñ'oom na tyolue naⁿ'ñeeⁿ. Ndo' 'io ndi 'io tyola'naaⁿna ñ'oom' Ty'ōots'om na teiyo teiljeii na

tyol'ueena aa mayuu' ñ'oom na cwilue naⁿñeeⁿ ndaana.

¹² Jo' chii jndyendye nn'aⁿ judíos jla'yu'na. Mati nn'aⁿ na cwilaneiⁿ ñ'oom griego, jndye yolcu na t'maⁿti cwiluiitquiendye ndo' mati naⁿnom na cwilaneiⁿ griego jndyendyena jla'yu'na.

¹³ Sa̱a nn'aⁿ judíos na m'aⁿ Tesalónica jndyena na mañequiaa Pablo ñ'oom' Ty'oo^ts'om nda̱a nn'aⁿ Berea. Jo' chii ty'ena tsjoom'ñeeⁿ, ty'ela'jmeiⁿna naⁿñeeⁿ.

¹⁴ Jo' chii nn'aⁿ na cwila'yu' jla'tyuaa'na jñoomna Pablo na cjaⁿ 'ndyoo ndaaluee. Sa̱a Silas ñequio Timoteo ljoo'ndyena Berea'ñeeⁿ.

¹⁵ Nn'aⁿ na ty'ela'jomndye ñ'eⁿ Pablo ty'eca'ndyena jom tsjoom Atenas. Jnda̱ chii ty'elcwee'na tsjoomna Berea. Ty'eñ'omna ñ'oom na seintyjaañe Pablo nda̱ana na catseytuaa' Silas ñ'eⁿ Timoteo na nnc'oontyjoⁿa naxeeⁿeⁿ. Tila'yoo'ndyena.

Pablo matseineiⁿ nda̱a nn'aⁿ tsjoom Atenas

¹⁶ Yocheⁿ na meindoo' Pablo joona tsjoom Atenas seiloo'ñê na nty'iaaⁿaⁿ na cha'waa quii' tsjoom'ñeeⁿ too' 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ l'a.

¹⁷ Jo' chii tyotseineiⁿ nda̱a nn'aⁿ judíos naquii' wats'om 'naaⁿna ñequio nda̱a nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwitjomndye jo' jo' na cwila't'maaⁿndye Ty'oo^ts'om. Mati 'io ndi 'io tyotseineiⁿ nda̱a nn'aⁿ na m'aⁿ ts'ua t'maⁿ.

¹⁸ Tyom'aⁿ nt'om nn'aⁿ naquii' tsjoom'ñeeⁿ na cwila'jomndye ñ'oom na cwit'mooⁿ nn'aⁿ epicúreos ndo' tyom'aⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwilajomndye ñ'oom na cwit'mooⁿ nn'aⁿ

estoiicos. To' naⁿñeeⁿ na cwila'neiⁿna ñ'eⁿ Pablo. Nt'omndye jooⁿna jluena:

—¿Ljo' ñ'oom matseineiⁿ tsaⁿm'aaⁿ na jeeⁿ jndye ñ'oom ntyjeeⁿ?

Ndo' nt'omndyena jluena:

—Ndoo' ntyjii matseineiⁿ cantyja 'naaⁿ nty'oots'om xcondye.

Luaa' jluena ee tyotseineiⁿ Pablo ndaana cantyja 'naaⁿ Jesús ndo' cantyja na nncwando'xco ts'aⁿ xeⁿ jnda tue'.

¹⁹ Quia jo' ty'eñ'omna jom cwii joo na jndyu Areópago yuu cwitjomndye nn'aⁿ na cwi'oocandye ñ'oom. Jluena nnoom:

—Cwa catsu' ndaayâ chiuu waa ñ'oom xco na ma'mooⁿ ndaa nn'aⁿ.

²⁰ Ee tijoom ñejndyaayâ ñ'oom na mañequiaa', jeeⁿ xuii' juuna'. Jo' chii ñ'caliuuyâ chiuu cwit'mooⁿ ñ'oommeiⁿ'.

²¹ Ee nn'aⁿ tsjoom Atenas ñequio nn'aⁿ na jnaⁿ nt'omcheⁿ njoom na cwic'eeⁿya tsjoom'ñeeⁿ jeeⁿ ntyjaa' n'omna na ñ'e'candyena ndo' ñ'e'cala'neiⁿna meiⁿnquia nnom ñ'oom na xcoti.

²² Quia jo' tjameintyjee' Pablo quii'ntaaⁿ nn'aⁿ yuu cwiwijndaa' ñ'oom. Tsoom:

—O re nn'aⁿ tsjoom Atenas, ndiocheⁿ na manty'iaya, jnda ljeiya na 'o jeeⁿ cwila't'maaⁿndyo'.

²³ Ee quia na tjoⁿtseicaandyo quii' tsjom'yo', jndye joo nty'iaya yuu cwila't'maaⁿndyo'. Jo' ljeiya cwii tio na chuna' ljeii: “Tiowaa' cwentaa' Ty'oots'om na ticata'jnaaⁿa.” Majuu Ty'oots'om na cwe' cwila't'maaⁿndyo'to'yo'

meiⁿ ticata'jnaaⁿyo' jom, majom na matseinaⁿya ndaa'yo' cantyja 'naaⁿaⁿ.

24 'Jom s'aaⁿ tsjoomnancue ñequio cha'tso 'naⁿ na niom nnomna'. Cwiluiñê na matsa'ntjoom cha'waa cañoom'luee ñequio tsjoomnancue. Jo' chii ticaⁿna' w'aa na nl'a nn'aⁿ yuu na nnc'oomñê.

25 Meiⁿ ticaⁿna' nn'aⁿ na nntei'x'ee jom ee tjaa'naⁿ ljo' na matsei'tjooⁿa' jom. Ee nqueⁿ mañequiaaⁿ na cha'tsondyo cwitandoo'a, cwitjaaya jndye ñequio cha'tsoti 'naⁿ na macaⁿna' jaa.

26 'Ñequio ñe'cwii ts'aⁿ s'aaⁿ tsjaaⁿ jaa nn'aⁿ tsjoomnancue meiⁿ na meinch'o ndyuaa na m'aaⁿya ee nqueⁿ s'aaⁿ na jnda t'oom'ndyo cha'waa nnom tsjoomnancue. Ndo' seijndaa'ñê cwaaⁿ xjeⁿ nncue'ntyjo na nnc'oom ts'aⁿ ndo' yuu na cwii cwii joo.

27 Luaa' s'aaⁿ cha cha'tsondyo jaa cal'uaaya jom, cal'aanc'uaa'ndyo na calacandyoo'ndyo na nnta'jnaaⁿa jom, meiiⁿ na mayuu' titquia m'aaⁿ ñequio cwii cwiindyo.

28 Ee cantyja 'naaⁿ jom cwitandoo'a, cwima'nooⁿya ndo' cwic'aaⁿya cha'xjeⁿ tyolue nt'om nn'aⁿyo' na jndo' n'om. Tyoluen: "Jaa laxmaaⁿya ntseinda Ty'oots'om."

29 Jo' chii nc'e na cwilaxmaaⁿya ntseinda Ty'oots'om ticaty'iomna' na nlajoom'ndyo jom cwe' cwii 'naⁿ na tuiina' ñequio s'om cajaan, oo s'om xuee, oo ljo' na cwil'a nn'aⁿ cwe' cantyja na cwila'tiuu cheⁿnquieena.

30 Ncuae na jnda teinom, Ty'oots'om seiquii ts'oom ñequio nn'aⁿ cantyja na tijndo' n'omna, saa je' je' cha'tso nn'aⁿ meiⁿyuucheⁿ joo na m'aⁿna

matsa'ntjoom na calcwe' n'omna.

³¹ Ee jndā seījndaa'ñê xuee na nncu'xeeⁿ jaa nn'aⁿ tsjoomnancue cantyja na maty'iomyana'. Jndā tqueeⁿ na nquii Jesús nncu'xeⁿ jaa. Ndo' jndā t'mooⁿ na mayuu' na nluii na ljo' ndaā cha'tso nn'aⁿ ee s'aaⁿ na tando'xco juu jndā na tue'.

³² Ndo' nn'aⁿ tsjoom Atenas quia jndyena na matseineiⁿ Pablo cantyja na nntando'xco nn'aⁿ na jndā tjā, cwantindye jooa cwe' tyoncona. Saā nt'omndye jooa tyoluena:

—'Io cha luaa' nndyāayaayâ ñ'oomwaa'.

³³ Quia jo' jlui' Pablo quii'ntaaⁿna.

³⁴ Saā cwantindye nn'aⁿ jla'jomndyena ñequio Pablo ndo' jla'yu'na, mandiñ'eⁿ Dionisio. Jom ts'aⁿ na cwiluiitquieñe Areópago yuu cwiwijn-daa' ñ'oom. Mati yuscu na jndyu Dámaris ñequio nt'omcheⁿ nn'aⁿ jla'yu'na.

18

Pablo mañequiaaⁿ ñ'oom' Ty'oots'om tsjoom Corinto

¹ Jndā tuii na nmeiiⁿ jlui' Pablo Atenas, tjaaⁿ tsjoom Corinto.

² Jo' jo' ljeiiⁿ cwii ts'aⁿ judío na jndyu Aquila. Tsaⁿñeeⁿ tuiiñê ndyuaa Ponto. Nmeiiⁿndyo ñejnaaⁿ ndyuaa Italia ñequio scoom'm Priscila. Saā jlui'na jo' jo' ee Claudio, tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ tsjoom Roma na matsa'ntjom ndyuaa Italia tqueⁿ ñ'oom na calui' cha'tso nn'aⁿ judíos tsjoom'ñeeⁿ. Jo' na tja Aquila ñequio scoom'm jlui'na jo' jo', ty'ena tsjoom Corinto. Tjacando' Pablo jooa.

3 Ndo' na ñe'cwii ts'iaaⁿ 'naaⁿna ñ'eⁿ Pablo na cwil'ana la'aliaa, jo' chii ljoo'ñê ñ'eⁿndyena. Ñe'naaⁿl tyol'ana ts'iaaⁿñeeⁿ.

4 Ticwii cwii xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ judíos tyocaa Pablo wats'om 'naaⁿ naⁿñeeⁿ. Tyotseineiⁿndaana ñequio ndaa nn'aⁿ na nchii judíos ee na l'ue ts'oom na nla'yu'na ñ'eⁿ Cristo.

5 Silas ñequio Timoteo jnda tquiena na m'aaⁿ Pablo na jnaⁿna ndyuaa Macedonia. Quia jo' Pablo, macanda ts'iaaⁿ 'naaⁿl Ty'ooots'om na tyoqueⁿñê. Tyocwji'yuu'ñê ndaa nn'aⁿ judíos na Jesús cwiluiñê Cristo tsaⁿ na meindoo'na na ndyocwji'n'maaⁿñe joona.

6 Saa joona ty'ena nacjoom'm, tyola'jmeiⁿndyena nnoom. Jo' chii seitel'ncweeⁿeⁿ liaⁿaⁿ ndaana na ma'mooⁿ na nts'oqⁿ joona, je' nncjaⁿ cwiicheⁿ ntyja. Matsoom ndaana:

—Je' meiiⁿ na nntsuundyoy' saa jnaⁿl ncjo'yo' nchii jnaⁿ ja. Na je' xuee na cwii wjaana' nncjo na m'aⁿ nn'aⁿ na nchii laxmaⁿna nn'aⁿ judíos.

7 Quia jo' jlueeⁿeⁿ quii' wats'om'ñeeⁿ, tjaaⁿ waa' ts'aⁿ na jndyu Justo, tsaⁿ na matseit'maaⁿñe Ty'ooots'om. Waa' tsaⁿñeeⁿ ñe'cwii t'uii' ñequio wats'om'ñeeⁿ.

8 Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ na jndyu Crispo na cwilui-itquieñe cantyja 'naaⁿl wats'om'ñeeⁿ. Jom ñequio cha'tso nn'aⁿ waⁿaⁿ jla'yu'na ñequio Ta Jesús. Ndo' jndye nt'omcheⁿ nn'aⁿ tsjoom Corinto, quia na jndyena ñ'oom na tyoñequiaa Pablo, jla'yu'na ndo' teits'oomndyena.

9 Pablo waa na tco'na' nnoom cwii teijaaⁿ. Jñeeⁿ na seineiⁿ Ta Jesús. Matso nnoom:

—Tinty'ue'. Tincjaameintyje' na matsei'neiⁿ¹ ñ'oom 'naⁿya. Tintseicheⁿ¹.

¹⁰ Ee ja m'aaⁿya ñ'eⁿndyu' ndo' meiⁿcwii ts'aⁿ tixocats'aa wi' ñ'eⁿndyu'. Ee ja jndye nn'aⁿ m'aⁿ tsjoomwaañe quia nla'xmaⁿ cwentaya.

¹¹ Jo' chii ljoo'ñe Pablo tsjoom Corinto cwii chu waljoo' xcwe na tyo'mooⁿ ñ'oom' Ty'ooots'om ndaa naⁿ¹ñeeⁿ.

¹² Jnda chii t'oom Galión gobiernom tsjoom Corinto na matsaⁿntjoom cha'waa ndyuuaa Acaya. Quia jo' nn'aⁿ judíos na m'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ ñe'cwii jla'jomndyena na jla'wendyena nacjoo' Pablo. Ty'eñ'omna jom wats'iaaⁿ.

¹³ Ty'enquiana jnaaⁿ¹aⁿ nnom gobiernom. Jluena:

—Tsaⁿm'aaⁿ matseijnooⁿ¹oⁿ n'om nn'aⁿ na xuii' calat'maaⁿ¹ndyena Ty'ooots'om, tachii cha'xjeⁿ na matso ljeii na tqueⁿ Moisés.

¹⁴ Xjeⁿ na manntseineiⁿ Pablo, seityuaa'ti Galión. Tso tsaⁿ¹ñeeⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ judíos:

—O nn'aⁿ judíos, xeⁿ waa ljo' mach'ee tsaⁿm'aaⁿ¹ oo xeⁿ t'maⁿ jnaaⁿ¹aⁿ waa quia jo' maty'iomna' na nntseicachjuundyo na nndii ñ'oom na cwindu'yo'.

¹⁵ Saa 'o cwe' jnaaⁿ¹ ñ'oom na mañequiaa tsaⁿm'aaⁿ¹ ndo' xuee' ts'aⁿ na maleiñ'oom, jo' cwilancjoo'ndyo', ndo' cwe' cantyja 'naaⁿ¹ ljeii na cwileiñ'om' 'o nn'aⁿ judíos nchii ljeii cantyja 'naaⁿ¹ wats'iaaⁿ. Jo' chii cajndo'to' ncjo'yo', ee ja tiñe'cu'xaⁿya ñ'oommeiⁿ¹.

¹⁶ Ndo' tjeiiⁿ¹eⁿ naⁿ¹ñeeⁿ naquii' wats'iaaⁿ.

¹⁷ Quia jo' cha'tso nn'aⁿ na tyoolayu' na nchii judíos t'uena Sóstenes, ts'aⁿ na cwiluiitquieñe

wats'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos. Tyotjaa'na jom tach'eⁿ wats'iaaⁿ. Saa Galión tîcatseñ'oom'ñê naⁿñeeⁿ.

Tjalcwe' Pablo Antioquía, jndā chii wjaanquiaaⁿ ñ'oom' Ty'oots'om na jndā ndyee ndii'

18 Pablo, jndyete xuee tyoljoo'ñetyeeⁿ Corinto. Jndā jo' tsoom ndaā nn'aⁿ na cwila'yu' na mawjaⁿ. Jndā chii mana tjaaⁿ. Ndo' Priscila ñ'eⁿ Aquila ty'ena ñ'eⁿñê. Tquiena tsjoom Cencrea. Jo' jo' teinqui' xqueeⁿ na ma'moⁿna' na matseicandaa'ñê ñ'oom na jndā tsoom nnom Ty'oots'om na nnts'aaⁿ. Jndā jo' tuona w'aandaa na wjaana' ndyuaa Siria.

19 Tquiena tsjoom Éfeso. Priscila ñ'eⁿ Aquila ljoo'ndyena jo' jo'. Pablo tjaaⁿ wats'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos, tjaqueⁿeⁿ tyotseineiiⁿ ndaā naⁿñeeⁿ.

20 Ndo' naⁿñeeⁿ tyol'ana ty'oo nnoom na ma-jndyete xuee caljoo'ñê ñ'eⁿndyena, saa ticwan-cueⁿeⁿ.

21 Jndā chii t'maaⁿ joona na mawjaⁿ. Tsoom ndaāna:

—Jndei'na' na jo Jerusalén na manndyoo' na nncuee' xuee saā xeⁿ Ty'oots'om l'ue ts'oom nndyondda'a na m'aⁿyo'.

Jndā jo' jlueeⁿeⁿ Éfeso ñ'eⁿ w'aandaa.

22 Ndo' quia na jndā tueⁿeⁿ tsjoom Cesarea, tjawaaⁿ Jerusalén yuu na tjanquiaaⁿ na xmaⁿndye tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ. Jndā chii jlueeⁿeⁿ jo' tueⁿeⁿ tsjoom Antioquía.

23 Ndo' quia na jndā teinom cwantindyo xuee na tyom'aaⁿ tsjoom'ñeeⁿ jlueeⁿeⁿ jo' jo'. Tcuu tcuu tyomanoom ndyuaa Galacia ñequio ndyuaa

Frigia, ndo' ñ'oom na tyoñequiaaⁿ, tquiaana' na ty'enajndati cha'tsondye nn'aⁿ na cwila'yu'.

Apolos mañe'quiaaⁿ ñ'oom' Ty'oōts'om tsjoom Éfeso

²⁴ Tsjoom Éfeso tuee' cwii ts'aⁿ judío na jndyu Apolos, ts'aⁿ tsjoom Alejandría. Jom ts'aⁿ na mawajnaaⁿya ñ'oom' Ty'oōts'om na teiyo teiljeii, ndo' jeeⁿ ya matseineiiⁿ cantyja 'naaⁿna'.

²⁵ Jnda ñet'moōⁿ nn'aⁿ nnoom cantyja 'naaⁿ na-too' nquii na nndyocwji'n'maaⁿñe nn'aⁿ. Jo' chii ñequio na ntyjaa' ts'oom tyotseineiiⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ. Xcwe tyo'moōⁿ cha'waa na ntyjiityeeⁿ cantyja 'naaⁿ na nndyocwji'n'maaⁿñe Jesús nn'aⁿ, saa cantyja 'naaⁿ na nleits'oomndye nn'aⁿ, macanda ntyjeeⁿ cantyja 'naaⁿ ñ'oom na tyoñequia Juan.

²⁶ Toōⁿoⁿ na tyotseineiiⁿ naquii' wats'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos. Meiⁿchjoo tí'maaⁿ ts'oom. Ndo' Priscila ñ'eⁿ Aquila, quia na jndyena ñ'oom na seineiiⁿ, quia jo' ty'eñ'omna jom w'aana. T'moōⁿtina nnoom cantyja 'naaⁿ natoo' Ty'oōts'om.

²⁷ Ndo' quia s'aana' ts'oom na ñe'cjaⁿ ndyuaa Acaya, quia jo' nn'aⁿ na cwila'yu' tyoluena na ya. Tyola'ljeiina ñ'oom na tjañ'oom na m'aⁿ nn'aⁿ na cwila'yu' ndyuaa'ñeeⁿ na cala'ljo naⁿñeeⁿ jom. Naⁿñeeⁿ jnda jla'yu'na nc'e naya na matseixmaⁿ Ty'oōts'om. Jo' chii quia na tuee' Apolos na m'aⁿna t'maⁿ tyoteijndei tsaⁿñeeⁿ joona.

²⁸ Ndo' tyo'moōⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ judíos chiuu waa na tixcwe cwila'yu'na. Ndo' na jeeⁿ jnda ñ'oom tyotseineiiⁿ tîcandaⁿ nluena na tiyuu'. Ee ñequio ñ'oom' Ty'oōts'om na teiyo teiljeii tyo'moōⁿ ndaana na

Jesús tseixmaⁿ Cristo tsaⁿ na meindoo'na na ndy-
ocwji'n'maaⁿñe joona.

19

Pablo mañequiaaⁿ ñ'oom' Ty'oqots'om tsjoom Éfeso

¹Yocheⁿ na m'aaⁿ Apolos tsjoom Corinto ndyuaa
Acaya, Pablo tyomanoom njoom nch'u quii' ntsjō.
Jndaⁿ chii tueⁿeⁿ tsjoom Éfeso yuu na ljeiiⁿ cwanti
nn'aⁿ na jla'jomndye ñ'oom na tyoñequiaa Juan.

²Matsoom ndaaⁿ naⁿñeeⁿ:

—¿Aa tjaquiee' Espíritu Santo naquii' n'om'yo'
quia na jlayu'yo'?

Jluena nnoom:

—Tjaa'naⁿ. Meiⁿchjoo tyoondyaayâ aa m'aaⁿ
Espíritu Santo.

³Quia jo' matsoom ndaana:

—¿Cwaaⁿ ñ'oom t'moqⁿ nn'aⁿ ndaa'yo' na
teits'oomndyo'?

Jluena nnoom:

—Aa já cantyja 'naaⁿ ñ'oom na tyo'moⁿ Juan, jo'
na teits'oomndyô.

⁴Quia jo' tsoom ndaana:

—Juan tyotseits'oomñê nn'aⁿ quia na tyolcwe'
n'omna. Ndo' tyotsoom ndaaⁿ naⁿñeeⁿ na
cala'yu'na ñequio Jesús tsaⁿ na ndyontyjo
naxeeⁿeⁿ. Juu tseixmaⁿ Cristo.

⁵Ndo' jndaⁿ na jndyena ñ'oommeiⁿ quia jo'
teits'oomndyena ñequio xuee' Ta Jesús.

⁶Ndo' quia na jndaⁿ tio Pablo l'oqⁿ nacjoona quia
jo' tjaquiee' Espíritu Santo naquii' n'omna. Mana
to'na tyola'neiⁿna nt'omcheⁿ nnom ñ'oom na nchii

ñ'oom na maxjeⁿ cwila'neiⁿna. Tyoñe'quiana ñ'oom na t'moⁿ Ty'o^oots'om nda^ana.

⁷ Naⁿnom'ñeeⁿ cha'na canchoo'wendyena.

⁸ Cha'na ndyee chi' tyom'aaⁿñe Pablo tsjoom Éfeso ndo' ñequii'cheⁿ tyocaⁿ wats'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos. Tyotseineiⁿ ndaaⁿ naⁿñeeⁿ ñequio na t'maⁿ ts'o^oom. Tyoqueⁿñê tyo'mo^ooⁿ nda^ana cantyja na matsaⁿntjom Ty'o^oots'om na mal'uee'ñê na nla'yu'na.

⁹ Saa cwantindye naⁿñeeⁿ tyola'quie' n'omna, tiñe'cala'yu'na. Ndo' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na jndaⁿ tjomndye tyoluena ñ'oom ntjeiⁿ cantyja 'naaⁿ na-too' Ty'o^oots'om. Quia jo' Pablo 'ñeeⁿ joona, tja-chom nn'aⁿ na cwila'yu' w'aa scwela cwentaa' ts'aⁿ na jndyu Tirano. Jo' jo' ticwii xuee tyo'mo^ooⁿ nda^ana.

¹⁰ We chu tyo'mo^ooⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ hasta cha'tsondye nn'aⁿ judíos ñequio nn'aⁿ na nchii judíos na tyom'aⁿ ndyuaa Asia jndyena ñ'oom naya cantyja 'naaⁿ Ta Jesús.

¹¹ S'aa Ty'o^oots'om na tyoch'ee Pablo 'naaⁿ t'maⁿ na xocanda^a nnts'aa na cwe' najndeiⁿ nquii ts'aⁿ.

¹² Ee liaa ñequio payom 'naaⁿ nn'aⁿwii, jndaⁿ na ty'ioom nn'aⁿ joona' Pablo, n'maaⁿ naⁿwii'ñeeⁿ. Mati nn'aⁿ na m'aⁿ jndyeta naquii' n'om tjei'na' jndyeta'ñeeⁿ.

¹³ Nt'om nn'aⁿ judíos na calua'ndye tyoma'nomna, tyotjeii'na jndyeta naquii' n'om nn'aⁿ. Jndaⁿ chii jla'tiuuna na nntjeii'na jndyeta ñequio xuee' Ta Jesús. Jo' chii cwii cwiindyena tyoluena ndaaⁿ jndyeta:

—Matsa'ntjoⁿya na calui'yo' ñequio xuee' Jesús, tsaⁿ na matseineiⁿ Pablo cantyja 'naaⁿ'.

14 Maljo' tyol'a cha'tso ntquiee' ntseinda cwii ts'aⁿ judío na jndyu Esceva. Tsaⁿñeeⁿ tyee na cwiluiitquieñe.

15 Saa t'o jndyeta, matsoom ndaana:

—Jesús mawajnaⁿ'a, ndo' mati Pablo, saa 'o je' ¿ñeeⁿ cwiluiindyo'?

16 Ndo' juu tsaⁿs'a'ñeeⁿ na maleiñ'oom jndyeta, tju'ñê nacjoona. Jnaaⁿ joona. Cwajndii s'aaⁿ hasta 'ñeeⁿ joona na ñecantsei'ndyena ndo' tquiee'ndyena. Jndei jluina naquii' w'aa na jlei'nomna jom.

17 Ndo' cha'tso nn'aⁿ judíos ñequio nn'aⁿ na nchii judíos na tyom'aⁿ tsjoom Éfeso'ñeeⁿ jliuna na ljo' tuii. Jo' chii cha'tsondyena tyuena, ndo' tyola't'maaⁿ'ndyena xuee' Ta Jesús.

18 Mati nn'aⁿ na jnda jla'yu' jndyendyena tquionquiana jnaaⁿ'na, tjei'yuu'ndyena ljo' ñel'ana na ticatsa'ntjomna'.

19 Jndye nn'aⁿ na ñet'om na calua'ndye, tquiochona nom 'naaⁿ'na na quio cwil'ana ts'iaaⁿ'ñeeⁿ. Jla'cona joona' jo ndaa cha'tso nn'aⁿ. Ndo' quia na tjeii'na cwenta cwanti na jnda nom'ñeeⁿ jliuna na jndana' wen'aaⁿ nchoo' qui meiⁿ s'om xuee.

20 Maxjeⁿ tjawit'maaⁿ' ñ'oom 'naaⁿ' Ta Ty'oots'om. Tjawijndyendyeta nn'aⁿ tyola'yu'.

21 Jndaⁿquia seituu Pablo na nncjaawinoom ndyuaa Macedonia ñequio ndyuaa Acaya. Jnda chii nncjaⁿ tsjoom Jerusalén. Xeⁿ jnda tjaaⁿ Jerusalén maxjeⁿ jndei'na' na cjaⁿ tsjoom Roma.

22 Quia jo' we nn'aⁿ na cwitei'jndei jom, juu Timoteo ñequio Erasto, jñoom joona, ty'eñetina ndyuua Macedonia, saꞗ nqueⁿ ljoo'ñetyeeⁿ ndyuua Asia.

Jla'jmeiⁿndye nn'aⁿ tsjoom Éfeso

23 Ncuae'ñeeⁿ jeeⁿ t'maⁿ ñ'oom s'aana' tsjoom Éfeso na tyotseineiⁿ Pablo cantyja 'naaⁿ natoo' Ty'oots'om.

24 Ee jo' jo' tyom'aaⁿ cwii tsaⁿs'a na jndyu Demetrio na tyotseindo s'om. Ñequio s'om xuee tyoch'eeⁿ na jlui'tsjaaⁿ wats'om cwentaa' ndyoo Diana. T'maaⁿ tantjoom ñequio nc'iaaⁿaⁿ na tyol'ana ts'iaaⁿñeeⁿ.

25 Seitjoom naⁿñeeⁿ ñequio nt'omcheⁿ nn'aⁿ na majo' ts'iaaⁿ cwil'a. Matsoom ndaꞗana:

—O re nn'aⁿya manquiu'yo' cantyja 'naaⁿ ts'iaaⁿwaa jeeⁿ ya cwitantjoꞗⁿya.

26 Saꞗ cwindye'yo' ndo' cwinty'ia'yo' na manom Pablo. Matsoom ts'iaaⁿ na cwil'a nn'aⁿ ñequio lueena, tiyuu' na Ty'oots'om joona'. Ndo' nchii macanda nn'aⁿ tsjoom ñjaaⁿ Éfeso saꞗ manntycwii ndyuua Asia jnda s'aaⁿ na cwiñequiandye nn'aⁿ ñequio ñ'oomwaa' na matseineiⁿ.

27 Jo' na jeeⁿ teincuu' ee ts'iaaⁿ na cwil'aaya jaach'eetona' na cwe' ts'iaaⁿndyo. Ndo' mati wats'om t'maⁿ na ndii' Diana, ndyoo na nquiu cha'tso nn'aⁿ na t'maⁿti ñ'oom tseixmaⁿ, jaach'eetona' tjaa 'ñeeⁿ cwitjoꞗñe wats'om'ñeeⁿ. Je' nn'aⁿ na m'aⁿ cha'waa ndyuua Asia ñequio cha'waa tsjoomnancue cwila't'maaⁿndyena juu saꞗ cwe' ts'iaaⁿ na mach'ee Pablo nntycwii na jeeⁿ t'maⁿ ñ'oom juu nquiuna.

28 Quia jndyena ñ'oommei^{n'} jeeⁿcheⁿ ndya' jla'wjeena. Jndeiⁱ tyola'xuaana, tyoluena:

—Nquii Diana cwentaa jaa nn'aⁿ Éfeso, jeeⁿ t'maⁿ ñ'oom.

29 Quia jo' cwe' seiñ'ee^{n'}tona' nn'aⁿ cha'waa naquii' tsjoom'ñeeⁿ. Mantya t'uena Gayo ñequio Aristarco, nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿ Pablo na jnaⁿ ndyuua Macedonia. Ty'echona na^{n'}ñeeⁿ, ty'equie'na naquii' w'aa yuu cwitjomndye nn'aⁿ quia na waa jomta.

30 Pablo ñe'cjaaque^{n'}eⁿ w'aa'ñeeⁿ saa tinquia nn'aⁿ na cwila'yua' na nncjaⁿ.

31 Mati cwanti nn'aⁿ na m'aⁿ n'iaaⁿ ndaa nn'aⁿ ndyuua Asia na ya ñ'oom ñ'eⁿ Pablo, jla'cwanomna ñ'oom na m'aaⁿ na tincjaaque^{n'}eⁿ w'aa'ñeeⁿ.

32 Nn'aⁿ na jnda tjomndye naquii' w'aa'ñeeⁿ nchii na nndi' ljo' cwiluena, cwe' c'uaato m'aⁿna. Nt'omndye na^{n'}ñeeⁿ cwii ñ'oom cwila'xuaana, ndo' nt'omndyena cwiicheⁿ ñ'oom cwila'xuaana. Ee majndyendyetina ticaliuna ljo ts'iaa^{n'} na tjomndyena.

33 Saa nn'aⁿ judíos l'ana na cjaatseineiⁿ cwii ts'aⁿ na jndyu Alejandro ndaa nn'aⁿ. Ee nt'om nn'aⁿ majnda jluna nnoom ljo' ts'iaa^{n'} na tjomndyena. Jo' chii seiweeⁿ ts'o^o na cala'cheⁿ nn'aⁿ ee na ñe'catseineiⁿ ñ'oom ndaana ñ'oom na ncwañoom'na' nn'aⁿ judíos.

34 Saa quia na tqueⁿna cwenta na jom ts'aⁿ judío, cha'tsondyena jla'tjoom'na jndyena. Cha'na cwii we hora ñe'cwii tyola'xuaana, tyoluena:

—Jeeⁿ t'maⁿ ñ'oom tseixmaⁿ Diana cwentaa jaa nn'aⁿ Éfeso.

³⁵ Quia jo' tsa^{nt}tseiljeii tsjoom'ñeeⁿ, quia na jnda jnda^{aa} s'aaⁿ na seicheeⁿ joona, tsoom:

—O nn'aⁿ Éfeso, nn'aⁿ cha'waa tsjoomnancue manquiuna na jaa nn'aⁿ tsjoomwaa teijnoomya na nntei'x'a^{aya} wats'oom' ndyoo Diana na nquiuyaya na t'ma^{nti} ñ'oom tseixmaⁿ. Mati cwitei'x'a^{aya} tsjo' na tuiina' cha'xjeⁿ nqueⁿ na jnaⁿna' cañoom'luee jndyocuenta' na m'aaⁿya.

³⁶ Meiⁿ tjaa ñeeⁿ nntso na tiyuu' na ljo'. Jo' chii cala'che^{ndyo}'. Tacal'a'yo' na ñoomñoom ljo' nl'a'yo'.

³⁷ Ee ti'm'aⁿ na tquio'cho'yo' ñjaaⁿ chaa' l'uu jnda nty'ueena 'naⁿ na tseixmaⁿ ndyoo Diana na cwila't'maa^{ndyo}, meiⁿ tyooluena ñ'oom ntjeiⁿ nacjoom'm.

³⁸ Jo' chii Demetrio ñequio nn'aⁿ na ñe'cwii ts'iaaⁿ cwil'ana ñ'eⁿñê, xeⁿ waa ñ'oom na ñe'queⁿna nacjoo' ts'aⁿ quia jo' c'oona na m'aaⁿ jwe. Ee na m'aaⁿ jom cwiwijndaa' ñ'oom na cwiqueⁿ nn'aⁿ nacjoo nc'iaana.

³⁹ Ndo' xeⁿ waa cwiicheⁿ ñ'oom na l'ue n'om'yo' na nleijndaa', nleijndaa'na' quia na nncuaa jomta.

⁴⁰ Ee teincuu' na luaa' cwil'a'yo' xuee je' ee ndda^{aa} nntso gobiernom na cwilawendyo nacjoom'm ee xeⁿ nncwax'eeⁿ nda^{aya} tjaa'naⁿ ljo' ñ'oom ya nnt'o^{oya} nnoom.

⁴¹ Quia na jnda seineiⁿ ñ'oomwaa', tsoom na cat'oom'ndyena.

20

Tja Pablo ndyuua Macedonia ñ'eⁿ ndyuua Grecia

1 Jnda na teicheⁿ tia' t'maⁿñeeⁿ, Pablo tqueeⁿeⁿ nn'aⁿ na cwila'yu'. Tyotseineiⁿ ndaana ñ'oom na ñnequiaana' na t'maⁿ n'omna. Ndo' t'maⁿndye ntyjeena. Jnda chii jlueeⁿeⁿ tjaaⁿ ndyuaa Macedonia.

2 Tyomanoom cha'waa ndyuaa'ñeeⁿ. Tyotseineiⁿ ndaa nn'aⁿ na cwila'yu' ñ'oom na tqiaatina' na t'maⁿ n'omna. Jnda chii tjaaⁿ, tueⁿeⁿ ndyuaa Grecia.

3 Ndyee chi' t'oomñê jo' jo'. Jnda chii manncuooⁿ w'aandaa na wjaⁿ ndyuaa Siria, ndo' ljeiiⁿ ñ'oom na cwindoo nn'aⁿ judíos jom. Jo' chii seitioom na nomtyuaa nncjaalcweeⁿeⁿ, nncwinomnaaⁿaⁿ ndyuaa Macedonia.

4 Tyom'aⁿ nt'om nn'aⁿ na tyocañ'eeⁿ ñ'eⁿñê. Tyocañ'eⁿ Sópater ts'aⁿ tsjoom Berea. Mati ñ'eⁿ Aristarco ñequio Segundo, joona nn'aⁿ tsjoom Tesalónica. Ndo' tyoñ'eⁿ Gayo ts'aⁿ tsjoom Derbe. Tyoñ'eⁿ Timoteo. Mati Tíquico ñequio Trófimo nn'aⁿ ndyuaa Asia tyocañ'eeⁿna ñ'eⁿ Pablo.

5 Joo naⁿñeeⁿ ty'eñetina. Tquiera tsjoom Troas. Jo' jo' tyomei'ndoo'na Pablo ñ'eⁿ ja Lucas.

6 Já tyom'aaⁿyâ tsjoom Filipos ncuee na cwicwa' nn'aⁿ judíos tyoo' na tjaa'naⁿ ndaaljo' tjaquiee'. Quia na jnda teinom ncuee'ñeeⁿ tuooⁿyâ w'aandaa. Saayâ squiaaçañoⁿyâ naⁿñeeⁿ tsjoom Troas xuee jnda 'om. Jo' jo' ljoo'ndyô cwii ntquiee' xuee.

Tyotseineiⁿ Pablo ndaa nn'aⁿ na cwila'yu' tsjoom Troas

7 Xuee najndyee smaⁿna, nn'aⁿ na cwila'yu' tjomndyena na nl'ana xeⁿntaⁿ tyoo' na nlcwa'na na cwicañjom n'omna Jesús. Ndo' tyotseineiⁿ Pablo ndaana. Na nneiⁿncoo cwiicheⁿ xuee

mawjaⁿ, jo' chii tyotseineiⁿ tyotseineiⁿ ndaana hasta tuee' xcwe tsjom.

⁸ Jeeⁿ jndye ncjocandi na niom chom cuarto nandye yuu tyom'aⁿna.

⁹ Ndo' cwii tsa^{ns}'a na titquieñe na jndyu Eutico wacatyeeⁿ mantana cuarto'ñeeⁿ na jnda ndyee na teicantyyoo'na'. Tyjee' na ñe'catsom ee teincoo ñ'oom tyoñequiaa Pablo. Jo' chii jnaⁿjndeiⁿ tsaⁿtsjom ñ'eⁿñê. Mana tiooñê xjeⁿ nomtyuaacheⁿ. Ty'ela'we nn'aⁿ jom, jnda tueeⁿeⁿ.

¹⁰ Quia jo' Pablo tjacueeⁿ. Tcoom'm xtyeeⁿ nacañoom' tsaⁿ'ñeeⁿ, taxcweeñê juu. Matsoom ndaã nn'aⁿ na cwila'yu':

—C'om't'maaⁿndyo' n'om'yo'. Mawando'nnda' tsaⁿm'aaⁿ.

¹¹ Jnda tsoom na ljo' tjawannaⁿ'aⁿ naquii' w'aa. Tyoch'eeⁿ xeⁿntaⁿ' tyoo' tcwa'na na tyocañjom n'omna Jesús. Jnda chii tyotseineiⁿtyeeⁿ hasta na tjawixueecheⁿ. Jnda jo' mana tjaaⁿ.

¹² Ndo' tsa^{ns}'a'ñeeⁿ na titquieñe nchii cwe' cwantindyo tquiaana' na neiⁿ nn'aⁿ na wando'naaⁿ'aⁿ.

Tjanty'iaa' Pablo nn'aⁿ tsjoom Troas ñ'eⁿ Mileto

¹³ Já saañetyaayâ ñ'eⁿ w'aandaa hasta tsjoom Asón. Jnda t'maaⁿyâ na jo' jo' nleincwindyô ñ'eⁿ Pablo ee jom nomtyuaa wjaⁿ.

¹⁴ Jnda na teincwindyô tsjoom Asón ñe'cwi saayâ ñ'eⁿ w'aandaa. Squiaayâ tsjoom Mitilene.

¹⁵ Jluia'â jo' jo' ndo' cwiiicheⁿ xuee tei'nooⁿyâ ndyuaaxeⁿncwe na jndyu Quío. Cwiicheⁿ xuee squiaayâ ndyuaaxeⁿncwe Samos. Jnda chii saayâ

ta'jndyaayâ ndyuaa Trogilio. Cwiicheⁿ xuee saatyayâ squiaayâ tsjoom Mileto.

¹⁶ Ee jnda seitiuu Pablo na ticjaameintyjeeⁿeⁿ tsjoom Éfeso ndyuaa Asia ee ntyjeeⁿ xeⁿ nncwinoom jo' jo' nntseyoo'na' jom ndo' matseyuuaaⁿaⁿ cha xeⁿ na aa ndaa mam'aaⁿ Jerusalén ndo' nncuee' xuee Pentecostés.

Seineiⁿ Pablo ndaa nn'aⁿ na cwiluitquiendye wats'om tsjoom Éfeso

¹⁷ M'aaⁿyâ tsjoom Mileto'ñeeⁿ ndo' jñoom nn'aⁿ na nnc'ooqueeⁿndyena nn'aⁿ Éfeso na cwiluitquiendye naquii' tmaaⁿ nn'aⁿ na cwila'yu' tsjoom'ñeeⁿ.

¹⁸ Ndo' jnda na tqwie'cañom naⁿñeeⁿ, matsoom ndaana:

—'O manquiu'yo' chiuu tyom'aaⁿya quii'ntaaⁿ'yo' cantyjati xuee na tyajjndyaaya ndyuaa Asiawaa.

¹⁹ Tyondi'ntjoⁿya nnom Ta Ty'oots'om ñequio na tyoju'ndyocjaya. Ndo' tyot'iooya na jnda ntyjiiya ndo' wi' tyotjoⁿya na tyondo^o nn'aⁿ judíos ja.

²⁰ Saa tícjomeintyjaa'a na tyotseinaⁿya ndaa'yo' na tyotsjo^o cha'tso ñ'oom na mateijndeina' 'o. Tyo'mooⁿ ndaa'yo' quia na tyotjomndyo' ndo' mati naquii' l'a'yo'.

²¹ Cha'tsondyo' tyocwji'yuunⁿdyo ndaa'yo', meiiⁿ nn'aⁿ judíos meiiⁿ nchii nn'aⁿ judíos. Tsjo^o na calcwe' n'om'yo' nnom Ty'oots'om ndo' cala'yu'yo' ñequio Taya Jesucristo.

²² Ndo' je', majo Jerusalén ee luaa' matsa'ntjom Espíritu Santo ja, meiⁿ ticaljeiia ljo' nntjoⁿya la'ñeeⁿ.

23 Macanda ntyjii ticwii cwii tsjoom na maw-inoona ma'moⁿ Espiritu Santo nooⁿ na maxjeⁿ nnta'wi' nn'aⁿ ja la'ñeⁿ ndo' nntuee' na ja w'aancjo.

24 Saa tjaa na coch'eena' ja na ljo' catjoⁿ meiⁿ ticajnda ntyjii meiⁿ xeⁿ na nlacuee' nn'aⁿ ja. Ñe'cwii ntyjaa' ts'ooⁿya na ñequio na neiⁿya nnt-seicandaⁿ ndyo ts'iaaⁿ na tquiaa Ta Jesús nooⁿ na nncwji'yuu'ndyo ñ'oom naya cantyja na wi' ts'om Ty'oots'om nn'aⁿ. Ee jo' na macwji'n'maaⁿñê nn'aⁿ na cwila'yu'.

25 'Ndo' je' je' canty'ia'yo', cha'tsondyo' na tyoñequiaya ñ'oom ndaa'yo' cantyja 'naaⁿ na matsa'ntjom Ty'oots'om, ntyjii na taxocanty'ia'nnda'yo' ja.

26 Jo' chii xuee je' macwji'yuu'ndyo ndaa'yo' na meiⁿ na nntsuuñe cwii ts'aⁿ saa ja tatjaa'naⁿ jnaⁿ cwii cachooⁿya ndaa'yo'.

27 Ee cha'tso ñ'oom na l'ue ts'om Ty'oots'om na catsjoⁿ ndaa'yo' jnda tsjoⁿ. Meiⁿcwii ñ'oom t'icat'iuu'ndyo ndaa'yo'.

28 Quia jo' cal'a'ndyo'cheⁿncjo'yo' cwenta ndo' mati cha'tso nn'aⁿ na cwila'yu', ee jnda ty'iom Espiritu Santo ts'iaaⁿ 'o na catei'x'e'yo' tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaⁿaⁿ na tue' Jesús cwentaana.

29 Ee ntyjii quia na tac'ooⁿndyo ñ'eⁿndyo', nlquie nn'aⁿ naquii'ntaaⁿyo' na nla'ndaa'na n'om'yo' na cwilayu'yo' cha'na cwitjoom canmaⁿ. Ee quia na cwiquie lowo quii'ntaaⁿyo' cwila'cwjee lowo'ñeeⁿ jooyo'.

30 Hasta quii'ntaaⁿ ncjo'yo' nnto' nt'om nc'iaa'yo' nnt'mooⁿna ndaa'yo' saa taxcwe cha'xeⁿ ñ'oom na mayuu'. Laa'ti' nnt'mooⁿna cha

nt'omndyo' 'o ñequio nc'iaa'yo' na mati cwila'yu' n'lajomndyo' ñ'e'ndyena.

31 Jo' chii c'omc'eendyo', ndo' cjaañjoom' n'om'yo' cwii ndyee chu naxuee ndo' natsjom tîcjomaintyaa'a na tyoteijndeityaya 'o cha nntsaala'nōⁿ'ti'yo' ñ'oom' Ty'oōts'om. Ñes'aa na ljo' ñequio na tyot'ioōya na jnda ntyjiiya.

32 'Ndo' je' je' 'o nn'aⁿya ma'ndiya 'o ñequio l'o Ty'oōts'om ñequio juu ñ'oom naya na matseixmaaⁿ. Cantyja 'naaⁿ' juuna' nntsaanajnda'yo' ndo' tjom nnto'ñoom'yo' naya na mañequiaaⁿ ndaa cha'tsondye nn'aⁿ na cwiluiindyē cwentaaⁿ'aⁿ.

33 Ja tyootseiqueeⁿ ts'oōⁿ meiⁿ s'om xuee, meiⁿ s'om cajaan, meiⁿ liaa' ts'aⁿ.

34 'O nquiu'yo' nncō tyots'aa ts'iaaⁿ ñequio l'oō na tyowantyjoⁿ'naⁿ na tyocaⁿ'na' ja ñequio nn'aⁿ na ñeñ'eeⁿ ñ'e'ndyo.

35 Cantyja na tyots'aa ñequi'cheⁿ tyo'moōⁿya ndaa'yo' na ts'iaaⁿ cal'a'yo' cha nndaā nntei'jndeiyō' nn'aⁿ na matsei'tjoōna'. Cjaañjoom' n'om'yo' ñ'oom na tyotseineiⁿ Ta Jesús. Tyotsoom: “Mat'maⁿti matio'naaⁿñena' ts'aⁿ na mañequiaa nchiiti ts'aⁿ na maco'ñom.”

36 Quia na jnda seineiⁿ Pablo ñ'oommeiⁿ, quia jo' tcoom'm xtyeeⁿ. Ndo' ñequio cha'tsondye naⁿñeeⁿ tyola'neiⁿna nnom Ty'oōts'om.

37 Cha'tsondyena tyotyueena, ty-ota'xcweendyena Pablo, ndo' tyot'uena ts'oōⁿ.

38 Ee jeeⁿ jnda nquiuna na tsoom ndaana na taxocanty'iaannda'na jom. Jnda chii ty'eca'ndyena jom yuu waa w'aandaa.

21

Tja Pablo Jerusalén

¹ Jndā toⁿndyô̄ ñequio naⁿñeeⁿ, tuooyâ̄ w'aandaa, saandyeyuuyâ̄, squiaayâ̄ ndyuaaxeⁿncwe Cos. Cwiicheⁿ xuee saatyayâ̄ hasta tsjoom Rodas. Jluui'â̄ jo' jo' saayâ̄ squiaayâ̄ tsjoom Pátara.

² Jo' jo' jliuuyâ̄ cwii w'aandaa na ncwit'iona' na wjaana' ndyuaa Fenicia. Jo' chii tuooyâ̄ juuna', mana saayâ̄.

³ Quia na jndā teitquioo' ndyuaaxeⁿncwe Chipre, 'ndyaayâ̄ ndyuaa'ñeeⁿ jo ntyja tymaaⁿl. Saayâ̄, squiaayâ̄ tsjoom Tiro ndyuaa Siria. Jo' jo' jluui'â̄ w'aandaa ee tsjoom'ñeeⁿ tjameintyjee'na' na nlui' canchuu na ñjom ts'omna'.

⁴ Tyol'uaayâ̄ nn'aⁿ na cwila'yu' tsjoom'ñeeⁿ ndo' quia jliuuyâ̄ joona ljoo'ndyô̄ ñ'eⁿndyena cwii ntquiee' xuee. Joona jndā t'moⁿ Espíritu Santo ndaana ljo' nntjom Pablo, jo' chii tyoluena nnoom na tincjaⁿ Jerusalén.

⁵ Jndā na teinom ntquiee' xuee na ljoo'ndyô̄ tsjoom'ñeeⁿ, cha'tsondye nn'aⁿ na cwila'yu' ñequio lcuuna, ndana ty'eca'ndyena jâ nnom tsjoom. Squiaayâ̄ su ts'otei' 'ndyoo ndaaluee. Jo' jo' taa'â̄ cantyaayâ̄ jlanaayâ̄ nnom Ty'oots'om.

⁶ Jndā jo' t'maⁿndyō ntyjaayâ̄ ndo' tyota'xcweendyô̄. Jndā chii tuooyâ̄ ts'om w'aandaa. Ndo' naⁿñeeⁿ ty'elcwee'na l'aana.

⁷ Jluui'â̄ tsjoom Tiro'ñeeⁿ, saayâ̄ squiaayâ̄ tsjoom Tolemaida. Jo' jo' jluui'â̄ w'aandaa. Saanquiaayâ̄ na xmaⁿndye nn'aⁿ na cwila'yu' tsjoom'ñeeⁿ ndo' ljoo'ndyô̄ ñ'eⁿndyena cwii xuee.

8 Teincoo cwiichenⁿ xuee jluiiâ tsjoom'ñeeⁿ, saayâ squiaayâ tsjoom Cesarea. Squiaayâ waa' Felipe ts'aⁿ na quijaanquiaa ñ'oom naya cantyja 'naaⁿ Jesucristo. Jom cwii joo nn'aⁿ na ntquiee'ndye na tyoty'ioom nn'aⁿ ts'iaaⁿ joona na nndye'ntjomna naquii' tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿ Jerusalén. Jo' ljoo'ndyô na m'aaⁿ jom.

9 M'aⁿ ñequiee yolcu ntseinaaⁿ na tyooma'co. Joona tyoñequiana ñ'oom' Ty'oots'om.

10 Cwantindyo xuee na m'aaⁿyâ jo' jo' ndo' tyjee' cwii ts'aⁿ na jndyu Agabo na jnaⁿ ts'ondaa Judea. Jom profeta.

11 Na m'aaⁿ jâ tyjeeⁿeⁿ. Seityeeⁿ nc'eeⁿ l'oôⁿ ñequio 'naⁿ na chu'tyeⁿ tsiaa' Pablo. Matsoom:

—Luaa matso Espíritu Santo na nl'a nn'aⁿ judíos na m'aⁿ Jerusalén. Malaa'ti' nla'tyeⁿna ts'aⁿ na 'naaⁿ 'naⁿwaa ndo' nntioona jom luee nn'aⁿ na nchii nn'aⁿ judíos.

12 Quia na jndyaayâ ñ'oommeiⁿ, jâ ndo' mati nn'aⁿ na cwila'yu' tsjoom Cesarea'ñeeⁿ tyola'ty'oondyô nnom Pablo na ticjaⁿ Jerusalén.

13 Saa matsoom:

—¿Chiuu na cwityuee'yo'? Na nmeiiⁿ cwil'a'yo' yacheⁿ ññe'quia'yo' na chjoo' ts'oôⁿya. Ee ja mañequiaandyo ljo'cheⁿ na ñe'cal'a nn'aⁿ Jerusalén ñ'eⁿndyo. Meiiⁿ na nlatyeⁿna ja oo meiiⁿ na nlacuee'na ja cantyja 'naaⁿ xuee' Ta Jesús maxjeⁿ ñecuaato.

14 Tícanđaa nl'aayâ nlalcwaa'â jom na wjaⁿ Jerusalén. Jo' chii 'ndyaatooyâ, ndo' l'uuyâ:

—Cats'aa Ta Ty'oots'om yuu na l'ue ts'oom ñ'eⁿ Pablo.

15 Jndā jo' mana jla'jndaa'ndyô saawaayâ Jerusalén.

16 Ndo' cwantindye nn'aⁿ na cwila'yu' tsjoom Cesarea ty'eñ'eeⁿna ñ'eⁿndyô. Squiaayâ na m'aaⁿ Mnasón. Jom ts'aⁿ na jnaⁿ ndyuaaxeⁿncwe Chipre ndo' jaach'ee xuee na matseyoom'm. Waa' jom ljoo'ndyô.

Pablo tjacanoom'm Jacobo

17 Quia na jndā squiaayâ Jerusalén, nn'aⁿ na cwila'yu' to'ñoomna já ñequio na neiiⁿna.

18 Teincoo cwiicheⁿ xuee saayâ ñ'eⁿ Pablo na m'aaⁿ Jacobo. Jo' jo' jndā tjomndye cha'tso nn'aⁿ na cwiluiitquiendye quii'ntaaⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ.

19 Pablo tquiaaⁿ na xmaⁿndye naⁿñeeⁿ. Jndā chii tcuu tcuu tyotseineiⁿ cha'tso na tyoteijn-deii Ty'oots'om jom ts'iaaⁿ na tyoch'eeⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na nchii judíos.

20 Ndo' joona jndā na jndyena na tyotseineiⁿ tyola't'maaⁿndyena Ty'oots'om. Tyoluena nnoom:

—Mayuu' re nn'aaⁿya saā mantyi' cwanti meiⁿ nn'aⁿ judíos jndā jla'yu'na tsjoom ñjaaⁿ, ndo' cha'tsondyena cwiluena na jndei'na' na catse-icandā ts'aⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés.

21 Saā jndā jndyena cantyja 'naⁿ na 'u xuii' ma'mooⁿ ndaā cha'tso nn'aⁿ judíos na cwic'eeⁿ nt'omcheⁿ njoom naquii' ntaaⁿ nn'aⁿ na nchii judíos. Jndā jndyena na matsu' na tacalan'oom'ndye naⁿñeeⁿ ñ'oom na tqueⁿ Moisés. Mati jndā jndyena na matseijndo' n'om naⁿñeeⁿ na tacal'ana costumbre na cwil'aaya ñequio yo'ndaa na naⁿnom, meiⁿ tacalacandā'ndyena

nt'omcheⁿ costumbre 'naaⁿ welooya na ñet'om teiyo.

²² Quia jo' ¿chiiu ya nl'aayooya? Ee nn'aaⁿya na cwila'y^u' na m'aⁿ tsjoomwaa, maxjeⁿ nntjomndyena quia na jnda jndyena na mam'aaⁿndy^u'.

²³ Cwa sa luaa catsa' cha'xjeⁿ na nl'uuyâ njom'. Quii'ntaaⁿyâ m'aⁿ ñequiee naⁿnom na jndei'na' na cala'canda^a'ndyena cwii ñ'oomtyeⁿ na jnda tqueⁿna nnom Ty'o^ots'om.

²⁴ Catseijomndy^u' ñ'eⁿndyena, na nlqueⁿ lju'na' 'o nnom Ty'o^ots'om. Ndo' catiom'l'ua' cantyja na macaⁿna' 'o na nlqueⁿlju'na' 'o. Quia na jnda t'ioo' ñ'oom 'naaⁿna quia jo' ya nnteinqui' nqueⁿna. Luaa' catsa' cha nla'noⁿ' cha'tso nn'aⁿ na tiyuu' ñ'oom na jnda jndyena cantyja 'naⁿ'. Nliuna na mati 'u matseicanda^a'ndy^u' ljeii na tqueⁿ Moisés.

²⁵ Sa^a cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na cwila'y^u' na nchii nn'aⁿ judíos, jnda jla'cwanooⁿyâ ljeii na m'aⁿna na tanc'oom' n'omna cantyja 'naaⁿ costumbre 'naaⁿ já nn'aⁿ judíos. Macanda t'maaⁿyâ na tacwa'na nantquie na jnda ts^a' nn'aⁿ ndaa' 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ nl'a. Tantquiina niom' meiⁿ sei quioo' na cwe' cwi'uoo cantyo'. Ndo' tanc'omna na cwe' nnc'omyana ñ'eⁿ nc'iaana.

T'uena nawi' Pablo naquii' wats'om t'maⁿ

²⁶ Quia jo' Pablo seijomñê ñequio ñequiee naⁿnom'ñeeⁿ. Teincoo cwicheⁿ xuee s'aaⁿ ts'iaaⁿ na tqueⁿ lju'na' jona jo nnom Ty'o^ots'om. Jnda chii tjaqueⁿ'eⁿ naquii' wats'om t'maⁿ. Tjatseicañeeⁿ ntyee cwaaⁿ xuee na nla'canda^a'ndyena ñ'oom na waa ndaana ndo' na ñnequiana quioo' na nncwje cwentaa' Ty'o^ots'om.

27 Quia na wjaacandaa' ntquiee' xuee'ñeeⁿ cantyja na nla'candaa'ndyena, nt'om nn'aⁿ judíos na jnaⁿ ndyuua Asia nty'iaana Pablo naquii' wats'om t'maⁿ. Jo' chii tyola'jmeiⁿ'na cha'tso nn'aⁿ ndo' t'uena Pablo.

28 Jeeⁿ jndei tyola'xuaana jluena:

—'O re nn'aaⁿya Israel catei'jndei'yo' jâ ee luaa ts'aⁿ na ñetonom cha'tso njoom. Tyotseineiⁿ ñ'oom nacjoo cha'tsondyo ñequio nacjoo' ljeii na tqeⁿ Moisés, ndo' nacjoo' wats'om t'maⁿwaa. Ndo' nchii macandã luaa', mati jndã jndyochom nt'om nn'aⁿ na nchii judíos naquii' wats'om t'maⁿwaa. Jo' na jndã seits'iaaⁿñê juuna' na matseixmaⁿ'na' cwentaa' Ty'o^ots'om.

29 Luaa' tyoluena ee cwe' na nty'iaana Pablo naquii' tsjoom ñequio ts'aⁿ na nchii judío na jndyu Trófimo, jom ts'aⁿ Éfeso, jo' chii jla'tiuuna na tjañ'oom Pablo tsaⁿ'ñeeⁿ naquii' wats'om t'maⁿ.

30 Quia jo' cha'tso nn'aⁿ quii' tsjoom jla'jmeiⁿ'ndyena. Maje' maje'ndyo jla'tjomndyena. T'uena Pablo, ty'eñ'omtscoo'ndyena jom, tjeii'na jom tach'eⁿ wats'om t'maⁿ. Jndã jo' ntyja ntyja jla'cu'na ndyueel'a juuna'.

31 Manla'cuee'na jom saã majuu xjeⁿ'ñeeⁿ tuee' ñ'oom na m'aaⁿ ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaa son-daro na cha'tsondye nn'aⁿ quii' tsjoom Jerusalén cwila'jmeiⁿ'ndyena.

32 Jo' chii tsaⁿ'ñeeⁿ mantyja tjachom sondaro ñequio capeitaⁿ na cwitsa'ntjom cwii cwii siaⁿto sondaro'ñeeⁿ. Jndei ty'ena yuu m'aⁿ nn'aⁿ na cwila'jmeiⁿ'ndye. Quia na nty'iaa naⁿ'ñeeⁿ ts'aⁿ

na cwiluiitquieñe ñequio sondaro 'naaⁿaⁿ, quia jo' mañoom' 'ndyena na cwitjaa'na Pablo.

³³ Ndo' ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaa sondaro, quia na jnda tyjee'cañoom, sa'ntjoom sondaro na cat'uena Pablo, cala'tyeⁿna tsaⁿñeeⁿ ñequio we l'uaancjo. Jnda chii tax'eeⁿ 'ñeeⁿ ts'aⁿ Pablo ndo' ljo' s'aa tsaⁿñeeⁿ.

³⁴ Saa nn'aⁿ na cwila'jmeiⁿndye tiñe'cwii ñ'oom tyola'xuaana. Cwe' c'uaato ndyueena. Ndo' na luaa' tileicaljeiiⁿ ñ'oom na mayuu'. Yati sa'ntjoom sondaro na c'ooñ'omna Pablo w'aa yuu na cwic'eeⁿna.

³⁵ Quia na jnda tquiena tioo' yuu na jaawa ts'aⁿ na wjaaquiee' naquii' w'aa'ñeeⁿ jla'wena Pablo ee manchjena' jom na cwajndii cwil'a nn'aⁿ na jndyendye.

³⁶ Ee cha'tsondye naⁿñeeⁿ ty'entyjona. Tacwaxua ndyueena, tyoluena:

—Calacue'yo' jom.

Pablo macaaⁿ na nntseineiⁿ ndaa nn'aⁿ

³⁷ Mannc'ooñ'om sondaro Pablo naquii' w'aa ndo' tsoom nnom ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaa sondaro:

—¿Aa wanaaⁿ na nntsjoō cwii ñ'oom njom'?

Matso tsaⁿñeeⁿ:

—¿Aa 'naⁿ ñ'oom griego?

³⁸ Quia jo' aa nchii ts'aⁿ egipto 'u na nmeiiⁿndyo ñeseiweñe nacjoo' gobiernom na seitjoom cwii ñequiee meiⁿ nn'aⁿ na tia nn'aⁿndye na tjachom joona ndyuaa yuu tjaa nn'aⁿ c'oom.

³⁹ Ndo' t'o Pablo nnom tyo na cwiluiitquieñe:

—Ja ts'aⁿ judío. Ja tuiindyō tsjoom Tarso, tsjoom t'maⁿ na matsa'ntjom ndyuaa Cilicia. Saa

mats'aaya ty'oo njom' quiaa' ñ'om' na nntseinaⁿ ndaa nn'aⁿ.

⁴⁰ Tquiaa tsaⁿñeeⁿ ñ'oom'm. Quia jo' teintyjee' Pablo cjoo' ntioo' yuu na jaawa ts'aⁿ na wjaaquiee' naquii' w'aa'ñeeⁿ. Seiweeⁿ ts'ooⁿ ndaa nn'aⁿ na waa na nntsoom. Quia jo' jla'cheⁿna, seineiiⁿ ndaana ñequio ñ'oomna ñ'oom hebreo.

22

¹ Matsoom:

—O ta ñequio 'o re nn'aⁿya, candye'yo' nntseinaⁿya ndaa'yo' cantyja 'naⁿya.

² Quia na jndyena na seineiiⁿ ndaana ñequio ñ'oomna ñ'oom hebreo, jla'cheⁿna, tyoqueⁿtina cwenta.

³ Matsoom ndaana:

—Ja ts'aⁿ judío. Tuiindy^o tsjoom Tarso ndyuaa Cilicia, saa tjowijndoya tsjoom Jerusalénwaa na tyotsei'naⁿya na tyo'moⁿ maestro Gamaliel nooⁿ. Jom tcuu tyo'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés na tyoleiñ'om welooya na ñet'om teiyo. Ñequio na xcwee' ts'ooⁿya mandi'ntjoⁿ nnom Ty'oots'om majo'ti cha'xjeⁿ na xcwee' n'om' 'o na cwindye'ntjom'yo' nnoom.

⁴ Ja ñetco'wi'a nn'aⁿ na m'aⁿ nattoo' Jesús, hasta s'a na tjā joona. Tyowjaya naⁿnom ndo' naⁿlcu, tyotiooⁿya joona w'aancjo.

⁵ Nquii tyee na cwiluiitquieñe ñequio cha'tso nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ndaa'yo' manquiuna na to'ñoⁿ carta lueena na nncjoñ'oⁿya na m'aⁿ nn'aaⁿya nn'aⁿ judíos na m'aⁿ tsjoom Damasco. Tjocachooya nn'aⁿ na cwila'yu' na m'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ na ññequiona w'aancjo ñjaaⁿñe

Jerusalén na nntioomna cantyja na cwila'yu'na ñ'eⁿ Jesús.

Pablo matseineiⁿ cantyja na nlcwe' ts'oom jnaaⁿaⁿ

(Hch. 9:1-19; 26:12-18)

⁶ Tsoti Pablo:

—Xcwe na wa'njoqⁿ nato na jo Damasco na manndyoo' nncuaya, ndo' cha'na quiajmeiⁿ ñejomto tioo chom ndiocheⁿ nacañomya. Jnaⁿna' cañoom'luee ndo' jeeⁿ ndya' xueena'.

⁷ Quia jo' tioondyo nomtyuaa ndo' jndiia na matseineiⁿ ts'aⁿ noqⁿ, matso: “Aa ndi' Saulo, ¿chiiu na maco'wi' ja?”

⁸ Ndo' t'oya: “¿Ñeeⁿ 'u Ta?” Quia jo' tso noqⁿ: “Ja Jesús ts'aⁿ Nazaret na maco'wi'.”

⁹ Ndo' nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿndyo nty'iaana chom'ñeeⁿ ndo' tyuena, saā tîcandyena ñ'oom na seiineiⁿ ts'aⁿ ñ'eⁿndyo.

¹⁰ Ndo' tsjooya: “¿Chiiu nnts'aayo Ta?” Quia jo' matsoom noqⁿ: “Quicantya', cja' quii' tsjoom Damasco. Jo' jo' nndi' cha'tso ts'iaaⁿ na matsa'ntjoⁿya na nntsa'.”

¹¹ Seinchjaaⁿna' ja na jeeⁿ ndya' xuee chom'ñeeⁿ. Jo' chii nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿndyo cwe' ts'oq ty'et'uena chii tuaya Damasco.

¹² Jo' jo' m'aaⁿ cwii ts'aⁿ na jndyu Ananías. Jom ñequio na xcwee' ts'oom matseicanaaⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés. Ndo' cha'tso nn'aⁿ judíos na m'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ tyotjeii'yana jom.

¹³ Tueⁿeⁿ na m'aaⁿya. Matsoom noqⁿ: “U re nn'aⁿya Saulo canty'ia'nnda'.” Ndo' majuu xjeⁿñeeⁿ teitquionnda'a, mana teitquioo'ñê nty'ia.

14 Tsotyeeⁿ nooⁿ: “Nquii Ty'oots'om cwentaa welooya na ñet'om teiyo majnda_ɔ sei_ɔndaa'ñê na 'u nljei' chiuu waa na l'ue ts'oom. 'U nnty'ia' nquii Jnaaⁿ tsaⁿ na tja jnaⁿ tseixmaⁿ, ndo' na nndi' ñ'oom na nntseineiⁿ njom'.

15 Ee nncwji'yuu'ndyu' cantyja 'naaⁿ'aⁿ ndaa cha'tso nn'aⁿ. Nntsu' ndaana cantyja na jnda nty'ia' jom ndo' na jnda jndi' ñ'oom na seineiⁿ njom'.

16 Quia jo' ɔljo' meindo' je'? Quicantya' ndo' cwits'oomndyu'. Caⁿ nnom Ta Jesús na catseiljoom'm 'u jnaⁿ na matsei'xmaⁿ.”

Matseineiⁿ Pablo na jñom Ty'oots'om jom na m'aⁿ nn'aⁿ na nchii judíos

17 Tsoti Pablo:

—Quia na jnda jndyo_olcwa'a ñjaaⁿñe Jerusalén waa na tco'na' nooⁿ naquii' wats'om t'maⁿ xcwe na matseinaⁿya nnom Ty'oots'om.

18 Nty'iaⁿ Jesús. Matsoom nooⁿ: “Catseityua' calui' quii' tsjoomwaa ee xocandye nn'aⁿ ñ'oom na nncwji'yuu'ndyu' cantyja 'naⁿya.”

19 Quia jo' tsjo_o nnoom: “Nquieena, Ta, nquiuna na ja tyojo_oquia'a naquii' cha'tso lan'om 'naaⁿna. Nquiuna na tyocwjaa'a nn'aⁿ na cwila'yua' ñ'eⁿndyu' ndo' tyotio_oya joona w'aancjo.

20 Ndo' quia na jla'cuee' nn'aⁿ Esteban, ts'aⁿ na tyocwji'yuu'ñe cantyja 'naⁿ, ja ñ'aⁿya. Sei_ojom-ndyo na cal'ana na ljo' jom, ndo' tyots'aa cwenta liaa naⁿñeeⁿ xjeⁿ na jla'cuee'na jom.”

21 Saa matso Ta Jesús nooⁿ: “Cja', ee tquia majñoo_oya 'u na m'aⁿ nn'aⁿ na nchii judíos.”

*Pablo m'aaⁿ l'ō ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaa son-
daro*

²² Tyotqueⁿ nn'aⁿ cwenta ñ'oom na tyotseineiⁿ Pablo, saa quia na tsoom ñ'oomwaa' tatican-
dyetina. To'na tyolaxuaana. Tyoluena ndaa son-
daro:

—Calacue'yo' tsa^mm'aaⁿ ee tacatseixmaaⁿ na
nncwanoom'm.

²³ Jndeiⁱ tyola'xuaana. Tjeii'na liaana, ty-
ola'caandyena joona' na jeeⁿ ndya' lioona. Ndo'
tyotju'ndyeendyena ts'ojndaa na ticuee' n'omna.

²⁴ Jo' chii ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaa sondaro
sa'ntjoom na c'ooñ'om naⁿñeeⁿ Pablo naquii' w'aa
yuu cwic'eeⁿna. Matsoom:

—Catja'yo' tsa^mm'aaⁿ cha nntsoom ljo' s'aaⁿ
ee ñe'caljeiⁱya chiuu na jeeⁿ jla'xuaa nn'aⁿ
nacjoom'm.

²⁵ Quia jo' jla'tyeⁿna jom na nntjaa'na jom. Saa
tsoom nnom capeitaⁿ na meintyjee' jo' jo':

—¿Aa wanaaⁿ na nntja'yo' ts'aⁿ meiiⁿ na mat-
seixmaaⁿ ts'aⁿ tsjoom Roma ndo' tyoowijndaa'
jnaaⁿlaⁿ?

²⁶ Ndo' capeitaⁿñeeⁿ quia na jñeeⁿ ñ'oomwaa'
tjaaⁿ na m'aaⁿ ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaa cha'tso
sondaro. Matsoom nnom tsaⁿñeeⁿ:

—Catsa' cwenta na luaa' ñe'catsa' ñ'eⁿ tsa^mm'aaⁿ
ee tseixmaaⁿ ts'aⁿ tsjoom Roma.

²⁷ Quia jo' ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaa sondaro
tjaaⁿ na m'aaⁿ Pablo. Matsoom:

—Catsu' nooⁿ ¿aa ts'aⁿ tsjoom Roma
matsei'xmaⁿ?

Ndo' t'ooⁿ matsoom:

—Mayuu' na jo' ja.

28 Quia jo' tso ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaa son-
daro:

—Ja t'maaⁿ s'om tquiaya chii tseixmaⁿya ts'aⁿ
tsjoom Roma.

Matso Pablo nnom:

—Saa ja cantyja na tuiindyō tseixmaⁿya jo'.

29 Jo' chii sondaro na manntjaa' Pablo mana
'ndyena jom, tei'ndyona nacañom'm. Ndo' ts'aⁿ
na cwiluiitquieñe ndaana quia na jñeeⁿ na ts'aⁿ
tsjoom Roma matseixmaⁿ Pablo ty'ueeⁿ ee nqueⁿ
sa'ntjoom na cwityeⁿñe tsaⁿñeeⁿ.

*Pablo m'aaⁿ jo ndaa naⁿmaⁿn'iaaⁿ 'naaⁿ nn'aⁿ
judíos*

30 Saa juu tsaⁿ na cwiluiitquieñe ndaa
sondaro ñe'caljeiiⁿ chiuu na cwiqueⁿ nn'aⁿ
judíos ñ'oom nacjoo' Pablo. Jo' chii teincoo
cwiicheⁿ xuee sa'ntjoom na catjomndye ntyee
na cwiluiitquiendye ñequio cha'tso naⁿmaⁿn'iaaⁿ
'naaⁿ nn'aⁿ judíos. Jnda chii seicanaaⁿa' l'uaancjo
na chu'tyeⁿñe Pablo, tjañ'oom tsaⁿñeeⁿ jo ndaa
naⁿmaⁿn'iaaⁿñeeⁿ.

23

1 Pablo nty'iaaⁿa' ndaa naⁿmaⁿn'iaaⁿ 'naaⁿ
nn'aⁿ judíos. Matsoom ndaana:

—Ja ntyjii, 'o re nn'aⁿya, cha'tso xuee na jnda
jndyowana' ñequii'cheⁿ mats'aaya cantyja na mat-
sei'noⁿa na maty'iomna' jo nnom Ty'oōts'om.

2 Quia jo' tyee na cwiluiitquieñe, tsaⁿ na jndyu
Ananías, sa'ntjoom nn'aⁿ na meintyjee' nacañoom'
Pablo na catmeiiⁿna nda' 'ndyoo tsaⁿñeeⁿ.

3 Ndo' jo' matso Pablo nnom tyee'ñeeⁿ:

—Ty'oots'om nlco'weeⁿeⁿ 'u ee 'u ts'aⁿ na we waa mache'. 'U matsei'xmaⁿ na nncu'xeⁿ ja cha'xjeⁿ na matso ljeii na tqueⁿ Moisés saꞗ matsu' na catjaa' nn'aⁿ ja meiiⁿ ljeii'ñeeⁿ matsona' na ticwanaaⁿ.

⁴ Ndo' nn'aⁿ na meintyjee' jo' jo' tyoluena nnom Pablo:

—¿Chiuu na matsei'neiⁿ ñ'oom na matseij-naaⁿna' tyee na cwiluiitquieñe na mandi'ntjom nnom Ty'oots'om?

⁵ Matso Pablo:

“O re nn'aⁿya, ticaljeiyya na jom tyee na cwilui-itquieñe. Ee mayuu' ñ'oom' Ty'oots'om na maxjeⁿ waa na jndạ teiljeiina' matsona' na tintseineiⁿ ts'aⁿ ñ'oom na matseijnaaⁿna' ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaꞗ nn'aⁿ tsjom'm.”

⁶ Pablo ntyjeeⁿ na we ndii' naⁿmaⁿn'iaaⁿ na matseineiⁿ ndaꞗ. Nt'omndye joona cwilaxmaⁿna tmaaⁿ nn'aⁿ judíos na jndyu saduceos. Ndo' nt'omndye joona cwilaxmaⁿna tmaaⁿ fariseos. Jo' chii jndei seineiⁿ, tsoom:

—O re nn'aⁿya ja tseixmaⁿya fariseo. Mati tsotyꞗ majo' jom. Saꞗ 'o cwitu'xeⁿyo' ja cwe' nc'e na matseyu'a na nnta'ndo'xco nn'aⁿ na jndạ tja.

⁷ Quia na jndạ tsoom na nmeiiⁿ, jla'ntja'ndye nn'aⁿ fariseos ñ'eⁿ saduceos. Taticatjoom' jla'neiⁿna.

⁸ Ee nn'aⁿ saduceos cwiluena xocatando'nnda' nn'aⁿ na jndạ tja, meiⁿ ángel meiⁿ espíritu, tjaa'naⁿ. Saꞗ nn'aⁿ fariseos cwilayu'na na m'aⁿ ángel, ndo' na m'aaⁿ espíritu ndo' na nntando'nnda' nn'aⁿ na jndạ tja.

9 Quia jo' cha'tsondye nn'aⁿ na tjomndye tacwaxua ndyueena na tyolantja'ndyena. Ndo' nt'om nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés na laxmaⁿ nn'aⁿ fariseos tei'cantyjana, jluena:

—Tsaⁿm'aaⁿ! tjaa jnaaⁿ!aⁿ coliuuyâ. Ndo' xeⁿ mayuu' na seineiⁿ cwii espíritu oo cwii ángel nnoom, quia jo' tantsaaya nacjoo' Ty'oots'om.

10 Jeeⁿ cwajndii tyolantja'ndyena hasta ty'ue ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaa sondaro. Nty'iaaⁿ!aⁿ maxjeⁿ nla'cuee'na Pablo. Jo' chii sa'ntjoom na c'oocatjeii'ndye sondaro tsaⁿñeeⁿ naquii' luee nn'aⁿ na cwiluiitquiendye, c'ooñ'omnnda'na jom naquii' w'aa yuu cwic'eeⁿna.

11 Quia na jnda teijaaⁿ teitquioo'ñe Ta Jesús nnom Pablo, matso nnoom:

—C'om't'maaⁿ!ndyu' ts'om', ee cha'na jnda tjei'yuu'ndyu' cantyja 'naⁿya naquii' tsjoom Jerusalénwaa, malaa'ti' nncwji'yuu'ndyu' cantyja 'naⁿya tsjoom Roma.

Cantyja na cwiwijndaa' chiuu nla'cuee'na Pablo

12 Teincoo cwiicheⁿ xuee nt'om nn'aⁿ judíos jla'jomndyena. Tqueⁿtyeⁿna cwii ñ'oom na w'ii nacjoona na tacwa'na tacwena ndaa hasta xeⁿ jnda jla'cuee'na Pablo.

13 Teinom wen'aaⁿ ts'aⁿ na tqueⁿtyeⁿ ñ'oomwaa' cjoo'.

14 Ty'e naⁿñeeⁿ na m'aⁿ ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ndaa nn'aⁿ judíos. Jluena ndaa naⁿñeeⁿ:

—Jâ jnda tquaⁿtyaaⁿyâ ñ'oom na w'ii nacjooyâ na tacwaa'â hasta cue'jndyee Pablo nl'aayâ.

15 Ndo' je' je' 'o ñequio cha'tso naⁿmaⁿn'iaaⁿ 'naaⁿ jaa nn'aⁿ judíos, cataⁿ'yo' nnom ts'aⁿ na cwiluitquieñe ndaa sondaro na 'io catseicwanoom tsaⁿ'ñeeⁿ na m'aⁿ'yo'. Cal'a'yo' na ndoo' na tcuuti ñe'cata'x'eendyo' cantyja 'naaⁿ'aⁿ. Ndo' já m'aaⁿc'eendyo' na nlacuaa'â jom cwii tjocheⁿ na nlquie'ñ'omna jom na m'aⁿ'yo'.

16 Saa tyochjoo jnda yuscu tyjee Pablo jndii na ljo' nl'ana. Jo' chii tjaaⁿ w'aa yuu cwic'eeⁿ sondaro. Tjaqueⁿ'eⁿ seicañeeⁿ Pablo na ljo'.

17 Quia jo' Pablo t'maaⁿ cwii capeitaⁿ. Matsoom nnom:

—Cja'ñ'oom'ya' tyochjoom'aaⁿ na m'aaⁿ ts'aⁿ na cwiluitquieñe ndaa'yo' ee waa ñ'oom na nntsoom nnom tsaⁿ'ñeeⁿ.

18 Quia jo' capeitaⁿ'ñeeⁿ tjañ'oom tyochjoo yuu na m'aaⁿ nquii ts'aⁿ na cwiluitquieñeti ndaana. Matsoom:

—Nquii praso Pablo t'maaⁿ ja. Tcaaⁿ na candyoñ'oⁿ tyochjoom'aaⁿ na m'aaⁿ, ee waa na nntsoom njom'.

19 Quia jo' ts'aⁿ na cwiluitquieñe ndaana t'ueeⁿ ts'o tyochjoo, tjañ'oom juu yuu na ñe'wendyena. Tax'eeñê nnom, matsoom:

—¿Cwaaⁿ ñ'oom na ñe'catsu' nooⁿ?

20 Quia jo' matso tyochjoo'ñeeⁿ:

—Nn'aⁿ judíos jnda t'maⁿna na ntaⁿna njom' na 'io nntseicwanom' Pablo na m'aⁿ naⁿmaⁿn'iaaⁿ 'naaⁿna. Nl'ana na ndoo' ñe'cata'x'eeti naⁿmaⁿn'iaaⁿ cantyja 'naaⁿ'aⁿ.

21 Saa 'u tintseyu' na ljo' ee joona teinom wen'aaⁿndyena na m'aⁿc'eendyena na nla'cuee'na jom. Jnda ta'wi'ndye cheⁿnquieena na tacwa'na ndo' tacwena hasta xjeⁿ na

nla'cuee'cheⁿna jom. Je' macanda cwii meindoo'na xeⁿ chiuu nntsu' 'u.

²² Ndo' ts'aⁿ na cwiluitquieñe ndaa sondaro seicom'm 'ndyoo tyochjoo'ñeeⁿ na tintseineiⁿ nnom meiⁿ cwii ts'aⁿ na jnda seicandii jom ñ'oomwaa'. Jnda chii jñoom tyochjoo'ñeeⁿ.

Cwilacwanomna Pablo na m'aaⁿ gobiernom Félix

²³ Quia jo' ts'aⁿ na cwiluitquieñe ndaa sondaro t'maaⁿ we capeitaⁿ. Sa'ntjoom na calajndaa'ndyena we siaⁿto sondaro na cwi'ooca' nc'ee' ñequio ndyeen'aaⁿ nchoo' qui sondaro na ntyjondye catso ndo' we siaⁿto sondaro na cwileicho ncjo lantsa. Sa'ntjoom na ñjeeⁿ na teijaaⁿ nlui' naⁿñeeⁿ na nnc'oona tsjoom Cesarea.

²⁴ Mati tsoom na calajndaa'ndyena quioo' na nncjaawa'ljoo Pablo, ndo' ya ya cal'ana cwenta jom cha mati ya nncueⁿ'eⁿ na m'aaⁿ Félix ts'aⁿ na m'aaⁿ gobiernom.

²⁵ Ndo' seiljeiⁿ cwii carta na 'ooñ'omna na m'aaⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ.

²⁶ Matsona': "Ja Claudio Lisias matseicwanon na xmaⁿndyu' 'u ta gobiernom Félix.

²⁷ Tsaⁿs'am'aaⁿl' t'ue nn'aⁿ judíos jom ndo' mawaa na nla'cuee'na jom. Saa quia na jndiia na jom matseixmaaⁿ ts'aⁿ tsjoom Roma jo' na saayâ ñ'eⁿ sondaro 'naⁿya. Tjeii'ndyo jom luee naⁿñeeⁿ.

²⁸ Ee l'ue ts'oⁿ na nleijndaa'ya chiuu na cwiqueⁿna ñ'oom nacjoom'm. Jo' chii yati tjoñ'oⁿ jom jo ndaa naⁿmaⁿn'iaaⁿ 'naaⁿ naⁿñeeⁿ.

²⁹ Ndo' ljeiya na cwe' cwiqueⁿtona ñ'oom nacjoom'm cantyja 'naaⁿl' ljeii na cwileiñ'om

nquieena. Saa nchaa l'uu waa ljo' s'aaⁿ na tseixmaaⁿ na nncueeⁿeⁿ oo na nljoo'ñê w'aancjo.

³⁰ Saa jndiia na cwindoo nn'aⁿ jom. Jo' chii matseicwanoⁿya jom na m'aaⁿl'. Ndo' mati matsjoo ndaa nn'aⁿ na cwiqueⁿ ñ'oom nacjoom'm na c'oonaa na m'aaⁿl' na cala'jndaa'ndyeyana ñ'oom'ñeeⁿ. Cwe' la'ti' waa na matsjoo.”

³¹ Ndo' sondaro'ñeeⁿ jla'candana ñ'oom na sa'ntjom ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaana. Ty'eñ'omna Pablo natsjom hasta na tqiiena tsjoom Antípatris.

³² Teincoo cwiiicheⁿ xuee sondaro na cwi'ooca' nc'ee' ty'elcwee'na w'aa yuu cwic'eeⁿna. Ndo' sondaro na ntyjondye catso ty'eca'ndyena Pablo.

³³ Jnda na tqiiena Cesarea, tqiiana carta na ñ'omna nnom gobiernom ndo' tioona cwenta Pablo l'ooⁿ.

³⁴ Quia sei'naaⁿl' gobiernom carta'ñeeⁿ, ta'x'eeⁿ 'ndyoo Pablo cwaaⁿ ts'ondaa jnaⁿ. Ndo' ljeiiⁿ na jnaⁿ tsaⁿñeeⁿ ts'ondaa Cilicia.

³⁵ Jo' chii matsoom nnom tsaⁿñeeⁿ:

—Quiejndyee nn'aⁿ na cwiqueⁿ ñ'oom cjo' quia jo' nndiia ñ'oom 'ndyo' ndo' nleijndaa'ya.

Ndo' sa'ntjoom na cal'a sondaro cwenta tsaⁿñeeⁿ naquii' wats'iaaⁿ na jndo' Herodes na tuii.

24

Pablo matseineiⁿ cantyja 'naaⁿl' nqueⁿ jo nnom Félix

¹ Xuee jnda 'om tjacue Ananías tsjoom Cesarea. Jom tyee na cwiluiitquieñe. Mati nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwiluiitquiendye quii'ntaaⁿ nn'aⁿ judíos

tsjoom Jerusalén ty'ena ñ'eñê. Jnda na tqiiena Cesarea ty'entyjaa'na gobiernom na ñne'quiiana jnaa' Pablo. Mati Tértulo, ts'a' na 'naa'ti na nntseitjoom' ñ'oom, tjañ'ee' ñ'e'ndyena.

² Quia jo' tquee'ñe gobiernom Pablo. Jnda chii to' Tértulo tyoñequiaa' jnaa' Pablo. Tsoom nnom gobiernom:

—Cwe' cantyja na jndo' ts'om' 'u ta Félix cwic'aa'yâ na tjaa'na' ntia' quii'ntaa'yâ. Ndo' t'ma' waa na matsei'jndaa'ndyu'ti' naquii' njoommeii'.

³ Jo' chii jâ cwila't'maa'ndyô 'u. Ndo' ñequii'che' cwil'uuyâ na quianl'ua' cha'tso naya na mache'.

⁴ Saa tica'na' na jee' jndye ñ'oom nla'cachjuuyâ 'u. Maca'a cwii naya'ñee' njom' na catseit'ma' ts'om' na nndi' ljo' nl'uuyâ meii' na tiyo.

⁵ Jâ jnda jliuuyâ Pablom'aa' jee'che' ndya' tia ljo' mach'ee'. Tia' macwjaa'ñê jâ nn'a' judíos cha'waa tsjoomnancue. Ndo' majuutyee' cwilui- iñê xque' ñ'oom quii'ntaa' ntmaa' nn'a' na cwila'yu' ñ'e' ts'a' na jna' tsjoom Nazaret.

⁶ Ñe'cjaachom nn'a' na nchii judíos naquii' wats'om t'ma' 'naa'yâ. Ndo' na luaa' nnts'aa' nntseits'iaa'ñê juuna'. Jo' chii jâ t'uaayâ jom na ñe'catu'xaa'yâ jom ñequio ljeii na tque' Moisés na cwileiñ'ooyâ.

⁷ Saa tjacatii'ñe nquii Claudio Lisias, tsa' na cwiluiitquieñe ndaa' sondaro. Ndo' ñequio na jn- dei'na' tjacwjii'ñê Pablom'aa' luaayâ.

⁸ Tsoom na jâ nn'a' na cwiquaa'yâ ñ'oom nacjoo' tsa'm'aa' quiiooyâ na m'aa'. Quia jo' 'u nnda' nncwax'e' nnom tsa'm'aa' ndo' nljei' na

mayuu' cha'tso ñ'oom na cwiquaaⁿya nacjoom'm.

⁹ Ndo' mati nn'aⁿ judíos na ñ'eeⁿna ñ'eⁿ Tértulo jla'jomndyena. Jluena na mayuu' na luaa' waa.

¹⁰ Quia jo' gobiernom s'oo l'ooⁿ na catseineiⁿ Pablo. Jo' chii t'õ Pablo matsoom:

—Ntyjiiyaya 'u ta na jndye ndyu macu'xeⁿ ndyuua njoomyâ. Jo' chii t'maⁿya ts'ooⁿya na nnc'oya 'ndyo'.

¹¹ Ja cwe' jnda'ti canchoo'we xuee na tjowaa Jerusalén na tjocatseit'maaⁿndyo Ty'oots'om, ndo' 'u ta nndaã nljei' na mayuu' na ljo'.

¹² Ja meiⁿcwii tîcatseitja'ndyo ñ'eⁿ nn'aⁿ meiⁿ ticwjaa'ndyo tia' nn'aⁿ naquii' wats'om t'maⁿ meiⁿ naquii' lan'om nch'u oo meiⁿquia joo naquii' tsjoom.

¹³ Jo' chii na^m'aⁿ xocalui'yuu' ñ'oom na cwilueⁿ nacjoya.

¹⁴ Saã xonquiu'nn'aⁿya 'u ta. Ja maxjeⁿ matseit'maaⁿndyo Ty'oots'om na tyola't'maaⁿndye weloya na ñet'om teiyo. M'aaⁿya na matseijomndyo majuu nato xco na cwilue na^m'aⁿ na tachii jo'ndyo. Saã tiyuu' na tachii jo'ndyo ee matseyu'a cha'tso ljeii na tqueⁿ Moisés ñequio cha'tso ñ'oom na tyola'ljeii profetas.

¹⁵ Ja ljo'waayu ntyjaa'ya ts'ooⁿya cantyja 'naaⁿ Ty'oots'om cha'xjeⁿ na ntyjaa'ya n'om na^m'aⁿ. Ntyjaa'ya ts'ooⁿya na cha'tso nn'aⁿ na jnda tja nnta'ndo'nnda' meiiⁿ laxmaⁿna nn'aⁿ na jnda jlui'ya oo meiiⁿ nn'aⁿ na waa jnaaⁿ.

¹⁶ Jo' chii maqueⁿndyo na ñequi'cheⁿ nnc'ooⁿya na tico'tiana' ntyjiiya jo nnom Ty'oots'om ndo' ticatseitjoondyo meiⁿ nnom jom meiⁿ jo ndaa nn'aⁿ.

17 'Je' jndā s'aa xuee na tacoca ndyuaa tsjomya Jerusalén. Jo' chii tjolcwa'a na nñe'quiaya cwen-taa' Ty'oōts'om ndo' mati na nnts'aaya naya nn'a'n ndyuaaya.

18 Majo' mats'aaya naquii' wats'om t'maⁿ. Jnda tqueⁿlju'ndyō cha'xjeⁿ costumbre na cwil'aayâ nnom Ty'oōts'om. Nchii na jeeⁿ jndye nn'a'n m'aⁿ ñ'eⁿndyō ndo' meiⁿ nchii c'uaa ndyueena na cwila'ntja'ndyena. Saa jndā na tqueⁿlju'ndyō cwanti nn'a'n judíos na jnaⁿ ndyuaa Asia jliuna ja jo' jo'.

19 Maty'iomna' na nquiee naⁿñeeⁿ quicaluena njom' xeⁿ na mayuu' waa ñ'oom na cwituee'na nacjoya.

20 Oo xeⁿ tinquio naⁿñeeⁿ quia jo' calue naⁿm'aⁿ ljo' waa na tis'a jliuna na s'aaya quia na tyom'aaⁿya jo ndaa naⁿman'iaaⁿ cwentaa jâ nn'aⁿ judíos.

21 Macandā cwii waa na c'uaa seināⁿya quii'ntaaⁿ naⁿñeeⁿ. Tsjooya ndaana: “Meintyjaa'a jo ndaa'yo' xuee je' na cwitu'xeⁿyo' ja cwe' nc'e na matseyu'a na nta'ndo'nnda' nn'aⁿ xeⁿ jndā tja.”

22 Ndo' Félix mantyjiitcuuñê chiuu waa ñ'oom cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndyena cantyja 'naaⁿ Cristo. Jo' chii tîcatsein'oom'ñê nn'aⁿ na tquionquia jnaaⁿ Pablo. Matsoom:

—Quia na nncwjee' nquii Lisias, tsaⁿ na cwilui-itquieñe ndaa sondaro, nncwax'atya 'ñom cha nljeijndaa'ndyō ñ'oom na cwindu'yo'.

23 Ndo' jo' sa'ntjom Félix capeitaⁿ na cal'ana cwenta Pablo na cwe' nnc'oomjnaⁿyaaⁿ ndo' nchii na nla'cu'na na nnquiocajndoo' nc'iaaⁿaⁿ jom.

24 Tyoowijndyecheⁿ xuee matyjee'nnda' Félix ndi ñ'eⁿ scoom'm Drusila, ts'aⁿ judía. Tquee'ñê Pablo na ndyena nntseineiⁿ cantyja na nntseyu' ts'aⁿ ñequio Jesucristo.

25 Quia jo' Pablo tyotseineiⁿ na cats'aa ts'aⁿ cantyja na maty'iomyana' ndo' na tiñequiaañe ts'aⁿ na nnts'aaⁿ yuu na tis'a. Mati tyotseineiⁿ na maxjeⁿ nncuee' xuee na nncu'xeⁿ Ty'oots'om nn'aⁿ. Quia na jndii Félix ñ'oommeiⁿ, ty'ueeⁿ. Mana tsoom nnom Pablo:

—Cja'nnda' je'. Nnty'iaa cwaaⁿ na nncju'naaⁿñena' ja, nlqueeⁿndyõnnda'a 'u.

26 Mati macantyyaa' ts'om Félix na nntso Pablo nnoom aa xoquiñoom s'om cha nntseicandyaañê tsaⁿñeeⁿ. Jo' chii jndye ndii' tyoqueeⁿñê Pablo na tyola'neiⁿna.

27 Jnda teinom we chu na m'aaⁿ Pablo jo' jo' teijndyooñe gobiernom Félix, to'ñom Porcio Festo. Ndo' cwe' na jeeⁿ l'ue ts'om Félix na cala'tiuu nn'aⁿ judíos na jom ya ts'aⁿñê, 'ñeeⁿ Pablo na ndicwaⁿ m'aaⁿ tsaⁿñeeⁿ na praso.

25

Pablo matseineiⁿ jo nnom Festo

1 Jndaⁿ ndyee xuee na mam'aaⁿ Festo ts'iaaⁿ quia jo' jlueeⁿeⁿ Cesarea tjaaⁿ Jerusalén.

2 Ndo' ntyee na cwiluitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwiluitquiendye ndaⁿ nn'aⁿ judíos ty'enquiana jnaaⁿ Pablo nnom tsaⁿñeeⁿ.

3 Tyotaⁿna na cats'aaⁿ cwii naya'ñeeⁿ na cjaacandyoo'ñe Pablo. Taⁿna na ljo' ee jnda jla'tiuuna na nndoõna tsaⁿñeeⁿ nato na nla'cuaeⁿna juu.

4 Saa Festo tinquiaaⁿ ñ'oom'm. Tsoom ndaana:

—Pablo maxjeⁿ m'aaⁿ praso Cesarea ndo' ja tajndye cwii tjoō na nncjolcwa'a jo' jo'.

5 Jo' chii 'o nn'aⁿ na cwiluiitquiendyo' tsa'yo' Cesarea ñ'eⁿndyo. Jo' jo' ññe'quia'yo' jnaaⁿ! tsaⁿñeeⁿ xeⁿ waa ljo' s'aaⁿ.

6 Ñe'ñeeⁿ ñe'qui xuee ljoo'ñe Festo Jerusalén. Jnda chii tjalcweeⁿeⁿ Cesarea. Teincoo cwiicheⁿ xuee tjawacatyeeⁿ yuu na maxjeⁿ quiwacatyeeⁿ na m'aaⁿ gobiernom. Sa'ntjoom na quioñ'omna Pablo.

7 Quia na jnda tyjee' Pablo, mam'aⁿ nn'aⁿ judíos na tquiona Cesarea na jnaⁿna Jerusalén. Ty'ela'candyoo'ndyena nacañom'm. Ndo' t'maⁿ jnaaⁿaⁿ tyol'ana saa ticalui'yuu' ñ'oom na cwiluena nacjoom'm.

8 Quia jo' tso Pablo na tiyuu' ñ'oom na cwiluena. Tsoom:

—Ja meiⁿchjoo tjaa na cotseitjoōndyo meiⁿ na cjoo' ljeii na tqueⁿ Moisés na cwileiñ'ooⁿ já nn'aⁿ judíos, meiⁿ na cjoo' wats'om t'maⁿ, meiⁿ nnom tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ tsjoom Roma.

9 Saa Festo l'ue ts'oom na c'om nn'aⁿ judíos na ya ñ'oom ñ'eⁿñê. Jo' chii tsoom nnom Pablo:

—¿Aa ñe'cja' Jerusalén na jo' jo' nleijndaa'ya ñ'oom 'naⁿ na nncu'xaⁿya 'u?

10 Matso Pablo nnoom:

—Je' mameintyjaa'a jo njom' 'u ta yuu na maty'iomna' na nntu'xeⁿndyo ee 'u waa na matsei'xmaⁿ! cantyja 'naaⁿ! tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ tsjoom Roma. Ee nn'aⁿ judíos tjaa na cotseitjoōndyo ndaana ndo' mantyji'ya' na ljo'.

11 Ja nñequiaandyo na nnc'io xeⁿ waa ljo' s'aa na maty'iomna' na c'io na nntiooⁿya jnaⁿya. Saa tiyuu' ñ'oom na cwiqueⁿ naⁿm'aⁿ nacjoya. Jo' chii ticwanaaⁿ na nñequiaa ts'aⁿ ja lueena. Ja macaⁿ'a na nquii tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ tsjoom Roma nncu'xeⁿ ja.

12 Quia jo' seineiⁿ Festo ñequio naⁿtquie. Jnda chii tsoom nnom Pablo:

—Jnda tcaⁿ' ñ'oom na tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ tsjoom Roma nncu'xeⁿ 'u. Jo' chii maxjeⁿ wja' na m'aaⁿ jom.

Matseineiⁿ Festo cantyja 'naaⁿ' Pablo nnom Agripa

13 Jnda teinom cwantindyo xuee ndo' tuee' Agripa tsjoom Cesarea ñequio tyjeeⁿ Berenice. Ty'enquiiana na xmaⁿñe Festo. Agripa'ñeeⁿ cwilui-ñê tsaⁿ na matsaⁿ'ntjom nn'aⁿ judíos.

14 Jndye xuee ljoo'ndyena jo' jo'. Jo' chii seineiⁿ Festo cantyja 'naaⁿ' Pablo nnom Agripa'ñeeⁿ. Matsoom:

—Ljoo m'aaⁿ cwii tsaⁿs'a na 'ndii Félix na praso juu.

15 Quia na tjoya Jerusalén, ntyee na cwilui-itquiendye ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ndaa nn'aⁿ judíos tyoñe'quiiana jnaaⁿ'aⁿ nooⁿya. Tyotaⁿna na catsaⁿ'ntjoⁿya na cueeⁿ'eⁿ.

16 Saa tsjoⁿ ndaana na tiquil'a nn'aⁿ romanos na cwe' nncue'to ts'aⁿ. Najndyee nntjomndye nn'aⁿ wats'iaaⁿ nluena ljo' s'aa ts'aⁿ. Ndo' mati nquii ts'aⁿ nntsoom ljo' s'aaⁿ.

17 Jo' chii quia na jnda tqⁿie naⁿ'ñeeⁿ ñjaaⁿ tîcatseyoo'ndyo. Teincoo cwiicheⁿ xuee mana

tjowa'catya^{ny} yuu na maxjeⁿ quiwa'catya^{ny} na m'aa^{ny} ts'iaaⁿ. Sa'ntjoⁿ na cjaacandyoo'ñe Pablo.

¹⁸ Seitiuuya aa nchii t'maⁿ jnaaⁿaⁿ. Saa quia na jlue naⁿñeeⁿ jnaaⁿaⁿ sei'noⁿa tiyuu' na waa ljo' s'aaⁿ.

¹⁹ Macandā cwila'ncjoo'ndyena ñ'eⁿñê cantyja ñ'oom na cwila't'maaⁿndyena ndo' cantyja 'naaⁿ Jesús. Ee jndā tue' tsaⁿñeeⁿ saa Pablo matsoom na mawando'xco tsaⁿñeeⁿ.

²⁰ Saa ja ticaljeii chiuu nnts'aayo na nntseijn-daa'ndyo ñ'oom'ñeeⁿ. Jo' chii tax'aya 'ndyoo Pablo aa ya na wjaⁿ Jerusalén na jo' jo' nncu'xa^{ny} jom cantyja 'naaⁿ ñ'oom'ñeeⁿ.

²¹ Saa jom tcaaⁿ na nquii Augusto, tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ tsjoom Roma, nncu'xeⁿ jom. Jo' chii sa'ntjo^{ny} na caljoo'ñê na praso jom hasta xjeⁿ na ndāā njño^{ny} jom na m'aaⁿ tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿñeeⁿ.

²² Quia jo' matso Agripa nnom Festo:

—Mati ja ñe'candiiya na nntseineiⁿ.

Matso Festo nnoom:

—'Iocheⁿ nndi' nntseineiⁿ.

²³ Teincoo, quia ljo' Agripa ñequio Berenice tcwee'na liaa na jeeⁿ ndya' ya. Ty'ena na m'aaⁿ Festo. Ty'equie'na naquii' w'aa ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ndāā sondaro ndo' ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye quii' tsjoom. Quia jo' sa'ntjom Festo na c'ooc'omna Pablo.

²⁴ Ndo' matso Festo:

—'U ta Agripa ñequio 'o na m'aⁿyo' ñjaaⁿ, macwinty'ia'yo' tsaⁿs'am'aaⁿ. Cha'tso nn'aⁿ judíos na m'aⁿ Jerusalén ndo' mati nn'aⁿ na m'aⁿ ñjaaⁿ Cesarea cwiqueⁿna ñ'oom nacjoom'm. Jndeiⁿ ndyueena cwiluena na tseixmaaⁿ na cueeⁿeⁿ.

²⁵ Saa ja jnda ljeiya na tjaa ljo' mach'eeⁿ na tseix-maaⁿ na cueeⁿieⁿ. Ndo' jnda tcaaⁿ na nquii Augusto, tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ tsjoom Roma, nncu'xeⁿ tsaⁿñeeⁿ jom. Jo' chii jnda seitiuuya na nntseicwanoⁿya jom na m'aaⁿ tsaⁿñeeⁿ.

²⁶ Saa tjaa'naⁿ jnaaⁿlaⁿ na majndaa' na nntseiljeiya na m'aaⁿ ta tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿñeeⁿ. Jo' na jnda jndyoñ'oⁿya jom jo ndaa'yo', ndo' majndeiticheⁿ jo njom' 'u ta Agripa. L'ue ts'oⁿoⁿya na nncwaxe' nnoom. Aa nchii nleijndaa' jnaaⁿlaⁿ na nntseiljeiya.

²⁷ Ee ja matsjoⁿ cwe' ts'iaaⁿndyo na nntseicwanoⁿya cwii praso ndo' ticatsjoⁿya chiuu waa jnaaⁿlaⁿ.

26

Pablo ma'moⁿ cantyja 'naaⁿlaⁿ nnom Agripa

¹ Quia jo' matso Agripa nnom Pablo:

—Wanaaⁿ na catseineiⁿ cantyja 'naⁿl.

Seintyja Pablo ts'oⁿoⁿ. Toⁿoⁿ na tyotseineiⁿ cantyja 'naaⁿlaⁿ.

² Matsoom:

—Mañequiaana' na neiⁿya, 'u rey Agripa, na nndi ñ'oom 'ndyo nncⁿo xuee je'. Nntsjoⁿya cantyja na ntyjiⁿya na meiⁿchjoo tiyuu' ñ'oom na cwiqueⁿ nn'aⁿ judíos nacjoya.

³ Ee 'u mantyi'ya' cha'tso costumbre na cwil'aa jâ nn'aⁿ judíos ñequio cha'tso ñ'oom na tileicatjoom' m'maaⁿyâ. Jo' chii mats'aa ty'oo njom' na c'oom' na t'maⁿ ts'om' na nndi' ñ'oom na nntsjoⁿ.

*Chiuu tyom'aaⁿ Pablo cwii tjo_ocheⁿ na nlcwe'
ts'oom jnaaⁿaⁿ*

⁴ Tsoti Pablo:

—Cha'tsondye nciaya nn'aⁿ judíos man-
quiuyana chiuu na ñet'ooⁿya quii'ntaaⁿna xjeⁿ
na cachjoondyo ndyuaa tsjomya ndo' mati na
ñet'ooⁿya tsjoom Jerusalén.

⁵ Toom cwe' nla'tiuuna na nntjei'yuu'ndyena
na mats'aⁿ fariseo ja ee jnda jaach'ee xuee man-
quiuna na ljo'. Manquiuna na mats'aa cha'na
cwil'a nn'aⁿ fariseo'ñeeⁿ na cwila'candatina chiuu
na t'maⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés.

⁶ Je' m'aaⁿya ljoo na nntu'xeⁿndyo cwe' ee ntyji-
iyaya naquii' ts'ooⁿya na nnta'ndo'nnda' nn'aⁿ na
jnda tja. Ee luaa' ñ'oom na tso Ty'o_ots'om ndaa
welooyâ na ñet'om teiyo na nnts'aaⁿ. Ja ntyjaa'ya
ts'ooⁿya na nncue'ntyjo ñ'oom'ñeeⁿ.

⁷ Ndo' cha'tso na canchoo'we ntmaaⁿ
nc'iaayâ nn'aⁿ Israel majo'ti ntyjaa'ya n'omna
na nnta'ndo'nnda' nn'aⁿ na jnda tja. Jo' na
tic'oomeintyjee'na na cwila't'maaⁿndyena
Ty'o_ots'om ñequio na xcwee' n'omna. Ndo' ja,
nc'e na maluaa' ntyjaa'ya ts'ooⁿya, 'u ta Agripa,
jo' na jnda tqueⁿ nt'om nciaya nn'aⁿ judíos ñ'oom
nacjoya.

⁸ Ticatsona' na cwila'tiuu'yo' na tiyuu' na mat-
seilcwinnda' Ty'o_ots'om nn'aⁿ xeⁿ jnda tja.

Ñetco'wi' Pablo nn'aⁿ na cwilayu'

⁹ Tsoti Pablo:

—Nnc_o tyotseitiuuya na maxjeⁿ jndei'na' na
nlco_o'wi'a nn'aⁿ na cwila'yu' ñ'eⁿ Jesús tsaⁿ na jnaⁿ
Nazaret.

10 Ndo' mayuu' na tcoo'wi'a nn'aⁿ naquii' tsjoom Jerusalén. Jndye nn'aⁿ na la'xmaⁿ cwentaa' Ty'ooots'om tiooⁿya w'aancjo ñ'oom ndyuee ntyee na cwiluiitquiendye. Ndo' mati seijomndyo na tja naⁿñeeⁿ.

11 Jndye ndii' tyoco'wi'a nn'aⁿ cha'tso lan'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos. Tyol'uee'ndyo chiuu nnts'aa cha catjeii'ndye nn'aⁿ cantyja na cwila'yu'. Mayuu'cheⁿ na seijmeiⁿ'na' ja hasta mati nt'omcheⁿ njoom na tquia tjo na tyoco'wi'a nn'aⁿ na cwila'yu'.

*Matseineiⁿnda' Pablo na nlcwe' ts'oom jnaaⁿ'aⁿ
(Hch. 9:1-19; 22:6-16)*

12 Tsoti Pablo:

—Majo' ts'iaaⁿ na tjo tsjoom Damasco ñequio ljeii na tquia ntyee na cwiluiitquiendye na mañequiaana' na jndoya ee ty'ioomna ts'iaaⁿñeeⁿ ja.

13 'U ta, wa'njooⁿya nato, ndo' cha'na quiajmeiⁿ nty'iaaya chom na jnaⁿ'na' cañoom'luee na xueetina' nchiiti ñe'quoom'. Seixueena' ndiocheⁿ yuu m'aaⁿya ñequio nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿndyo.

14 Cha'tsondyô tquiaandyô nomtyuaa, ndo' jndiia na seineiⁿ ts'aⁿ nooⁿ ñequio ñ'oom hebreo. Matso: “Aa ndi' Saulo, ¿chuu na maco'wi' ja? 'U maco'wi'ndyu' cheⁿncu' cha'na matjom quioo'jndyo na mameiⁿ ntsio' nnom ts'oom ta na ñ'eⁿ matseityuaa' ts'aⁿ juuyo'.”

15 Quia jo' tsjoo: “¿Ñeeⁿ 'u Ta?” Ndo' matsoom nooⁿ: “Ja Jesús tsaⁿ na maco'wi'.

16 Saa quicantja', cwintyje', ee ja jnda teitquioo'ndyo njom' na nnt'ioⁿ ts'iaaⁿ 'u na

nndi'ntjom' nooⁿ. Nncwji'yuu'ndyu' ljo' na jnda nty'ia' je' ndo' mati na quia nnty'ia'ti' ja.

17 Nncwañooⁿ'a 'u ljo' na ñe'cal'a nn'aⁿ judíos ñequio nn'aⁿ na nchii judíos. Ee majñooⁿ'ya 'u na m'aⁿ nn'aⁿ na nchii judíos.

18 'U nntei'jndei' naⁿñeeⁿ na nla'noⁿ'na cha tacal'ana yuu na tia ee jo' matseijomna' cha'cwijom mac'eⁿ ts'aⁿ yuu na jooⁿñe. Saa nl'ana yuu na l'ue ts'om Ty'oots'om ee jo' matseijomna' cha'na mac'eⁿ ts'aⁿ yuu na xueeñe. Ndo' nnc'oomeintyjee'na na m'aⁿna nacje 'naaⁿ Satanás, nnc'omna nacje 'naaⁿ Ty'oots'om. Cantyja na nla'yua'na ñ'eⁿndyo jo' na nntseit'maⁿ ts'ooⁿ'ya jnaaⁿna ndo' maxjeⁿ matjom nndaana cha'xjeⁿ cwicandaa nt'omcheⁿ nn'aⁿ na jnda lju' naquii' n'om.”

Pablo matseicanaqⁿ ñ'oom na tso Jesús nnoom

19 Tsoti Pablo:

—Jo' chii seicandaya, 'u rey Agripa, ñ'oom na tso Jesús quia na teitquioo'ñê nooⁿ.

20 Najndyee seināⁿ'ya ndāⁿ nn'aⁿ tsjoom Damasco. Tsjoo na calcwe' n'omna jnaaⁿna, c'oontyjonā naxeⁿ Ty'oots'om. Mati tsjoo na cal'ana yuu na maty'iomyana' cha ca'moⁿ'na' na mayuu' na jnda lwe' n'omna. Jnda jo' majo'ti seināⁿ'ya ndāⁿ nn'aⁿ Jerusalén ñequio cha'waa ts'ondaa Judea. Mati seināⁿ'ya ndāⁿ nn'aⁿ na nchii judíos.

21 Cwe' jnaaⁿ na tyotseināⁿ'ya ñ'oommeiⁿ jo' na t'ue nn'aⁿ judíos ja naquii' wats'om t'maⁿ na nla'cuee'na ja.

22 Saa mateijndeii Ty'oots'om ja. Jo' chii hasta je' ndicwaⁿ mañequiaya ñ'oom ndaa cha'tso nn'aⁿ meiiⁿ nn'aⁿ na t'maⁿ cwiluiindye ndo' meiiⁿ nn'aⁿ na tjaa ljo' coluiindye. Ñ'oom na matseinaⁿya meichjoo tjaa na matseicwaljoo'a ntyjati cha'xjeⁿ ñ'oom na tyoñequiaa Moisés ñequio profetas na jluena chiuu waa na quia nluii.

23 Naⁿñeeⁿ tyoluena na maxjeⁿ wi' nntjom Cristo, nquii na nncwji'n'maaⁿñe nn'aⁿ. Nncueeⁿeⁿ ndo' nncwando'xcoom. Jom ts'oo najndyee na nncwando'xco na cha'tso nn'aⁿ na jnda tja. Cantya na nncwando'xcoom m'moⁿna' ndaa ja nn'aⁿ judíos ndo' ndaa nt'omcheⁿ nn'aⁿ na nchii judíos na nquii Cristo, tsaⁿ na nncwji'n'maaⁿñe nn'aⁿ, jnda jndyo.

Pablo mal'uee'ñê chiuu ndaa nnts'aaⁿ na nnt-seiyu' Agripa

24 Xcwe na matseineiⁿ Pablo ñ'oommeiiⁿ ndo' majndeiiito t'o Festo. Jndei seineiⁿ matsoom:

—Xqueⁿ 'u Pablo, matseintjeiⁿna', cwe' na jeeⁿ jndye seiⁿnaⁿ!, jo' na luaa' matjom'!

25 Saa tso Pablo:

—'U ta, ja tjaa'naⁿ na matsei'ndaa'na' xquaaⁿ. Matseitiuuyaya naquii' xquaaⁿ ndo' matseinaⁿya ñ'oom na mayuu'!

26 Luaa m'aaⁿ Agripa, ts'aⁿ na matsa'ntjom. Jom tcuu ntyjeeⁿ ñ'oommeiⁿ!. Jo' chii ja ñequio na t'maⁿ ts'ooⁿ matseinaⁿya jo nnoom ee ntyjiiya na jom cha'tso ñ'oommeiⁿ! mantyjeeⁿ cantya na jnda tuii, ee nchii na tuii jo' na cwe' wanty'iuu'!

27 ¹U ta Agripa, ¿aa matsei'yu' ñ'oom na tyola'ljeii profetas? Ja ntyjii na matsei'yu' ñ'oom na tyolue naⁿñeeⁿ.

28 Matso Agripa nnoom:

—'U cwaaⁿti matsei'tiuu' na cwe' chjoowi' ñ'oom na jnda_̄ tsu' luaa', manntseyu'ya ja ñequio Cristo.

29 Matso Pablo nnom:

—Meiiⁿ na jndye oo meiiⁿ na tijndye ñ'oom na jnda_̄ jndi' tsjo_̄ ñequio cha'tsondye nn'aⁿ na cwindye na matseinaⁿya, toom cwe' na nnts'aa Ty'ooots'om na nc'om'yo' cha'na m'aaⁿ ja cwe' na nchii na chu'tyeⁿndyo' cha'na chu'tyeⁿndyo_̄ ja, saa na nlayu'yo' cha'xjeⁿ na matseyu'a.

30 Jnda_̄ seineiⁿ Pablo ñ'oommeiⁿ teintyjee' rey'ñeeⁿ ñequio gobiernom, ñ'eⁿ Berenice, ñequio cha'tso nn'aⁿ na meindyuaandye ñ'eⁿndyena.

31 Jlui'na ch'eⁿ. Tyola'neiⁿ ntyjeena nda_̄ana. Jluena:

—Tjaa ljo' s'aa tsaⁿm'aaⁿ na tseixmaaⁿ na nncueeⁿeⁿ oo na nljoo'ñê w'aancjo.

32 Tso Agripa nnom Festo:

—Nnda_̄ na ndyaañe tsaⁿm'aaⁿ xeⁿ nchii na tcaaⁿ na nncu'xeⁿ nquii tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ tsjoom Roma jom.

27

Pablo cwilacwanomna jom tsjoom Roma

¹ Jla'tiuuna na njñoomna Pablo ndyuaa Italia. Jo' chii tioona cwenta jom ñequio nt'omcheⁿ pra_̄so l'o capeitaⁿ na jndyu Julio, ts'aⁿ na matsa_̄'ntjom cwii tmaaⁿ sondaro na jndyuna' Augusto. Ndo' ja Lucas, tjoñ'aⁿ ñ'eⁿ Pablo.

² Saacuoyâ w'aandaa. Ndo' tjañ'eⁿ Aristarco ñ'eⁿndyô. Jom ts'aⁿ tsjoom Tesalónica ndyuaa Macedonia. Ndo' w'aandaa'ñeeⁿ jnaⁿna' tsjoom Adramitio na wjaana' njoom na m'aⁿ 'ndyoo ndaaluee ndyuaa Asia. Jnda tuoyâ, mana saayâ.

³ Cwiicheⁿ xuee squiaayâ tsjoom Sidón. Ndo' Pablo, s'aa Julio na wi' ts'om jom. Tquiaa tsaⁿñeeⁿ ñ'oom' na nncjaacando'yaaⁿ nn'aⁿ na ya ñ'oom jom ñ'eⁿndye ndo' na nntei'x'eeyana jom.

⁴ Jnda chii saacuonndaa'â w'aandaa. Jnaa^{nyâ} tsjoom Sidón. Saanquiandyô nandyee' ndyuaaxe^{ncwe} Chipre ee jo' jo' tijndeiti maqui'caljoo jndye sta w'aandaa cantyja na tsaayâ.

⁵ Saawi'noo^{nyâ} ñ'eⁿ w'aandaa nacjee' ndyuaa Cilicia ñequio ndyuaa Panfilia. Squiaayâ tsjoom Mira ndyuaa Licia.

⁶ Jo' jo' ljeii capeitaⁿ w'aandaa na jnaⁿna' tsjoom Alejandría na wjaana' ndyuaa Italia. Tsoom na jo' cuoyâ. Jo' chii tuoyâ juuna'.

⁷ Jndye xuee nioom tyotsaayâ. Nc'uaa' chii saacatsquiaayâ ndyeyu yuu na waa tsjoom Gnido. Ndo' na taleicandaa nntsaandyeyuuyâ na ndicwaⁿ maqui'caljoo jndye sta w'aandaa, jo' chii saanquiandyô tei'noo^{nyâ} ndyuaa Salmón, saawi'noo^{nyâ} nacjee' ndyuaaxe^{ncwe} Creta.

⁸ Jeeⁿ ndyaa' nc'uaa' saawi'noo^{nyâ} nacañoom'wi' tyuaa'ñeeⁿ. Chii squiaayâ cwii joo na ndyoo' tsjoom Lasea na jndyuna' Buenos Puertos yuu na tjaquiee'ndii'ñe ndaaluee.

⁹ Jndye xuee t'oo^{nyâ} nato ñ'eⁿ w'aandaa nc'e na tis'a m'aaⁿ jndye. Ndo' je' jnda tue'ntyjo ncuee

na teincuu' na cwii nncjaati w'aandaa ee jnda macwitsaaquiaâ ncuéesua'. Jo' chii Pablo sei-jnoo'n'õ'n n'om nn'a'n.

¹⁰ Matsoom:

—Luaa matsei'no'n'a 'o re, xe'n nntsaatyaaaya nntjoo'nyata', ndo' t'ma'n nntsuundyõ. Nchii macandã canchuu ñequio w'aandaa, saa mati ncjooya nncwjaaya.

¹¹ Saa capeita'n seiyoom'm ñ'oom na tso ts'a'n na maleiñ'oom w'aandaa ñequio ts'a'n na 'naa' juuna'. Ñ'oom na tso Pablo tîcatseiñ'oom'ñê.

¹² W'aandaa'ñee'n meintyjee'na' yuu na maxje'n cwi'oomeintyjee' l'aandaa. Saa ticuee'che'n na ya na jo' jo' nncwintyjee'na' naquii' ncuéesua'. Ndo' majndyendyetina cwiluena na tsaatsaatyaaâyâ. Jluena aa nchii nnts'aana' na nntsqiacañoo'nyâ yuu na cwi'oomeintyjee' l'aandaa tsjoom Fenice majuu ndyuaaxe'ncwe Creta. Ee jo' jo' ya nljoo'ndyô ncuéesua' ee tijndei mawinom jndye.

Jndei tiao jndye ts'om ndaaluee

¹³ Jndyo jndye tijndei tijndei. Tjantquiena' w'aandaa jo ntyja na cwitsaayâ. Jo' chii jla'tiuuna na ya na nntsaayâ. Quia jo' xjo na majaacue quii' ndaaluee cha nncwintyjee'che'n w'aandaa, jla'wena juuna'. Chii saayâ saawi'noo'nyâ cañoom'wi' tyuaaxe'ncwe Creta.

¹⁴ Tyoowijndye na saayâ ndo' tei'caljoo jndye t'ma'n w'aandaa. Majuu ndyuaaxe'ncwe Creta jna'na' jondo' cantyja na cwicalui' cancjuu ntquiee'.

15 Jndye'ñeeⁿ tjomñe w'aandaa. Tyotseilcwe'na' juuna'. Jo' chii 'ndyaatooyâ, cjaañ'oomto jndye juuna' yuu na ñe'cjaañ'oomna'.

16 Tei'noo^{nyâ} cwii ndyuaaxe^{ncwe} chjoo na jndyu Clauda. Jo' jo' ticuee'cheⁿ na jeeⁿcheⁿ jndei m'aaⁿ jndye. Tyolajndaayâ ndo' juu xuljoo na tsaacantyjaandyô, nc'uaa' chii jndaq̄ tuq̄â'â juuna' ts'om w'aandaa.

17 Jnda tuq̄â'â xuljoo ts'om w'aandaa jla'tye^{na} w'aandaa ñequio l'uaa cha tintyuii'na'. Nquiaana xeⁿ nncjaac'oq̄' w'aandaa cwii joo na jndyuna' Sirte yuu na jndye tei' ñjom. Jo' chii to'ñoomna liaa ntmeiⁿ na macwjaa'ñena' jndye ee ñe'cala'xjee^{ndyena} na jndei mantquie jndye w'aandaa. Jnda jo' 'ndyetona tjantquie jndye juuna'.

18 Teincoo cwiicheⁿ xuee ndicwaⁿ jndei maqui'caljoo jndye w'aandaa. Jo' chii to'na tyotjeii'na canchuu ts'omna'. Tyotuee'na joona' ts'om ndaaluee cha na nntseixjeeⁿñena' na jaa' w'aandaa.

19 Ndo' xuee jnda ndyee cha'tso l'oq̄ ts'iaaⁿ cwenta' w'aandaa ncjooyâ tyotjeii'â joona' ñequio luaayâ, tyotuaq̄â'â joona' ts'om ndaaluee.

20 Jndye xuee taticanty'iaayâ ñe'quiom' meiⁿ canjjuu. Ndo' jeeⁿ ndya' jndei tyoqui'caljoo jndye t'maⁿ w'aandaa hasta tyolatiuuyâ tjaa chiuu cwii ya, maxjeⁿ nncwjaayâ.

21 Jnda jaach'ee xuee tacocwaa'â. Jo' chii teinty- jee' Pablo quii'ntaaⁿ nn'aⁿ. Matsoom:

—O re, yati xeⁿ cwe' jndye'yo' ñ'oom na tsjoo xjeⁿ na m'aa^{nya} Creta na tinquiooya. Quia jo'

xocatjooⁿya na nmeiiⁿ!, ndo' meiiⁿ canchuu xocat-suuna'.

²² Saa je' matsjoo c'om't'maaⁿndyo' n'om'yo' ee meiⁿcwiindyo xocwjaaya macanda nquii w'aandaa nntsuuna'.

²³ Ee ja matseixmaⁿya cwentaa' Ty'ooots'om ndo' mand'i'ntjooⁿya nnoom. Tsjom teincoo je' jñoom cwii ángel cwentaaⁿ'aⁿ na m'aaⁿya.

²⁴ Matso ángel'ñeeⁿ nooⁿ: “Tinc'oom' 'u Pablo na nquia' ee maxjeⁿ nncue' na m'aaⁿ tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ tsjoom Roma. Ndo' cantyja 'naⁿ 'u cha'tso nn'aⁿ na quio ñeⁿ!, Ty'ooots'om nnts'aa na ticw-jena.”

²⁵ Jo' chii 'o re c'om't'maaⁿndyo' n'om'yo' ee ja matseyu'a na nnts'aa Ty'ooots'om cha'xjeⁿ na tso ángel nooⁿ.

²⁶ Saa nncjaaju'yuuna' jaa cwii ndyuaaxeⁿncwe.

²⁷ Teinom cha'na quin'oom xuee na tyotsaayâ chii squiaayâ ndaaluae Adria. Lomañjaaⁿ maju' jndye w'aandaa na wjaana'. Cha'na xcwe tsjom ndo' jla'nqⁿ nn'aⁿ na cwileiñ'om w'aandaa na manndyoo' nntsquiaayâ yuu m'aaⁿ tyuaa.

²⁸ Tuee'na 'naⁿ na nnty'iaana cwanti njoom naquii' ndaatioo ndo' jliuna njoom cha'na ntquiuu nc'aa. Ty'ety'etina chii jliuna njoom cha'na quin'oom nc'aa.

²⁹ Nquiaana na nnqui'ljoo w'aandaa ljo'. Jo' chii tuee'na ñequiee xjo quii' ndaaluae na ñjoomna' jo ts'aaⁿ w'aandaa na nl'ana' na nncjaawinty-jee'cheⁿna'. Jnda jo' ñequio na chjoo' n'omna cwii tyomeindo'tina na nleixuee.

³⁰ Jnda jo' nn'aⁿ na cwileiñ'om w'aandaa jla'tiuuna na nlei'nomna. Jo' chii ty'ena

sta w'aandaa. Cwe' l'ayana na ndoo' cwituee'na ncjo naquii' ndaaluee na nl'ana' na nncjaameintyje'cheⁿ w'aandaa. Saa tiyuu', ee xuljoo cwituee'na quii' ndaaluee na nlei'nomna.

³¹ Saa Pablo matsoom nnom capeitaⁿ ñequio sondaro 'naaⁿ:

—Xeⁿ na^m'aⁿ' ticaljoo'ndye ts'om w'aandaa quia jo' 'o xocandaā nlui'n'maaⁿndyo' ñjaaⁿ.

³² Jo' chii tyjee sondaro ts'uaa na chu'tyeⁿ xuljoo. Mana 'ndyena na tjawjaana'.

³³ Quia na jaawindyoo' nleixuee seineiⁿ Pablo ndaa nn'aⁿ na cwa'na. Matsoom:

—Je' jnda quin'oom xuee na m'aⁿ'yo' na chjoo' n'om'yo', tyocwa'yo', ndo' tyoonda'yo'.

³⁴ Jo' chii mats'aa ty'oo ndaa'yo' na nlcwa'yo' cha nnc'omjndeiⁿ n'om'yo' ee meiⁿcwiindyoy' xocwje'yo'. Cha'tsondyo' nlui'n'maaⁿndyo'.

³⁵ Jnda tsoom na luaa' to'ñoom tyoo'. Tquiaaⁿ na quian'l'uaa' Ty'oⁿots'om jo ndaa' cha'tso naⁿ'ñeeⁿ. Jnda jo' tyjeeⁿ juuna', toⁿoⁿ na macwaaⁿ'aⁿ.

³⁶ Ndo' na luaa' s'aaⁿ cha'tsondyena ty'omt'maaⁿndyena n'omna. Mati joona to'na tcwa'na.

³⁷ Na cha'tsondyô na m'aaⁿyaⁿ ts'om w'aandaa, we siaⁿto waljoo' ndyeen'aaⁿ nchoo' nqui nchoo' yomndyô.

³⁸ Jnda na tjacjoona na tcwa'na, quia jo' tyotioomna canchuu lqueeⁿ trigo ts'om ndaaluee cha nntseixjeeⁿñena' na jaa' w'aandaa.

Tjac'oⁿ w'aandaa ndo' na tei'ndaa'na'

³⁹ Quia na jnda teixuee, nn'aⁿ na cwilei'ñ'om w'aandaa tîcata'naaⁿ'na ndyuua'ñeeⁿ. Saa jliuna cwii joo yuu na tjaquiee'ndii' na m'aaⁿ ndaaluee

yuu ñequii' ts'otei'. Jla'tiuuna ya xeⁿ nnda_a nl'ana na nncjaaquiee' w'aandaa jo' jo'.

⁴⁰ Quia jo' ncjo na tuee'na ts'om ndaaluee na nncjaawintyjee'cheⁿ w'aandaa, tyjena l'uaa na ñjoomna'. 'Ndyena ncjo'ñeeⁿ ts'om ndaaluee. Ndo' jla'canaⁿna n'oom pala' na jla'tyeⁿna ee joona' cwileil'uee'ndyena na wjaantquiena' w'aandaa. Ndo' jla'ntyjana liaa jo sta w'aandaa na macw-jaa'ñena' jndye cha wjaantquiena' w'aandaa. Jnda chii to' w'aandaa na wjaana' jo yuu tjaquiee'ndii' na m'aaⁿ ndaaluee.

⁴¹ Sa_a squia_{ayâ} cwii joo yuu cwitjom we tseii' ndaa. Mana tjac'oo' sta w'aandaa naquii' tei' yuu na cañjeiiⁿ m'aaⁿ ndaa. Mana taticandaa nntjeii'ndyena juuna'. Ndo' ts'aaⁿna' jnaⁿna' na tjatyuii' s'aa nmoⁿ t'maⁿ.

⁴² Quia jo' jla'tiuu sondaro na nla'cwjeena p_{ra}so cha tinc'oota'ljoo' naⁿñeeⁿ na mana nlei'nomna.

⁴³ Sa_a capeitaⁿ ñe'cwañom'm Pablo. Jo' chii tinguiaaⁿ na nla'cwjee sondaro p_{ra}so. Ndo' p_{ra}so na 'naaⁿ na nnta'ljoo' saⁿntjoom na joona najndyee catuee'ndyena ts'om ndaaluee, c'oota'ljoo'na cha nlquiena tyuaatcwii.

⁴⁴ Ndo' nt'omcheⁿ c'oontyjondye cjoo' lcaa' oo cjoo' lcaa'ntaⁿ na tyuii' w'aandaa. Jo' na cha'tsondyô ya squia_{ayâ} tyuaatcwii.

28

'Naaⁿ na tyoch'ee Pablo na tyom'aaⁿ ndyuaaxeⁿncwe Malta

¹ Jnda na jlui'n'maaⁿndyô nawii'ñeeⁿ chii jliuuyâ na Malta jndyu ndyuaaxeⁿncwe yuu squia_{ayâ}.

2 Nn'aⁿ ndyuaa'ñeeⁿ l'ana na ya nn'aⁿndyena ñ'eⁿndyô. Jla'canaaⁿndyena chom. Jluena na calawiindyô, ee jeeⁿ teiⁿ ndo' jnda macwiwa'.

3 Pablo seixcweeⁿ cwii saa' n'oom teincwe. Ndo' quia na tiom joona' naquii' chom jlui'nom cwii catsuu na maleinomyo' chom. Mana t'uiiyo' ts'ooⁿ tyeⁿ.

4 Ndo' nn'aⁿ ndyuaa'ñeeⁿ quia na nty'iaana na tiñe'ca'ndiiyo' ts'ooⁿ tyola'neiⁿ cheⁿnquieena ndaa nci'iaana. Jluena:

—Tsa^m'aaⁿ! ¿aa nchii maxjeⁿ ts'aⁿ na ñeseicwjee nn'aⁿ jom? Ee meiiⁿ na jlui'n'maaⁿñê ts'om ndaaluee saa je' maxjeⁿ nntioom cantyja na tis'a ñes'aaⁿ nncueeⁿeⁿ.

5 Saa Pablo seitei'ncweeⁿeⁿ ts'ooⁿ. Mana tiooñeyo' naquii' chom. Tjaa na teiniom'm.

6 Naⁿñeeⁿ tyomeindoo'na, jla'tiuuna na nncwjaa'ñena' tcoo' Pablo oo na mats'ia jo' cwe' nnquiooñetoom mana nncueeⁿeⁿ. Saa jnda tjawiquiuu' na meindoo'na, cwinty'iaana na tjaa na teiniom'm, jo' chii cwiicheⁿ ljo jla'tiuuna. Jluena na jom cwii ty'oots'om.

7 Nndyoo' yuu tyolawindyô waa tyuaa cwentaa' ts'aⁿ na cwiluiitquieeñeti tyuaaxeⁿncwe'ñeeⁿ. Publio jndyu tsaⁿñeeⁿ. Tsoom na caljoo'ndyoyaayâ waⁿaⁿ. Quia jo' ljoo'ndyô jo' jo' cwii ndyee xuee. Seiñ'oom'ñê jâ tquiaaⁿ na tcwaa'â.

8 Ndo' seijomna' na wii' tsoytyeeⁿ. Matseiconaa' juu ndo' mateii' ndaaniom'. Tjantyyaa' Pablo tsaⁿñeeⁿ. Seineiiⁿ nnom Ty'oots'om. Jnda chii tiom l'ooⁿ nacjoo' tsaⁿñeeⁿ, sein'maaⁿ juu.

9 Jnda tuui na luaa', nt'omcheⁿ nn'aⁿwii ndyuaaxeⁿncwe'ñeeⁿ ty'entyjaa'na Pablo, ndo'

n'maaⁿna.

¹⁰ Jndye naya l'a naⁿñeeⁿ jâ. Ndo' quia na saacuoo^yâ w'aandaa na macwitsaayâ, tqiana cha'tso 'naⁿ na nleil'uee'ndyô yocheⁿ na cwitsaayâ.

Na tuee' Pablo tsjoom Roma

¹¹ Jnda teinom ndyee chi' na squiaayâ ndyuaaxeⁿncwe'ñeeⁿ ndo' saacuoo^yâ w'aandaa'ñeeⁿ. Juuna' jnaⁿna' tsjoom Alejandría, saa tjameintyjee'yana' ndyuaaxeⁿncwe'ñeeⁿ cha'waa ncueesua'. Juuna' ñoom 'ndyoonnom Cástor ñequio Pólux.

¹² Saayâ squiaayâ tsjoom Siracusa yuu na cwi'oomeintyjee' l'aandaa. Jo' jo' ljoo'ndyoyayâ cwii ndyee xuee.

¹³ Jluu'â jo' jo'. Saasaatyaayâ saawi'n^onyâ cañoom'wi' ndyuaa hasta xjeⁿ na squiaayâ tsjoom Regio. Teincoo cwicheⁿ xuee jndyo jndye na jnaⁿna' jo ndo' cantyja na macalui' caxjuu ts'oom'naaⁿ. Tjantquie jndye'ñeeⁿ w'aandaa jo cantyja na cwitsaayâ. Ndo' xuee jnda we squiaayâ tsjoom Puteoli. Jo' jo' jluu'â w'aandaa na macanda.

¹⁴ Tsjoom'ñeeⁿ jliuuyâ nt'om nn'aⁿ na cwila'yu'. Jluue naⁿñeeⁿ na caljoo'ndyô ñ'eⁿndyena cwii ntquiee' xuee. Jo' na ljoo'ndyô. Jnda chii saayâ tsjoom Roma.

¹⁵ Ndo' nn'aⁿ na cwila'yu' tsjoom Roma, quia na jndyena na mañjomndyô nato, quia jo' nt'omndye joona tquiocatjomndyena jâ xjeⁿ tsjoom Foro de Apio ndo' nt'omndye joona tquiocatjomndye jâ cwii joo na jndyu Tres Tabernas. Jnda na nty'iaa'

Pablo naⁿñeeⁿ tquiaaⁿ na quianl'uaa' Ty'o_ot's'om ndo' ty'o_omt'maaⁿñê ts'o_om.

¹⁶ Quia na jnda squiaayâ tsjoom Roma, capeitaⁿ tquiaaⁿ cwenta praso l'o ts'aⁿ na cwiluitquieñe cantyja 'naaⁿ sondaro. Saa Pablo tquiana na wandyo' nnc'o_om ñequio cwii sondaro na nnts'aa cwenta jom.

Pablo mañequiaaⁿ ñ'o_om' Ty'o_ot's'om tsjoom Roma

¹⁷ Jnda ndyee xuee na squiaayâ, tqueeⁿ Pablo nn'aⁿ na cwiluitquiendye naquii' lan'om cwentaa nn'aⁿ judíos tsjoom'ñeeⁿ. Quia na jnda tjomndyena seineiiⁿ ndaana. Matsoom:

—O nn'aⁿya meiⁿchjoo tjaa ljo' s'aaya nacjoo ncl'iaaya nn'aⁿ judíos, meiⁿ nacjoo' costumbre 'naaⁿ welooya na ñet'om teiyo. Saa meiiⁿ na ljo' t'uena ja na praso tsjoom Jerusalén. Tioona ja luee nn'aⁿ romanos.

¹⁸ Ndo' naⁿñeeⁿ taⁿna na catsjoo nnc_o chiuu waa. Jnda jndyena ñ'o_om'ñeeⁿ ñe'cala'candyaandyena ja ee jla'noⁿ'na tjaa ljo' s'aa na tseixmaⁿ na c'io.

¹⁹ Saa tical'ue n'om nn'aⁿ judíos na ljo'. Jo' na jndei'na' s'aa ty'oo na nquii tsaⁿmaⁿ'ts'iaaⁿ t'maⁿ tsjoomwaañe nncu'xeeⁿ ja. Saa ja nchii na maquaⁿya ñ'o_om nacjoo nn'aⁿ ndyuaa tsjomya na jndyoo ñjaaⁿ.

²⁰ Tqueeⁿndyo 'o na nnty'iaya 'o ndo' na nnt-seinaⁿya ñ'eⁿndyo'. Ee cantyja 'naaⁿ na mat-seiyu'a na jnda jndyo nqueⁿ na ntyjaa' n'o_on jaa nn'aⁿ judíos na nncwji'n'maaⁿñe jaa, jo' na chu'tyeⁿndyo ñequio l'uaancjomeiiⁿñe.

²¹ Quia jo' jlueña nnoom:

—Jâ meiⁿcwii carta tyoocwjee' na m'aaⁿyâ na nnaⁿna' ts'ondaa Judea na matseineiⁿna' cantyja 'naⁿ. Ndo' mati nc'iaaya nn'aⁿ judíos na cwiquie ñjaaⁿ tjaa'naⁿ ñ'oom cotuee'na nacjo'.

²² Saa ñe'candyaayaayâ chiuu waa na matsei'noⁿ cantyja 'naaⁿ ñ'oom xco na cwilayu'yo' ee manquiuuyâ na cha'tso nn'aⁿ cwiluena na tis'a ñ'oom'ñeeⁿ.

²³ Jo' chii jla'jndaa'ndyena cwaaⁿ cwii xuee na nntjomndyennda'na. Quia na tue'ntyjo xuee'ñeeⁿ jndyendye nn'aⁿ tjomndye yuu mac'eⁿ Pablo. Cwitsjoom toqⁿoⁿ tyotseineiⁿ ndaana hasta xjeⁿ na tmaaⁿcheⁿ. Tyotseineiⁿ cantyja na matsa'ntjom Ty'oⁿots'om. L'ue ts'oom na nla'noⁿna cantyja 'naaⁿ Jesús. Jo' chii tjac'oomna' na seineiⁿ cantyja 'naaⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés ndo' cantyja 'naaⁿ ñ'oom na tyola'ljeii profetas.

²⁴ Nt'om naⁿñeeⁿ jla'yu'na ñ'oom na seineiⁿ, ndo' nt'om naⁿñeeⁿ tícala'yu'na.

²⁵ Ticatjoom' jla'tiuuna ñ'oom na jndyena. Jo' chii t'oom'ndyena. Saa tsojndyee Pablo cwii ñ'oom ndaana. Matsoom:

—Mayuu' ñ'oom na seijndo' Espíritu Santo ts'om profeta Isaías. Juu ñ'oom'ñeeⁿ seineiⁿ ndaa welooya na ñet'om teiyo.

²⁶ Matsoom:

Cja' na m'aⁿ naⁿm'aⁿ!. Catsu' ndaana:

Luaa matseicandii Ty'oⁿots'om 'o:

'O mayuu' nndye'yo' saa xocala'noⁿ'yo'.

Ndo' mayuu' na nnty'ia'ndaa'yo' saa xoqueⁿ'yo' cwenta.

²⁷ Ee jnda teiquie' n'om'yo'.

Jnda s'aana' ñ'eⁿndyo' cha'cwijom na candaa'yo'.

Ndo' jnd̄a s'aana' cha'cwijom na nchjaaⁿ'yo'.
 Jeeⁿ cachjoo cwila'n̄oⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ
 Ty'ōots'om.
 Jo' na matseijomna' 'o na ndoo' nchjaaⁿ'yo' ndo' na
 candaa'yo'.
 Jo' chii xolcwe' n'om'yo' ndo' na luaa' waa xocat-
 seit'maⁿ ts'ōoⁿya jnaⁿ'yo'.

²⁸ Tsoti Pablo:

—Saā cala'n̄oⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ ñ'oom naya
 'naaⁿ Ty'ōots'om na macwji'n'maaⁿñē nn'aⁿ. Na
 je' xuee na cwii wjaana', nncjaa ñ'oomwaa na
 m'aⁿ nn'aⁿ na nchii judíos. Joonā nndyena juuna'.

²⁹ Jnd̄a na tso Pablo ñ'oomwaa' mana
 t'oom'ndye nn'aⁿ judíos. Jndye ñ'oom
 cwityola'neiⁿ cheⁿnquieena ndaā nc'iaana.

³⁰ Candaa' we chu ljoo'ñe Pablo cwii w'aa na
 cwe' tyotioml'uaaⁿ na tyom'aaⁿyaaⁿ. Ndo' neiiⁿ
 ts'oom cha'tso nn'aⁿ na tyo'oocajndoo' jom.

³¹ Tyoñequiaaⁿ ñ'oom cantyja 'naaⁿ na
 matsa'ntjom Ty'ōots'om ndo' tyo'mōoⁿ cantyja
 'naaⁿ Ta Jesucristo. T'maⁿ waa na tju'naaⁿñena'
 na tyotseineiⁿ. Meiⁿcwii tjaa 'ñeeⁿ seitsaaⁿñe jom.

Ñ'oⁿ xco na tq^en ty'o^ots'om cantxja 'naa'
Jesucristo
New Testament in Amuzgo, Guerrero
(MX:amu:Amuzgo, Guerrero)

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Guerrero Amuzgo (Amuzgo, Guerrero)

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Amuzgo, Guerrero

amu

Mexico

Copyright Information

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Amuzgo, Guerrero

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.
Pictures included with Scriptures and other documents on this site are
licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses,
please contact the respective copyright owners.

2024-02-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

3a693cf5-26ad-5db1-89e8-29e6d3f52b61